

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztők: BRAUN SÁNDOR, A SZERKESZTŐSÉG.Kiadja:

Égész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/2 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az osztrák németek.

Budapest, április 11.

(v.) Ausztriában összebúttak a német pártok bizalmi férfai s nagy titokban főznek valamit. A neve mi lesz ennek a kotyvalék-nak, azt nem tudjuk; de minden egyebet igenis már előre tudunk felőle. Ami a német szolidaritás boszorkánykonyháján készül, az félig program lesz, félig meg ultimátum. Program, amelynek nem lesz foganatja; ultimátum, melyet nem fog hadizenet követni. A lajtántuli németesség egyebet sem tesz tiz esztendő óta, csak gyártja egyre az ultimátumszerű programokat. Ezenközben pedig egyre hátrább szorul s nem veszi észre, hogy mialatt bizonyos fenyegető eshetőségek ellen küzd minden erejével s e miatt elhanyagolja a jelen pillanat feladatait, azalatta szláv federalizmus lassankint kihuzza a gyékényt a lába alól. Valósággal olyan, mint az a zsuogori, aki agyonkoplalja magát — az éhenhalástól való félelmében.

Mitől félnek a németek? Első sorban attól, hogy a szláv nyelveknek szakadatlan beszivárgása nem csupán a helyi és tartományi adminisztrációba, hanem magába a központi államigazgatásba is bomlasztó hatású lesz az államiságra. Azután meg attól, hogy az állami egységnek a hivatalos ügykezelésben való ez a szétmállása maga után vonja majd a törvényhozó hatalomnak decentralizálását is, aminek az lenne a végső eredménye, hogy az egységes Ausztriával együtt elpusztulna a német hegemonia, mely amannak okozta, s a tultengő jogkörű tartománygyűlések révén szláv államszilánkok gyűjteményévé módosulna az osztrák birodalom. Ime ettől félnek Ausztriában a németek. S a baj nem is az, hogy félnek, hanem az, hogy ostobán félnek. Helyesen látják ok a szoros összefüggést a szláv nyelv elterjedésével s az osztrák

államiság szétmállása között. S helyesen érzik azt is, hogy minden talpalatnyi tér, amit a német nyelv, mint a közszolgálat hivatalos nyelve, odaát elveszít, egy-egy hódítását jelenti a federalizmus gondolatának. Tul a Lajtán a *nemzeti* küzdelemnek igenis megvannak a maga *közjogi* konzekvenciái s a fejlődés logikája ezeket a konzekvenciákat eddig is levonta mindig és állhatatosan le fogja őket vonni eszentul is. Nagyon is alaposak tehát a németesség aggodalmi; és nagyon is jogosult az ő keserű küzdelme, mely a német hegemoniában egyszersmind az osztrák állam egységét is védelmezi. De e küzdelemnek mód-szerai a lehető legereszkéntelenebbek. Mit csinálnak az osztrák németek nem ma és nem ötletszerűen, hanem rendszeresen és évek óta? Hol a gyáva kétségbeeséstől, hol a szilaj dühtől kérnek tanácsot. Siránkoznak és tombolnak. Ha Csehországban valamely város, ahol eddig csak német nyelvű utcafeliratok voltak, ez utóbbiakat cseh nyelvűekkel váltja fel, legott gyászba borul az egész osztrák németesség; megnyíjják könnyzacskóikat s keservesen zokogják, hogy ismét döntő csatát veszített a német hegemonia. S ha Sziléziában egy falusi bíró csakis lengyel nyelvű beadványokat akar elintézni, akkor összeröffen az egész németesség s mennyre-földre esküdjözik, hogy inkább ő maga zuzza pocsékká Ausztriát, semhogy zsákmányává legyen a szláv pökhendiségnek. Nohát ez nem politika. A nyafogás sem az, a tobzódás sem az. A vén-asszonyos jajveszékélésben nincs méltóság; a dührohamban pedig tengersok illojalítás van. S ahol méltóság nincs, ott erő sincsen; gyön-geséggel pedig nem lehet a dacosan előre nyomulni szláv terjeszkedésnek imponálni. Am, ha a méltóság hiányának dokumentálása csupán hiba: az illojalítás látszatának rendszeres ébresztése valósággal bűn. Mert a forradalommal való fenyegetődzés egyenesen a

szláv politika karjaiba kergetheti azt a döntő sulyú tényezőt, amelynek segítségé nélkül Ausztriában semmit nem lehet sem alkotni, sem megakadályozni: a dinasztíát.

Az osztrák németeknek nincsen politikájuk. Ez a szerencsétlen népfaj majd elégiákat dalol, majd rapszódákat bömböl, de nem csinál politikát. A hegemonia ma még az övé, hát mért nem él vele? Mért nem forgatja ezt a hatalmas, ellenállhatatlan fegyvert a szorongatott német ügy javára? Mit siratja egyre ezt a hegemoniát, amelyet még el sem tudtak venni tőle? Mit pazarolja minden erejét annak a federalizmusnak a lebirására, amely közeledni már közeledik ugyan, de még nincsen lőtávóban? Nézzük csak, mit csinálnak mostanában odaát a németek? Egyik részük tüntetően átgravitál a német birodalomba, propagálja a protestáns hitre való áttérést, amely mozgalom alig néhány hét óta már ezrekre menő prozelitát csinált. Ennek a viselkedésnek kettős éle van; az egyik a dinasztia ellen fordul, a másik egyenesen hazaárulásra csábít. A németesség másik része a tartománygyűléseken határozottan állást foglal az osztrák államérdeknek minden követelménye ellen; dacos passzivitással, vagy aktív támadásokkal igyekszik megrendíteni Ausztria állami létének alapjait. Valamennyien együttvéve pedig a birodalmi tanácsban hajthatatlan obstrukcióval állják útját a vámszövetség létrejövételének. Összegezve a németesség szereplését, azt látjuk, hogy a német hegemonia ellenzékre ment az osztrák állameszmével szemben. S aztán még a németek csodálkoznak rajta, hogy velük szemben is oppozícióban van az uralkodó politika! Eszünk ágában sincs a szláv federalizmust megvédeni. Kimondjuk nyíltan, hogy gyűlöljük és feltjük tőle nemcsak Ausztriának egységét, hanem a mi hazánknak nemzetiségi egyensúlyát is. De

TÁRCA.

Dodó főhadnagy.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Ábrányi Emil.

Azt hiszem, feltűnőbb túlzás nélkül állíthatom, hogy a közös hadsereg főhadnagyai rendszerint nem foglalkoznak problémákkal.

Egy normális es. és kir. főhadnagy (és a hivatásos főhadnagyk mindig normálisak) harsogva tépi az ügyetlen regruta fülét, vékonyra fűzve sétál a divatos promenádokon. (miközben a derekánál is vékonyabb lábszárak közé csuszamló hosszú kardot kimondhatatlan kecsesleg rugja vissza ballábával a helyes ösvényre, ahol a bojtos tiszt kard csörögni tartozik) este a tiszt kaszinóban elolvass 10—20 sort az Armeel-Blatt híreiből, néha összekaszabol egypár szemtelen elvitt a vendéglőben, néha mint virtuóz-zsoké futtat Alagon és Weidlingauban és ha megvan a harmincezer forintnyi kaució, többnyire megházasodik — minden probléma nélkül.

Fájdalom, csak egy problémát ismerek, a mivel nálunk a főhadnagyk foglalkozni szoktak. S a szomorú probléma ez: miképpen költson a főhadnagy (hogy gavallérságának, tisztí rangja követeléseinek megfelelően) ezernégy száz forintból — háromezer hatszáz forintot? És ezt a problémát a főhadnagyk ritkán tudják megoldani. Ezt a problémát rendszeren az uszorás oldja meg, aki miatt a váltón nyargaló huszár és az adósságokban taposó infanteristát rövid uton ki-röptik a hadsereg kötelékéből.

En részéről — idáig — csak egy főhad-

nagyt ismerek, akit *lelki problémák* vonzanak... s ez az egy is költött alak, egy poéta agyának a terméke, Pékár Gyula nagy fantáziájának a hadseregéből való.

Dodó főhadnagy mindenestre kivételes, rendkívüli alak, de népszerűsége sohasem tehetett volna szert, ha merő absztrakció, merő képzelődés volna, ha közte és a normális főhadnagyk között nem volna semmi közösség, ha Dodó az arany-zsinóros kék egyenruhán kívül nem hordaná a maga képén egy-egy jellemző racevonását annak az osztálynak, ahonnan Pékár Gyula virtuóz-kézzelel kivette.

Dodó snájdig, mint a legtöbb huszár főhadnagy, inkább kemény és cinikus, mint lágy és sentimentális, a nőket nem nagyon szereti, hogy annál jobban boldoguljanak utána. (szeretja magát szeretni viszonzó szerelem nélkül) lovagiaságában kényes, de asszonyok dolgában nem igen válogatós, szeretőnek megbízhatatlan, csapodár (mint minden gyönyörvadász), de kamerádnak elég hü.

Ezek snájdig, mint a legtöbb huszár főhadnagyban ezek a vonások megvannak. Ennyiben Dodó közönséges, normális, amilyen közönséges, normális egy kék dolmányos főhadnagy általában lehet.

De most jön egy nagy különbség, egy hosszú, hosszú választóvonal —: Dodó főhadnagyban van egy jókora szemer lappangó idealizmus és egy jókora szemer bölcselkedő hajlam. Sőt — hogy a különbség még nagyobb legyen — szellemesség is van benne. Három ritka, finom és nemes növény. Kaszárnyák udvarán, istállók levegőjében ezek a palánták nem othonosak.

Aligha csalódom, ha fölteszem, hogy ezek a vonások a költőből mentek át Dodó főhadnagya. Pékár a maga személyiségét keverte

hozzá. Dalias természetű, cinikus modorát készen vette a főhadnagyk rendes materiájából, de — hogy igazi huszár főhadnagy maradjon és mégis különb legyen a többinél — beléfujt valamit a maga poéta- és filozóf-lelkéből.

Ennek köszönhetjük, hogy Dodó főhadnagy *belső barátságot* tart egy latájnerrel, egy *regényíróval*; hogy válogatás nélkül kész elesábitani minden csinosabb arcú férjes asszonyt, de *tisztelet* a *leányt* és képes volna levett sípkával megretíralni egy bájos hajadon előtt, aki szüzes tudatlanságában engedelmesen dobna magát a karjai közé; és ennek köszönhetjük végül, hogy amikor Domokos Iván, a latájner regényíró, finom lelki problémába keveredik a szerelem terén: Dodó főhadnagy ezt a problémát feszült figyelemmel kíséri, gyönyörködik benne, sőt a probléma megoldásában mozgóat és vezető szerepet játszik.

A közönséges életben egy normális főhadnagy megunná az ilyen barátságot, a regényíró pedig egyszerűen nem állaná ki a nivók különbsége miatt. A főhadnagy visszamenne a hozzá hasonló lajdinandokhoz és a regényíró is azok társaságát keresné, akikkel „vál-rokonságban” áll. Igaz, hogy Domokos Iván nem valami züllött proletárok gyermeke, hanem előkelő, nemes családból való (a nagyanyja valami grófnő volt és garson-lakásának a fényes berendezését akár-melyik mágus-legény megirigyelhetné), de az ilyen ember mégis csak a szellem arisztokratái közt érezheti magát jól, és tartós, benső érintkezésben nem maradhat az istálló arisztokratáival, akiknek a korlátolt látóköre, egyoldalú felfogása, kisszerű pletykák és aktualitások körül forgó banális beszélgetése szellemes emberre nézve nyomasztó, elviselhetetlen.

A leányság ideális tisztelete sem uralkodó vonása ennek a tekintélyes osztálynak. Lovagias-

a nemzeteknek meg kellene érteniök, hogy amit ők mivelnek mostanában, az a maguk hazájára nézve végzetesebb a szláv politikánál. Mert a federalizmus egy lassu folyamat révén juttatná érvényre a feldarabolás politikáját; de a németek mostani viselkedése méltán kelti azt az aggodalmat, hogy ők felrobbantani akarják Ausztriát. A szlávok császárnnyal dolgoznak, a németek dinamittal. A federalizmus halálos betegség ugyan, de krónikus kórság, mely lassan emészt; a németek magatartása olyan, mint az akut nyavalya, amely szintén öl, de nem rohamosan. Már most mihez fogjon a Lajtán túl az uralgó politika? Rokonszenvével a szlávok felé kell hajolnia, hacsak nem akarja két rossz közül a nagyobbikat választani.

Ha volna politikája a németeknek, azt tekintené a legsürgősebb dolgának, hogy kiengesztelje az osztrák államiság létfeltételével a német hegemoniát. Lefújna a protestáns mozgalmat, erős kézzel kigyomlána a maga talajából a dinasztia-ellenes törekvéseket, szakítana a forradalmi allűrökkel és — ami a legfontosabb — visszaadva a parlamentnek a régóta nélkülözött munkaképességet, alkotmányos uton emelné törvényerőre a gazdasági kiegyezést. Nem volna ebben semmi megalázó a németekre nézve. Ha eddig azt mutatták meg, hogy tudnak és mernek dacolni a szláv terjeszkedéssel, most azt bizonyítanák be, hogy tudnak és akarnak deferálni az osztrák állameszmének. S ilyen módon kiderülne, hogy a német hegemonia Ausztriának egyik legfontosabb s leghasznosabb államfenntartó tényezője s a monarchia nagyhatalmi állásának megbízható támasztéka. Jó osztrák politikát csinálni: Ausztriában ma ez a legjobb német politika. Már csak annál a kölcsönhatásnál fogva is, amelyet a közjogi kapcsolat a monarchia két államának közállapotai között létesít. A közjogi érintkezésnek egész vonalán teljes és valódi alkotmányosság Ausztriát tételez föl Deák Ferencnek törvénye. Megbecsülhetetlen értékű ez a rendelkezés a német érdekek szempontjából. Mert olyasformán szervezte meg az állami rendet Ausztriában, hogy a németek nélkül nem lehet odaát teljes, ellenükre pedig nem lehet valódi az alkotmányosság. Tehát ha keresztülbocsátanak a németek a vámszövettséget, lehetetlennek tennék a 14-ik paragraffussal való tovább kormányzást. Igazi vesztélyt rájuk nézve a kormányzásnak csakis ez a módja rejt magában. Amíg a kormány-

nak ez a szükségjoga járja, minden percben rájuk szakadhat az a pátens, amely visszahozhatatlanul rálódítja Ausztriát a szláv-federalizmus lejtőjére. Holott helyreállván a Reichsrath munkaképessége, mielőlt alkotmányos révbe jutott a vámszövettség, az uralgó politikának ha irányt nem is adna, de korlátokat mindenesetre szabna az alkotmányos térre visszajutott törvényhozó hatalom, amelynek a németek még ma is a számra és szellemi erőre legjelentékenyebb tényezője. Ne kutyvaszszanak tehát a németek a régi üstben új programot és új ultimátumot. Hagyjának föl valahára ezzel a meddő bolondozással. Csináljanak politikát, osztrák politikát; ez az egyetlen módja az ő boldogulásuknak. Azon az uton, amelyen eddig kóborogtak, nem terem számukra siker. Térjenek a jobb irányba: keressék az osztrák állameszmében azt az erőforrást, amely megedzheti ernyedő nemzetiségüket.

BELFÖLD.

A szerb püspöki zsinat. Félhivatalos karlócai távirat jelenti a következőket: A szerb püspöki zsinat tegnapi és ma Brankovics pátriárka elnöklété alatt ülést tartott, amelyeken elintézte a napirenden volt összes egyházi ügyeket. Hír szerint a zsinat Zmajévoics verseci püspök ismert feljelentésével is foglalkozott és ebben az ügyben határozatot is hozott, amelyet azonban teljesen titokban tartanak. Az erről az ügyről szóló híresztelések tehát pusztá találgatáson alapulnak. Báró Nikolics Fedor királyi biztos holnap reggel a zimonyi gyorsvonattal visszautazik Budapestre.

Megint "fiumei kérdés." A magyar kikötővárosnak néhány lármás helyi politikusa megint *fiumei kérdést* akar csinálni. *Wallbuschnig* Antal az autonomisták lapjában a *Voce del Popolo*-ban ismételve felhívja a fiumei polgárságot, hogy kérvénnyel forduljon a kormányhoz a képviselőtestületi választások elrendelése végett. A másik autonomista újság, a *Susákbán* megjelenő *La Difesa* pedig, — amelynek *Majlander* Mihály, *Vio* Ferenc és *Kuscher* Ferdinánd a főemberei — ellene nyilatkozik a kérvényezésnek és azt írja, hogy ez fölösleges, mert a Széll-kormányt ugyanis vissza fogja állítani Fiumében a régi rendet, mert ez a "törvény, jog és igazság." Egyben megegyezik mind a két autonomista frakció abban, hogy a Széll-kormánytól az ő kedves *kérdésüknek* a feltámadását várják. Holott pedig nagyon csalódnak. *Fiumei kérdés*, ezt jegezzék meg, *nincsen*. A Fiumében életbeletett törvények életben maradnak, akár tetszik a detronizált helyi despotáknak és podestáknak, akár nem. Hiába szutyongatják akár egymást, akár a kormányt, akár a kormányzót. Egy kérdés lehet

A Don Juánok brutális ösztönével annyi aszszonyt esábit el, amennyit csak tud, de a pauzákat arra használja föl, hogy hódításai fölött gondolkodjába essék és megcsinálja — elég leleményesen — a esábitás teoriáját.

Az alak eredetisége, pikáns volta és népszerűsége éppen a végzetében áll. Tettei bátor, lovagias, férfias, önzertes tettek, elméleteiből az ír beszél, aki finom pszikológus, aki sokat tud s a kinek sok érdekes mondanivalója van.

Pekár Gyula ezt a szerencsés alakot novellák és rajzok egész sorozatában dolgozta föl és legsikerültebb dolgaiat Dodó főhadnagy cége alatt mondta el. Ha Dodó főhadnagy nevében beszél, mindig szabadabban, merészebben szól hozzánk, mert Dodó olyan gavallér, aki katonás öszinteséggel bók ki mindent, ami a szíven fekszik, s a kinek a közönség (mint minden szuggéráló, bravuros erőszakosságának) még a vásottaságot is megbocsátja. Amit az ír első szemében talán nem merne megírni, azt szem nélkül veti papírra, ha Dodó főhadnagy fedezi a portékát éles nyelvvel s még élesebb kardjával.

Nem esodálom, hogy Pekár ezt az érdekes, népszerű alakot szinpadra vitte. Méltán fölvehette róla, hogy szerencsét hoz neki, mert novelláiról sikerének a java ehhez az alakhoz fűződik, akiknek a neve egész Magyarországon jó hangzásu.

Engem csak az lepelt meg, hogy Pekár darabjában a dramatizált Dodó nem jutott a középpont, a főszerep teljes diadójához, amit érdekes, hódító egyénisége egyenesen megkövetelt volna. A vezető téma itt a Domokos Iván és Dombrády Sárkara szerelme. Dodó főhadnagy a regényíróknak és a bájos kicsi bakfisnek ebben a darabban csak asszisztál. Igaz, hogy mint első asszisztens kitünő, de mégis csak elsőrangú segéd szerepet játszik, a helyett, hogy ő állna minden akciónak a középpontjában, az ő udvarlása, szerencsése vagy balsikere körül forogna minden

csak: hogy a mostani kormányzó az az ember-e, aki fenn tudja tartani a rendet, aki érvényt tud szerezni az állam törvényeinek. De a rend, a törvényes rend többé nem lehet kérdés tárgya. Az ugynevezett *fiumei kérdés* miatt többé ne nyugtalankodjék senki és ne reménykedjék senki.

Dákromán reménykedés. Az *O. É. nagy-szebeni távirata* szerint a *Telegraful Roman* azt jelenti, hogy egy visszaható erővel fölruházott belügyminiszeri rendelet nemcsak a gyűjtést engedi meg a Saguná-nak állítandó emlékre, hanem megemmisíti a gyűjtött pénzek elkobzásáról és a gyűjtő lojkészek megbüntetéséről szóló összes ítéleteket, úgy, hogy az elkobzott összegeket és a beszedett pénzbírságokat vissza kell fizetni a gyűjtőknek.

Ezt a hírt, noha félhivatalos tudósító közvetíti, mégis csak fenntartással közöljük, mert sehogysem kvadrál a Széll-kormány nemzetiségi programjával. A Széll-kormány programja, igaz, törvényt, jogot és igazságot hirdet mindenkiel szemben, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül. De az államellenes nemzetiségi agitáció megtürése éppen a magyarsággal szemben volna törvénytelen, jogtalanság és igazságtalanság. A Saguna-emlékre való gyűjtés pedig nem volt egyéb, mint a nemzetiségi bujtogatásnak egy leplezett akciója. Nem hisszük, hogy a Széll-kormány segítőkészt nyújt ennek az elfojtott mozgalomnak a feltámasztására. Egyébként, hogy az oláh lap hiro nem lehet igaz, arra vall az is, hogy ítéletek megemmisítéséről beszél, holott jogerős ítéleteket miniszeri rendelettel nem lehet megemmisíteni. Ha egyéb nem, már ez is elárulja, hogy a *Telegraful Roman* szenzációja aligha egyéb, mint a tulzó oláhok merész reménykedése.

KÜLFÖLD.

Államfő és főherceg Dreyfusról.

Budapest, április 11.

Írásszakértők, katonatisztek, tábornokok hosszú sora után ime tanuvallomást tett a semmitőszék előtt egy állam feje és egy főherceg is. Semmi sem mutatja jobban a Dreyfus-ügy roppant jelentőségét, mint az, hogy szála elnyulnak e különben megközelíthetetlen körökig. A *Figaro*, amely tovább közli a tanuvallomások hiteles, szószentri szövegét, ma a többi közt két nagyjelentőségű vallomásról értesíti a világot.

Az egyik Casimir-Périennek, a francia köztársaság volt elnökének a semmitőszék előtt tett nyilatkozata. Azt majdnem egész terjedelmében alább találják olvasóink. *Casimir-Périer* vallomása tiszta, korrekt, egyenes. Megtudjuk belőle, hogy az az erősen titkolt

cselekvés s éles világitásban, koncentrálván látnok ebben a megtestesült Dodóban mindazt, amit eddig a szerző elaprózva szórt széjjel a főhadnagról szóló különböző elbeszéléseiben.

Domokos Iván, realista regényíró (akit *Gólk* a Bródy Sándor maszkjában jászótt végig) *Földöntúli álomok* című ideális tartalmú regényét névtelenül adta ki. A regény annyira hat *Dombrády Sárkara*, hogy ábrándozni kezd és egy szerkesztői üzenet kapásán leveleket küldöz az anonim írónak, szintén névtelenül. A megtért realista ír, aki sok hozzá nem méltó asszonyal szeretkezett és eddig csak experimentált a szerelemmel, valósággal rajong az ismeretlen ideálért, aki legutolsó levelében arról értesíti, hogy a szezon néhány hetére Kárpát-Füredre utazik.

Domokos Iván mindent elmond intim barátjának, Dodó főhadnagnak, akit a levelezés nagyon érdekel. Dodó ráveszi Ivánt: menjenek ők is Kárpát-Füredre és kutassák ki a furdöz aszszonyok és leányok közt az ideált. Ha Iván már tudja, ki az ismeretlen levelező, ne vesse le az álarcot, hanem udvaroljon neki a saját alakjában. Legyen önmagának a vetélytársa. Hódítsa el a leányt attól a névtelen szellemtől, akibe szerelmes és ilyen módon bizonyítsa be, hogy a testi szerelem erősebb a lelki szerelemnél. Ezzel a problémával kínálja meg Dodó főhadnagy Domokos Ivánt és a regényíró a problémát elfogadja.

Mind a kettőn elmennek Kárpát-Füredre, ahol a dsentri dominál különböző figurákkal. Ott lebzsel *Döbör*, az amatőr-birkózó, a Vas-evő Klub championja (nagy aranyérem, harmincöt centiméter karvastagság), aki nagy szavakkal és hatvan kilós emberekkel dobálódik; ott sápit Pándy Géza, az impresszionista miniszeri fogalmazó, aki *hatalányzöld* szeszszonokat komponál; ott feszeng a fiesur *Enyiczky*, aki a tizenhat éves leányokat *leis néznie* hívja

ságát eldisputálni nem lehet, ha kardbojttal összefüggő dolgokról van szó, waffenrockján semminemű föltöt nem tűr s a legcsekélyebb sértésért fegyveres elégtételt követel, de a szerelmes leányok pártja előtt ideális skrupulusai nincsenek. Vidéki városokban, ahol garnizonok vannak, sok mindent kelepelnék erről a tapasztalt vén golyák és a családi statisztikákban sok olyan esinos katonatiszt van följegyezve, aki a leány teljes odanadása révén jutott a gazdag és vonakodó szülők utólagos beleegyezéséhez. Azokban a sietve kötött házasságokban, ahol a papnak vágatva kell szentesíteni azt, amit Ámor titokban már megáldott: tulyomó részben tisztii egyenruhát hord a diadalmas völégény.

Ami végül a problémát illeti, no erre minden normális főhadnagy magyarul mondva — fűtyöl. Mennél eszményibb és komplikáltabb a probléma, annál jobban fűtyöl. Az a probléma, amitől negyven fokos lázas érdeklődést kapnak a Bourget-k, az Anatol France-ok, az Ibsenek és más hasonló tinta-nyalók: normális főhadnagyokra nézve egyszerűen Sehund, Schmarrn és lächerliches Zeug. Ahhoz, amit a Domokos Ivánok bódult szívvel és remegő kézzel analizálnak, ahhoz a főhadnagok egy snájdig megjegyzéssel vágnak oda s ezzel letárgyalják a dolgot. Nagy Sándor, a macedon Ober-lajdinand óta minden főhadnagy karddal vagy lovagostorral vágja ketté a gordiusi esomókat s a boncolókéssel való pepecselés fölött mély megvetéssel tér napirendre.

Ez a Dodó főhadnagy tehát (komoly és teljes nevén: báró *Domhofen* Miklós) szorosán véve irodalmi főhadnagy. Félíg valóság, félíg a Pekár Gyula egyéniségének egy érdekes, egyenruhás variánsa. Innen van, hogy tetteivel a katonaságban reflexióival az irodalomban gyökeredzik.

irat, amelylyel a bírakat Dreyfus elítélésére bírták, ugyanaz az irás, amelyben ezek a szók előfordulnak: *cette canaille de D...*, tehát egy irat, amelynek hitelességével rég tisztában van a világ. Nos ezen az iraton épült föl az Ördögzigetre száműző ítélet!

Egy másik tanuvallomás Lajos Viktor főherceget, királyunk öcséjét, szólaltatja meg. A főherceg egy francia tengernagynak, a ki nek bense barátja, *becsületesét adta arról*, hogy Dreyfusnek soha semmi köze sem volt a hivatalos Németországhoz.

A főhercegek nem szoktak a becsület-zavakkal dobálózni s Lajos Viktor, mielőtt ezt a nyilatkozatot tenni szükségesnek látta, bizonyára módot talált arra, hogy Berlinben igen jó forrásból megtudja az igazat.

Ezek a *Figaro* mai közleményei. Hatásuk akkora, hogy most már egy-kettőre el kell dőlnie a végzetes ügynek.

A *Figaro* mai számában Gallifet, Casimir-Périer, Laroche volt madagaskári kormányzó, Docagné, Painlevé, Longuey és Hadamard vallomásait közli.

Casimir-Périer volt elnök nyilatkozatai.

Azután következett Casimir-Périernak, a francia köztársaság volt elnökének kihallgatása. Casimir-Périer a következő nyilatkozattal kezdte vallomását:

(A német kancellár felszólalása.)

A Zola-pörben arra hivatkoztam, hogy az alkotmány értelmében nem vagyok felelős és hogy ennél fogva föltétlenül hallgatnom kellett. Ezt a nyilatkozatot nyugodt lelkiismerettel tehettem, mert elnökségem idejében nem volt olyan tény vagy körülmény, amelyről a felelős minisztereket föl nem világosítottam volna. Ma azonban egészen másképp áll a dolog, ma mint magánfél állók a semmitűsége előtt és hallgatásom könnyen azt a gondolatot kelthetné, hogy oly tényekről vagy okiratokról van tudomásom, amelyek az igazságszolgáltatás előtt döntők lehetnek. Az ország szakadását és zavarát tekintve, kötelességemnek tartom, hogy minden fönttartás nélkül, hazám legelső bíróságának rendelkezésére bocsássam magamat. *Kész vagyok az elnök urnak minden kérdésére válaszolni.*

Loew elnök: Már megindították a tárgyalást Dreyfus ellen, amikor ön először hallott az ügyről?

Casimir-Périer: Azt hiszem, igen, de meg lehet, hogy tévedek.

Loew elnök: Amikor Mercier tábornok első ízben beszélt önnel a Dreyfus-ügyről, említette-e, hogy Dreyfus ellen terhelő bizonyítékok vannak?

Casimir-Périer: Igen, beszélt nekem általában arról, hogy Dreyfus iránt a tisztviselők kevés bizalommal viselkedtek, és arról, hogy konstataáltak, hogy Dreyfus kezétől eredő iratot közöltek egy idegen hatalommal.

és a mai zsónessz doré szójárása szerint „átzúllt a bálókát”; ott a dologtalan és eladósodott kamarárs-jelölt, a lomha szölgabíró, a buta és nevetéses parti-vadász (Balsay Gábris), egy rajléha jukkerasszony (köztük Stalevszky Ella, aki Domokos után jár) és egy rajléha fiatal ur. Ott van továbbá Heilig Ludmilla, egy holdkörös, vén Blaustrumpf, aki szintén rajong a Földöntúli álmok névtelen szerzőjéért.

Domokos erősen udvarol a naiv Sáríkáknak, akiben nem sejtí a névtelen levelezőt és Sáríka elfogadja Domokos udvarlását, akiben nem sejtí az ideális regény szerzőjét. Sáríka szeretne következetes maradni ideális szereleméhez, de mindinkább Domokoshoz húz; Domokos pedig elhatározza, hogy a névtelen ideállal szakítani fog és Sáríkat veszi feleségül, akit őszintén, forrón szeret.

Dodó főhadnagy e közben kutatja Kárpát-Füred asszonyát a névtelen levelezőt és végre azt hiszi, hogy megtalálta — Heilig Ludmilla, a versköltő aggzsúben.

Domokos esti nyolc órára a Kursalon zongorája mellé rendeli a névtelen levelezőt és Dodó főhadnagy — abban a hiszemben, hogy jó nyomon jár — a hiszteriko-poétikus vén esoroszlyát küldi a zongorához. Később véletlenül megtudja, hogy a szép Sári a levelező, de már nem akarja elrontani a tréfát és engedi, hogy a vén lantos madáríjesztő elmenjen a randevura.

A kettős felülés megtörténik. Domokos borzadva szemléli Heilig Ludmilla-t a randevu helyén és Sáríka, aki Domokos meghátrálása után lép a terembe, véletlenül a nevetéses Balsay Gábrisra találja magát szemközt a zongoránál. Mind a kettőn le vannak verve, de a zavar nemcsak tart s örömkül annál nagyobb, amikor fölismerik egymásban a régen keresett ideált és a valóságban is egygyé lehetnek azok, akik lelkileg már eljegyezték magukat egymásnak.

Loew elnök: Arról nem beszélt önnek Mercier, hogy — a bordereau-n kívül — bizonyos titkos iratok a vezérkarnak egyik tisztje elárult?

Casimir-Périer: Emlékszem rá, hogy Mercier azt mondta nekem, hogy őt egy idegen ember arról informálta, hogy a vezérkarnak árulásokat követnek el, de én ezt úgy értettem, hogy ez az értesítés szóbeli volt és arra nem emlékszem, hogy Dreyfusre vonatkozott volna.

Loew elnök: Emlékszik-e ön egy diplomáciai incidensre, amely a Dreyfus-ügy miatt történt?

Casimir-Périer: Hanotaux külügyminiszter 1895. januárban Franciaország déli részében utazott és gróf Münster német nagykövet, aki beszélni szeretett volna vele, kénytelen volt Dupuy miniszterelnököt fölkeresni, akivel tudatta, hogy Hohentlohe herceg birodalmi kancellár II. Vilmos császár nevében fontos táviratot küldött neki s arra kérte a miniszterelnököt, hogy eszközöljön ki számára nálam kihallgatást, minthogy a német császár az említett táviratban azt az üsdítést adta neki, hogy az ügyet velem személyesen tárgyalja. Dupuy miniszterelnök értesített engem gróf Münster látogatásáról és én a következő napra légyottot adtam a német nagykövetnek.

A német birodalmi kancellár táviratában azt kérdezte a francia köztársaság elnökétől, hogy a lapokban miért keverik bele a Dreyfus-ügybe a német nagykövetséget; és határozott cáfolatot követel arra az esetre, ha a német nagykövetség nincs ebbe az ügybe belevonítva.

Én még egyszer elolvastam a német birodalmi kancellár táviratát és azt jegyeztem meg a nagykövetnek, hogy az ő lépése némileg szokatlan, hogy én a francia állam feje vagyok és senkinek és semmiért se tartozom felelősséggel s hogy sokkal jobb volna, ha ő az ügyet a felelős miniszterrel, vagy a miniszterelnökkel intézné el.

Mivel azonban a birodalmi kancellár magánemberi lojalitásomra hivatkozott és minthogy ily módon nem diplomáciai kérdés tárgyalásáról, hanem fölításról volt szó, ennél fogva válaszom csak mint magánembert angazsálhatott engem és ily körülmények között meg volt nekem engedve, hogy a nagykövetnek mindent megmondjak. Kijelentettem neki, hogy egy okiratot a német nagykövetség palotájában találtak.

Gróf Münster erre azt felelte nekem, hogy ez teljesen lehetetlen, mivel a német nagykövetség igen sok iratot kap ugyan, de ki van zárva, hogy csak egyetlen fontosabb irat is elveszzen.

Erre én azt válaszoltam, hogy szerencsére mi sem tekintjük az iratot valami nagyon fontosnak, és hogy sem e kormány, sem én nem akarjuk a német nagykövetséget ez ügybe belevonítani, miután nem tekinthetjük a nagykövetséget felelősnek azért, amit kap, mint amilyenek mi vagyunk azokért az iratokért, amelyek nekünk elhoznak, de elégséges, hogy egy idegen nagykövetségnél francia katonatisztől eredő okiratot találtak, hogy a tiszt büntetését megállapítsuk.

Mint hogy a német nagykövet nagyon érelyes kijelentés közzétételéhez ragaszkodott, amelylyel a német nagykövetség ellen emelt vád hatá-

rozott cáfolatot nyerne, én azt jegyeztem meg, hogy ebben a közleményben nemcsak a német, hanem a többi nagyhatalom nagykövetségéről is meg kellene emlékezni, mert ha csak a német nagykövetségről lenne benne szó, akkor a francia közvéleményben könnyen támadhatna az a gyanu, hogy az áruló tiszt az okiratot valamely más nagyhatalomnak adta el. Még megjegyeztem, hogy nem az én dolgom, hanem a miniszterelnök dolga, hogy a közleményt megszerkeszesse és hozzátette, hogy annak nem szabad lényegesen eltérnie az Agence Havas régebbi kommunikációtól, nehogy újabb vitaközásra anyagot szolgáltatson.

Gróf Münster kívánságára megígérttem neki, hogy Dupuy miniszterelnökkel való találkoztól eszközök ki részére. Ez a találkozás meg is volt és a nagykövet másnap jelentette nekem, hogy az ügy teljesen rendezett van.

Loew elnök: A beszélgetés folyamán vagy később kijelentette-e önnek a német nagykövet, hogy a német kormánynak soha sem volt összeköttetése Dreyfus-szal?

Casimir-Périer: Efféle nyilatkozat nem fordult elő, és a Dreyfus nevet csak azért használtuk, hogy vele az ügyet megjelöljük.

Loew elnök: Mondta-e önnek Mercier tábornok utólagosan, hogy a katonai törvényszék elé titkos iratokat terjesztették, melyek állítólag Dreyfus bűnösségét bizonyítják?

Casimir-Périer: Én csak arról az okiratról hallottam beszélni, amelyben *cette canaille de D...* előfordul, más okiratokról nem volt tudomásom. Mercier azt mondta nekem, hogy ezt az iratot látták a katonai bírák.

Loew elnök: Mikor és milyen körülmények között?

Casimir-Périer: Azt hiszem, az elítélés előtt, de megjegyzem, hogy Mercier tábornok ezt a jelentést nem egy tette nekünk, hogy azt lehetett volna belőle következtetni, hogy az iratait csupán a katonai bíráknak mutatták meg.

Egy semmitűségi bíró: Nem hiszi-e ön, hogy a német nagykövet azt a benyomást igyekezett önben kelteni, hogy nem árulásról, hanem csak pletykáról van szó?

Casimir-Périer: Oh nem; nekem csupán az ország védelmének érdeke lebegett szemem előtt és nem volt más gondom, mint konstataálni, hogy valamely idegen hatalom árulás útján ne jutott légyen fontos titkaink birtokába.

(Az állítólagos vallomás.)

Dreyfus állítólagos vallomása vonatkozólag, amelyet állítólag Lebrun-Renault százados hallott és állítólag Mercier tábornoknak elmondott, Casimir-Périer rendkívül érdekes és fontos nyilatkozatot tett. Már magának Merciernek a kihallgatásából — melyet tegnap közöltünk — kiünt, hogy Lebrun-Renault vagy rosszul hallotta azt, amit állítása szerint Dreyfus mondott, vagy Mercier — és ez a valószínű — rosszul és szándékosan elferdítve adta elő azt, amit neki Lebrun-Renault mondott. A tábornok urat a bíróság sarokba szorította a kérdéseivel, hogy Mercier végre azt mondta, hogy kérdezzék meg a századost magát, ő talán precízebben fogja elmondhatni a dolgot.

Pekár Gyula hatásos, hálás darabot akart írni a Vígshíznak. Ez az oka, hogy darabjában az előkelő, finom tartalmat erős, drasztikus, sok helyütt a burleszkig menő komikummal keverte. Olyan alakok, mint a holdkörös vén poétix és a selypítő, hülye parti-vadász: különös ellenében állanak olyan magasabb színvonalra helyezett és művészibb crayonnal rajzolt alakokkal, mint az elmés Dodó főhadnagy, a lélekbuvár Domokos Iván és a végtelenül bájos Sáríka, akiben Pekár a fiatal, ártatlan, rajongásra hajló leányt néhol igazán gyönyörűen jellemezte.

A burleszk gyegítés miatt Pekár finom problémája nem fejlődik ki a maga egész pszichológiai szépségében, de amit látunk belőle, az sokszor nagyon poétikus, nagyon művészi és alapos reménységet nyújt arra, hogy Pekár — ha jövőre ezen az uton marad — megkapó és harmonikus darabokkal fogja gazdagítani a színpadot.

Lehet, hogy kitűnő dolgokat csinál a bohózat szatírában is, de én azt hiszem, hogy Pekár eleme a magasabb stílus vigjáték, a pszichológ-dráma és sikere annál nagyobb lesz, mennél mélyebb lelki problémákat dolgoz ki mennél előkelőbb formában. Tudása, emberismerete, invenciója és alakító ereje (aminek számos jelét adta novelláiban és regényeiben) a nagy társadalmi dráma és a jellemvígjáték terére utalja Pekár Gyulát.

Első darabja mindenesetre érdekes próbálkozás és egyes részleteiben határozottan sikerült. Kevés kezdő drámaíró irt mulatságosabb, zajosabb hatású jeleneteket, mint a *Dodó főhadnagy* szerzője. S a hatást a darab második felében még nagyobbá lehetett volna tenni, ha Balsay Gábris a szerző nem festi abszolút nyávanak, aki megugrik a párbaj elől és a segítők közeledtére az ablakon át menekül. Ilyen ember a mi szo-

cietásunkban lehetetlenség s ilyen ember nem lehet a Dodó barátja. Balsay komikumát csak fokozná, ha — némi vonakodással bár — rászánná magát, hogy duelláljon föl. Ez természetesebb volna s a természetesség a fő, még merész bohózatban is.

Reneteg közönség gyűlt össze a Vígshíznak mai bemutatójára. Ilyen zsufoltságot páholyokban, földszinten, karzaton még nem igen láttunk. Fényes bizottsága Pekár Gyula kollégánk rendkívüli népszerűségének. Ebben a meleg, szimpátiával és érdeklődéssel teli levegőben a hatás is óriási volt, kivált az első felvonás után. Amint a függöny összecsapódott, kitért a tapsvihár és mindenki a szerzőt akarta látni. Pekár vagy tiszter jelent meg a színpadon és a zenekarból három nagy és két kisebb babérkoszorút nyújtottak föl. A koszorúkat részint Fenyvessy (Dodó főhadnagy fess ábrázolója), részint maga a szerző vette át, minden elfoglaltság nélkül, biztos, kellemes tartással. Ő az első magyar író, aki hibátlanul tudja meghajlani magát a közönség előtt.

A première minden szereplője kitűnően helyt állott: Fenyvessy (Dodó), Góth (Domokos), Láncaz Ilka (Ella), Nikó Lina (Heilig kisasszony) és a kisebb zsánerszerepekben Tapolczay, Gál (a vasgyuró), Megyery Dezső, Rónaszékly, Gyöngyösi Izsó, Győző Lajos és Szerényi, akinek minden szavát megnevezték. Külön ki kell emelnünk Almásy kisasszonyt, a Vígshíznak új naivját, akinek a bájos, úde fiatalága igazán természetességgel párosul. A közönséget egészen meghódította.

A Vígshíznak páratlan fényen állította ki az első felvonás szalonját s a kárpátfüredi tájkép esti világításban a legszebb, amit valaha színpadon láttunk.

Nos, Casimir-Périer nyilatkozatából az látszik, hogy az egész Lebrun-incidens csak misztifikáció. Ime a köztársaság volt elnökének előadása:

Pár nappal a lefokozás után Mercier tábornok beszélt velem az ügyről és a többi közt azt mondta:

— Dreyfus egyébiránt magára vallott.

Teljességgel nem tudok rá visszaemlékezni, hogy Lebrun-Renault százados eljött volna az Elyséebe, hogy nekem Dreyfusnek a vallomásától jelentést tegyen.

Mercier ugyanis azt vallotta a bíróság előtt, hogy jegyzőkönyvet nem vett ugyan föl a százados közléséről — mert az ügy ugy is be volt fejezve és ő akkor nem gondolhatta azt, hogy egy egész faj szolidárisnak fogja magát vallani az elítélttel — de meghagyta neki, hogy tegyen jelentést a köztársaság elnökének és Dupuy miniszterelnöknek.

Nos hát, ez sem igaz. Casimir-Périer így folytatja:

A dolog így történt: A Figaro cikket közölt ezzel a címmel: *Egy tanu elbeszélése*. Ebben a cikkben Dreyfusnek csakis ártatlansága erősítéséről volt szó. En erősen kikeltém Lebrunnek egy zsurnalisza előtt való emez indiskréciója ellen és Lebrunt hozzám küldték, hogy megdorgáljam. Ő nem is tagadta az indiskrécióját, de vallomásától nem szólt, és én nem is kérdeztem tőle, mert a Figaro cikkében semmi ilyes nem volt.

Egyébiránt Dupuy miniszterelnök is jelen volt.

Az egész állítólagos vallomást tehát csak két évvel utóbb fűzték ki — valószínűleg maga Mercier — amikor tudniillik szorulni kezdett a kapca.

(A német császár levele.)

Loew elnök kérdésére Casimir-Périer kijelenti, hogy a német császár állítólagos leveléről, amelyet aztán állítólag a német nagykövetség hamisítványnak bélyegzett, semmit sem tud és hogy mint a nagykövetség, ő is csak Pascal Grousssetnek az interpellációjából értesült a dologról.

(Casimir-Périer véleménye.)

Többet a fentebb előadottaknál, mondá végül Casimir-Périer, nem tudok a Dreyfus-dologról. A később ismeretessé lett tények, mint a Henry hamisítása és öngyilkossága, természetesen befolyással lehetnek a gondolkodásomra, de többet, mint a közönség, én sem tudok erről a dologról.

Gallifet tábornok.

A Figaro közlései során Gallifet tábornoknak három rendbeli igen érdekes nyilatkozatát találjuk a Dreyfus-ügy három főalakjáról: Picquarttól, Dreyfusról és Esterházyról.

(Picquart dicsérete.)

Gallifet tábornok Picquarttól a legkedvezőbb és legelismerőbb bizonyítványt állítja ki. Őt évig volt — ugymond — az én parancsnokságom alatt és legteljesebb nagyrabecsülésemet érdemelte ki. Tartózkodás nélkül nyilatkozott mellette a becsületbíróság előtt, amely elé állították. Nem tudtam, hogy mivel vádolják. Három nappal e tanuskodásom után Zurlinden tábornok azt üzentette nekem, hogy szavaim igen kedvező benyomást tettek, és ő ki fogja eszközölni, hogy Picquarttal szeliden bánjanak el.

Képzelmék meglepődésemet, mikor egy hónappal utóbb Picquart a legszigorubb büntetést mérték ki.

Sokan vagyunk a hadseregben — mondja azután Gallifet — akik azt hisszük, hogy azok a bűnök, amelyek miatt Picquart a haditörvényszék elé kerül, nem egyebek, mint azok, amelyek a Keletre, Tunisza való számkivetését és a becsületbíróság elé állítását idézték elő. Ismétlem, amit már a becsületbíróság előtt állítottam: nem tudom, hogy követett-e el Picquart hibákat, de azt tudom, hogy ha követett el ilyet, ezt csak igazságszeretből, nem pedig rut indító okokból tette.

(Dreyfus ártatlansága.)

Gallifet azt beszéli továbbá, hogy Darras tábornok, ki a lefokozáshoz kirendelt katonaságot vezényelte, még a nap délután megvallotta neki, hogy kínosan érezte magát, mert Dreyfus szakadatlanul erősítette az ártatlanságát.

Ezt a nyilatkozatot is érdemes összehasonlítani a Mercier-féle Lebrun-Renault-mesével.

(Walsin üzletei.)

Gallifet azután a következőt beszéli: Talbot tábornok volt párisi angol katonai atyám, aki nekem régi jó barátom. 1898. májusában,

Egyiptomból visszatérve, eljött hozzám s azt mondta nekem:

— Tábornok, én a Dreyfus-ügyről semmit sem tudok. Az alatt az egész idő alatt, hogy Franciaországban tartózkodtam, sohasem ismerem ezt a tisztet. De a min csodálkozom, az az, hogy Esterházy szabadlábban van, mert mi franciaországi katonai attasé mindnyájan tudjuk, hogy Esterházy egy-két ezerfrankos bankjegyet megszerezte nekünk azokat az okiratokat, amelyeket közvetlenül a minisztériumban meg nem kaphattunk.

Királyunk öccse, mint tanu.

Laroche madagaskári főtörvényszéki elnök volt a következő tanu. Laroche elmondta Duherais altengernaggyal folytatott beszélgetését.

— Az altengernagy elmondta nekem, hogy hosszasan beszélgetett a Dreyfus-ügyről a magyar király öccsével, Lajos Viktor főherceggel, akit régóta ismer s aki őt mindig szívesen fogadja, valahányszor dolgai Bécsbe viszik.

Lajos Viktor kijelentette neki, hogy meg van róla győződve és becsületszával erősítheti, hogy a német kormánynak soha semmiféle összeköttetése nem volt Dreyfusszal.

Az altengernagy hozzátette, hogy a főherceg önkényi és minden negatív nélkül tette ezt a nyilatkozatot és hogy szavahihetőségéhez és lojalitásához szó sem fér.

Walsin-Esterházy az áruló.

Az Eclair mai számában Paléologue vallomásának teljes szövegét és Trarieux szenátor vallomásának egy részét közli.

Trarieux kijelentette, hogy Tornielli fölhatalmazta őt annak a kijelentésére, hogy Tornielli látta Schwartzkoppennek egy Panizzardihoz intézett levelét, amely szerint Schwartzkoppen sohasem ismerte Dreyfust és azokat a dolgokat, amelyek miatt Dreyfust 1894-ben elítélték, Esterházy követte el.

Maurice Paléologue, a külügyminisztérium osztályfőnöke, a többek között ezeket mondta:

— 1894. november 2-án, mikor már kitűdött, hogy Dreyfust letartóztatták, egy külföldi katonai attasé a kormányához titkos táviratot küldött, amelyet a külügyminisztériumban desiffrizáltak. A telegram ez volt:

Ha Dreyfus nem állott önkkel összeköttetésben, akkor utasítsák a nagykövetet, hogy a megfelelő formában adja meg a cáfolatot, mert csak így lehet a lapok kommentárjait megelőzni.

Ezt az okmányt kiadták Sandher ezredesnek. Henryval 1897-ben találkoztam — folytatta Paléologue. — Szóba került ez a távirat, amire Henry megjegyezte, hogy az semmit sem nyom a latban, mikor olyan sok terhelő bizonyítékot halmoztak föl Dreyfus ellen. Ugyanakkor Henry egy katonai attasé levelét mutatta meg nekem, amelyről kitűdött, hogy hamisított volt.

1897-ben Henry azzal jött hozzám, hogy szolgáltsam ki a hadügyminisztériumnak azt az okmányt, amelyben a német nagykövet bizonyítja, hogy Schwartzkoppen egyáltalán nem volt összeköttetésben Dreyfusszal és ezt becsület-szavára fogadta.

Ha jól emlékszem — mondotta Paléologue — ez májusban volt. Henry izgatottan kért, hogy az 1894. november 2-iki telegramm másolatát is adjam át, amely Panizzarditól való.

— De hiszen önkénel megvan a másolat. Magam adtam át Sandhernek — felelttem én. Henry azt mondotta, hogy a távirat elkallódott s erre én emlékeztetből lediktáltam azt. A telegramm Dreyfus ártatlansága mellett szól s így csak természetes, hogy Henry azt mondotta Gonsenak, aki a titkos dossziert ki akarta egészíteni ezzel az elűnt távirattal, hogy a külügyminisztériumtól nem tudta megkapni az illető katonai attaséknak a kérdéses táviratát.

Itt a kihallgatás az állítólag létező titkos diplomáciai okmányokra tért át.

Loew elnök: Mit tud azokról a bizonyos levelekről, amelyeket Vilmos császár a párisi német nagykövettel váltott s amelyekben állítólag szó van Dreyfusról, hogy a német kormánynak kém-szolgálatokat tett, sőt maga is levelet írt a német kormánynak.

Paléologue: Ilyen levelek nem léteznek, csak Henry beszélt róluk. Sem a Dreyfus-pór után, sem az előtt nem írt ilyen levelet Vilmos császár. Az egész csak mese. Az én állásom a külügyminisztériumban olyan, hogy okvetlenül tudnom kellene, ha lettek volna ilyen levelek.

A további vallomások során Paléologue beszélt az olasz nagykövet diplomáciai lépéseiről, amelyekkel igazolta, hogy Panizzardi sem Dreyfusszal, sem a vezérkar más tisztjével nem állott összeköttetésben.

Érdekes az, amit Paléologue Esterházyról mondott.

— A római francia nagykövet táviratából és egyéb információkból kiderült tavasszal, hogy Walsin-Esterházy külföldi kormányoktól kétszáz ezer frankot kapott. Egy külföldi személyiség, akinek lojalitásáról nem állok jót, de akinek értesülései alaposak szoktak lenni, azt mondotta, hogy a német hadügyminisztériumban Berlinben kétszázötven olyan okmányt őriznek, amelyeket a német kormány Walsin-Esterházytól kapott.

A fenyegető levelek.

A Daily Chronicle közli Esterházy három fenyegető levelét, amelyekkel Faurehoz intézett.

Az első levelét 1897 október 29-ikéről van kelteve és ebben azzal fenyegetőzik Esterházy, hogy Faure nem akarja meghallgatni, ő módot fog találni, hogy felebbezze az Esterházy-család urához, a német császárhoz jusson. Lesz bátorsága, ugymond, hangosan beszélni, hogy tiz nemzedék katonáinak a becsületét megvédi. Egy Esterházy csak az istentől fél, senki mástól.

A második levélben, amely néhány nappal később kelt, azt írja Esterházy, hogy az a nemes-szívű hölgy, aki megmentette őt attól az összeesküvéstől, amelyet Dreyfus barátai Picquart segítségével terveztek ellene, Picquart egyik iratának másolatát szerezte vele. Az eredeti egy külföldi követségben kezezte Picquart, és az irat egyes diplomatakra föltöbb kompromittáló. Ha nem talál sem oltalmat, sem igazságot, akkor ezt az iratot, amelyet külföldön rejtett el, közzéteszi.

A harmadik, a november 5-iki levélben ugyan-csak arról az iratról ír Esterházy és azt állítja, hogy ez a levél az ő erőssége, az ő bizonyítéka Dreyfus aljassága mellett, az a levél veszelly Franciaországra, mert ha közzéteszi és hitelesnek bizonyul, Franciaország kénytelen lesz megalázkodni, vagy háborút üzeni. Mindhárom levele egy rokona kezében lesz, aki a nyáron két észástri látott magánál vendégl. (Itt Esterházy Ferenc tatai grófra céloz.) Ha oltalmat nyújtanak neki, senki sem fogja megtudni az okmány tartalmát. Ha nem, akkor semmitől sem riad vissza, csakhogy becsületét megvédi és magát megbosszulja.

Titokzatos eset.

A brüsszeli Independance Belge hágai levelezője azt erősíti, hogy egy orosz diploma fontos vallomást tett neki a Dreyfus-ügyre vonatkozólag. A levelező ugyanis egy lakomán találkozott a diplomatával s beszélgetés közben Szmagin volt hágai orosz katonai attaséra tértek át, aki két évvel azelőtt halt meg s állítólag öngyilkos volt. Az orosz diploma erről így nyilatkozott:

— Nem volt természetes halál, de Szmagin nem volt öngyilkos. Inkább azt hiszem, hogy hosszú idő óta elgyöngült a lelki izgalmak következtében, amelyek zaklatták és amelyek csak-hamar Dreyfus elítélése után következtek be és azóta egyre erősödtek. Az Ördög-sziget rabjának lefokozása idejében Brüsszelben voltunk és Szmagin, aki szemmeláthatólag nyugtalan volt, azt mondta akkor nekem:

— Oh, ha szólhatnék! Nagy igazságtalanságot követtek el. De a hivatásommal járó titoktartás...

Főnököm gyakran célozott arra a szerencsétlen ügyre, még pedig mindig olyan embernek a bánatosságával, aki rettenetes titkok hord magában és szeretőn fölfeledni, de nem teheti. Ugy hiszem, ez a lelki izgalom volt egyik oka halálának.

A levelező hozzáteszi, hogy ez a nyilatkozat annál figyelemreméltóbb, mert azt erősíti, hogy Oroszország javára követődött el árulás, amelynek azonban nem Dreyfus volt az elkövetője.

Nem kell feledni azt sem, hogy csaknem az összes hatalmak információális irodái Brüsszelben vannak s hogy Szmaginnak e szerint tudnia kellett, hogy ki volt az igazi áruló.

Páris, április 11.

A Havas-üggökség megcáfolja egyes lapoknak azt az állítását, hogy Delcassé külügyminiszter közölte volna a Figaróval a Dreyfus-ügy vizsgálati iratát. Delcassé a vele közölt két iratcsomót minden indiskréció lehetőségét kizáró módon nyomban visszajuttatta az illetékes hatósághoz.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII.. Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finciroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket.

Felvilágosítás díjtalan.

HIREK.

Sirkő.

Tavaly ilyen tájon akasztotta föl magát Heller József. Azért választotta ezt az olesó halált — maga írta meg a levelében — mert nem teltet golyóra meg revolverre. Irt még egyebet is. Nem akarta, hogy homály fódje az esetét s utolsó percében papírra vetette, hogy miért kell neki meghalnia. Elsírta az utolsó írásában, hogy az állásából ok nélkül elboacsátotta a gazdája és ráadásul még hat hónapi fizetését is visszatartotta. Nagyon mellékes ezuttal, hogy véletlenül olyan gazdája volt Heller Józsefnek, akiről épp tegnap mondta ki tizenkét esküdtbíró, hogy nem rágalmaz és még csak becsületsértést sem követ el az, aki közönséges parazitának, jellemtelen aljas embernek mondja. Szegény ördög Heller József, ha élni akart s nem éhen veszni, ott kellett maradnia annak az embernek a szolgálatában, akiről maga mondta egyik barátjának:

— Az a gazember visz még engem a sirba!

El is vitte és Heller Józsefet elkönyvelték az öngyilkosok nagy könyvében. Majd elhantolták disztelenül, minden ceremónia nélkül. Az újságok is elparentálták, olyik rövidebb, másik hosszabb kommentárt fűzött az esetéhez. De valamennyi egyetértett abban, hogy nagy igazságtalanság történt vele s hogy a gazdája csunya dolgot művelt. Egyik újság föl is kutatta a gazdája biográfiáját s leplezetlenül elmondott mindent róla, amiből érthetővé is tudta tenni, hogy halálba kergethette szegény Heller Józsefet.

Sajtóbírótság előtt akarta tisztára mosni Keleti Ö. Lajos — így hívják néhai Heller József gazdáját — a befektetett becsületét, de polgártársai tegnap fölmentették a közérdek védelmére megjelent cikk íróját. A tárgyalás hosszu volt és izgalmas. Nem a vádlott volt izgatott, hanem a panaszos, aki többször föl is ugrott a helyéről, mikor a tanuk keserű igazságokat vágtak a szemébe.

A tanuk . . .

Közöttük volt egy öreg szürke emberke is. Messzi vidékről jött fel tanuskodni. Pedig senki sem kényszeríthette rá. Mikor oda állt a bírák elé, meg is magyarázták neki, ahogy a törvény előírja, hogy nem kell valamást tennie a fia ügyében. Az apát, testvért óvja a rideg törvény is az ilyen kinos helyzetűtől.

De az öreg Heller Ignác vallani akart. És vallott is. Azóta nem áll disztelenül ott kűnn a temető szélén Heller József sirja. Letelt a gyászestendő, sirkövet állított neki az édes apja . . .

Az apa még nem emelt ilyen emléket fiának. Összenéztek a bírók, megdöbbenek az esküdték, mikor a szó elhangzott ajkán.

— Elzúllott . . . lopott . . . a fiam . . .

Igy beszélt az apa halott fiáról, akinek emlékeért egy idegen a vádlottak padjára került. Visszatetszőbb képet alig rajzolhatunk magunk elé.

Ne kutassuk, hogyan számolt be lelkiismerete előtt az aggastyán, aki kenyérének javát már megette. Ne keressük, hogy miért vallott ilyen terhelően a véréből volt vérre, a testéből volt testre. A lelkét keressük az apának, aki a nyilvánosság elé viszi és ott marcangolja össze és tépi foszlányokra a legszentebb érzelmeket.

Bizony jobb lett volna otthon maradni, kár volt ezért azt a fáradságos, nagy utat megtenni ilyen öreg embernek. Meg az is eszébe juthatott volna, hogy közel jött a fia sírházhoz, aki egy esztendő előtt lett öngyilkossá ebben a nagy városban . . .

Mert akkor nem kellett volna pirulnia, midőn a boldogtalan öngyilkos barátai cáfolták meg az édes apjának terhelő vallomásait. Elmondták, hogy derék. jó fiú volt s

igy igaz minden, ahogy utolsó levelében megírta. És mindenki úgy érezte, hogy igazabb emléket állítanak ezek.

Könnyebben is pihenhet alatta a temető árkában a szegény öngyilkos . . .

K. J.

Budapest, április 11.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Vilma királynő, mint minden évben, anyjával Amsterdamba érkezett; a királynő e hó 17-én anyjával Badenweilerbe utazik öt heti időre. — Báro Macchio cettinyei osztrák-magyar miniszterrezidens, szabadságra utazott.

— Ferenc Ferdinánd főherceg Kisjenőn. Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap este 7 óra 15 perckor Budapestre érkezett a bécsi gyorsvonattal. Vele jött József Ágost főherceg is. A keleti pályaudvarról a Park-klubba hajtatták a két főherceget s megvacoráztott. Vacsora után megint kocsira ültek s a pályaudvarra tértek vissza, ahonnan este 10 órakor Arad felé utaztak, Kis-Jenőre, József főherceg vadászterületére, ahol több napig időznek. Kisjenőn a hivatalos fogadtatás elmaradt. A pályaudvaron nagy közönség lelkesen éljenzte a daliás főhercegeket, akik behajtottak a főhercegi kastélyba. Reggeli után megnézték az ágyai erdőben László főherceg kápolnáját. A trónörökös érdeklődéssel nézte a kisjenői piacon a festői iltözeti román köznépet. Délután Fekete-Gyarmaton vadásztak. A trónörökös két ózet elejtett, kettőt pedig megszabt. József Ágost főherceg két ózet lőtt, aztán Ágyára hajtattott. A trónörökös éjjel kint alszik a fekete-gyarmati erdőben, ahová kivitték a vacsorát és ágyneműket, mert hajnalban vadászni akar a szép vadasterületen.

— Zsoldos Ferenc nyugdíjazása. A közölt nyugdíjazásokon kívül, mint a N. W. T. jelenli, még egy nevezetes változás lesz legközelebb a hadsereg fővezetőségében. Zsoldos Ferenc altábornagy, a hadügyminisztérium második osztályának főnöke, már a napokban megváltik ettől az állásától és nyugalomba vonul. Zsoldos altábornagy már hónapok óta betegeskedik s azért hagyja el állását, amint azt lapunkban hetekkel ezelőtt már megírtuk.

— Az új hadügyminiszter helyettese. Merkl báró tábornagynak, tudvalevőleg 50 éves szolgálattal után megvált a hadügyminiszter-helyettesi állásától. Helyébe most Schönaich Ferenc altábornagot nevezték ki. Az új hadügyminiszter-helyettes most 55 éves és eddig az insbrucki hadosztály parancsnoka volt. Éveken át Albrecht főherceg oldalán szolgált, aki nagyon kedvelte.

— A honvédség köréből. A király *Michailovits* Döme nyugalmányu honvéd ezredesnek és törvényes utódainak, különös kegyelemből és kivételesen a magyar nemességet a „sashegyi“ előnévvel adományozta, dr. Molnár Gábor, a m. kir. honvéd főparancsnokhoz beosztott őrnagy hadbíró, egyéb szolg. lati beosztásában való meghagyása mellett, a m. kir. honvéd főtörvényszék ülnökévé és pótoldódó jává nevezte ki.

— Április tizenegyediké. Április 11-dikét, a negyvennyolcas törvények szentesítésének napját ünnepelte ma a hivatalos Magyarország. Az állami és városi középületeken, a színházakon s iskolákon nemzeti zászlók hirdették az ünnepet s a hivatalokban szünetelt a munka, az iskolákban ünnepeket, a templomokban pedig istentiszteleteket tartottak.

A hivatalos istentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári Mátyás-templomban. A főhajóban a koronádság előtt sorfalat. A szentek szentjének pad-soraiban ültek az állami, polgári és katonai méltóságok. Ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Hegedűs* Sándor, *Plösz* Sándor, *Lukács* László és *Darányi* Ignác miniszterek, *Gromon* Dezső, *Jakabffy* Imre és Széll Ignác államtitkárok, *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, *Perczel* Béni, a képviselőház jegyzője, gróf *Szapáry* István, a főrendiház házagnya, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, *Wekerle* Sándor, a közigazgatási bíróság, *Szabó* Miklós, a kuria és *Sárkány* József, a királyi tábla elnöke, *Beniczky* Ferenc pestmegyei főispán, *Beniczky* Lajos alispán, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Séley* Sándor és *Szalay* Imre miniszteri tanácsosok, *Rudnay* Béla főkapitány, dr. *Falk* Miksa országgyűlési képviselő, a két egyetem rektora és tanácsa, a katonaság részéről *Lobkovits* herceg hadtestparancsnok, *Rohonyi* altábornagy, tőrparancsnok, báró *Lederer* altábornagy, *Csesznik* tábornok, az idegen államok képviselői: gróf *Quincy* francia, *Louther* angol, *Bollati* olasz, *Barivócz* szerb, *Loufti* bey török főkonzulok, *Buzov* orosz és *Gauthier* franci alkonzulok.

Az ünnepi istentiszteleten *Csúszka* György kalocsai érsek pontifikált fényes segédlettel, melynek tagjai voltak: *Városey* Gyulai pápai prelátus. *Vánus*

Ferenc katonai prépost, *Zundl* Péter érseki titkár, dr. *Nemes* Antal budavári plébános és dr. *Purt* Iván tanulmányi fellgyelő. A főpásztor érsek hangon énekelte a mise egyes részeit. A szőlőrézeket *Vavrinec* Mórné, *Ertl* Anna, *Juhász* Ferenc és *Krétsy* Károly énekelte. Délre járt, mire az ünnepi nagymise véget ért.

A 48/49-es honvédegyesületek központi bizottsága diszmisét mondatott ma délelőtt tíz órakor a ferenc-rendiek templomában. Az öreg honvédek nagy számmal jelentek meg. A misét *Bán* Sándor házfőnök mondta. Az énekekezeket *Bleyer* Lipót negyvennyolcas honvéd leánya énekelte. Az első padban ült: *Balogh* Sándor, a központi bizottság alelnöke, *Mikár* Zsigmond főjegyző, *Maygraber* Agoston, *Borszék* Soma, *Lipthay* Kornél, *Darvay* György, *Tóth* János, *Szűjjártó* Zsigmond, *Maszkák* Hugó, *Nagy* Pál, *Rajnay* Gergely.

Az iskolákban tartott ünnepek közül a következőkről ad hirt tudósítónk:

A minta-gimnáziumban *Badies* Ferenc igazgató mondta a megnyitót. *Fekete* J. tanuló elszavolta a Szózatot. *Waldfap* János ünnepi beszédet mondott, dicsőítve a 48-as hőseket. *Pfeifer* Gy. szavalt a *Királyhimmusz*t, mire a Hunyadi-induló és a Szózat éneklése után a szép ünnep véget ért. — Az V. kerületi *Markó-utcai* reáliskolában *Hofer* Károly főigazgató mondta az ünnepi beszédet. *Borsódi* Ödön szavalt az *Előre* című költeményt. — A népszínház-utcai felső iparisiskolában az igazgató megnyitóját után *Gáspár* Elek tanár beszélt a nap jelentőségéről s utána a Talpra magyart szavalták. — Az V. ker. állami gimnáziumban külön ünnepeket az I-II. osztályosok és külön a III-VIII. osztályosok. Az előbbieknél *Gál* Mózes tanár magyarázt meg az ünnep jelentőségét. — A VI. ker. felső kereskedelmi iskolában *Balassi* Dénes tanár beszélt. *Szöke* Elemér a *Magyar nyelv* című költeményt szavalt *Abrányi* Emiltől. — A VIII. kerületi *Práter-utcai* polgári leányiskolában az ünnepi beszédet dr. *Somogyi* Aladár mondta. Szavaltok és énekszámok váltakoztak a műsoron, melynek bevezetéseképpen *Wittin*ger János igazgató mondta a megnyitót. — A VII. kerületi polgári iskolában *Lád* Károly igazgató megnyitóját után *Kurzenveiter* Károly tanár ismertette április 11-dikének történetét. Közben az ifjúsági énekkar énekel. — A IX. kerületi felső kereskedelmi iskolában *Fillingner* Károly igazgató és *Porzolt* Jenő tanár tartott előadást a nap jelentőségéről. — A IX. kerületi polgári iskolában *Tolnay* Lajos igazgató és *Gyibák* Endre tanár szerepelt az ifjúság előtt. — Az V. kerületi felsőbb leányiskolában az igazgató megnyitóját után hazafias dalokat és szavaltokat adtak elő a tanulók. Az ünnep után a növendékek kirándultak az isaszegi csataterre, ahova ma délelőtt több más iskola is kirándult. — Az V. kerületi polgári leányiskolában az igazgató beszélt a nap jelentőségéről és a tanulók az ünnep után a Bem-Petőfi-körképét nézték meg. — A mestermű-iskolák igazgatói érekezetlen határozták el az ünneplést, ennek következtében, csekély kivétellel, ma és tegnap ünnepeket meg április tizenegyedikét. — A fővárosi elemi iskolákban részint osztályonként, részint a tanulókat összegyűjtve ünnepeket.

Vidéken is mindenfelé ünnepeket ma a hivatalos világ. Egy egész halmaz távirat számol be a különböző városokban tartott istentiszteletekről. A fumei istentiszteleten megjelent József főherceg is.

— A végek vége. Akik már annyira leszámoltak Andréval és az expedíciójával, hogy azokon a rettenetes kinokon keseregnek, amelyekben meg kellett nekik halni valahol istentől, embertől elhagyatva, — azokat megvizsgálja egy *Paulssen* Ádám nevű koppenhágai természet-tudós. *Paulssen* jó barátságban élt Andréval s ismerős az expedíció főlserelésének minden legaprókésebb részletével. Most azt írja, hogy nem kell félni attól, hogy *Andrée* és társai sokat szenvednek, míg megváltja őket a halál, mert elkészültek a legkeservebb végre is. Gyorsan ölé mérget vittek magukkal. — Ebben a hírből nem sok a megnyugtató. Hol van az az abszolút reménytelenség, amiben beveszik a mérget. Talán egyenkint pusztulnak majd el s aki utolsónak marad, az is talál a megfeketedett égen valami kis kékes reménységet, ami itt tartja ezen a világon. S valamikor majdan értetlenül találják meg majd mellettük a mérgeggel teli üveget . . .

— *Toldy* Izabella halála. *Toldy* Izabella, az angol-kisasszonyok egri nevelő-intézetének fejedelemszonysa, *Toldy* Ferencnek, a magyar irodalom nagy történetírójának leánya, mint *Egerből* táviratozzák, ma ott meghalt.

Toldy Izabella Pesten született, 1834. február 25-én. Gendos házi nevelés után az angol kisasszonyoknak előbb a pesti, utóbb egri nevelő-intézetbe iratkozott s amikor *Bartakovics* Béla egri érsek 1852-ben az egri leánynevelőt szervezte, *Toldy* Izabella két évvel utóbb 1854 augusztus 18-ikán végleg belépett az intézetbe. Esztendőre, március 25-én fölvetta a szerzetesnői fatyólat és 1857. április 23-ikán letette a fogadalmat. A tanítói pályát ettől fogva nagy lelkesedéssel folytatta s négy évtizeden keresztül odadadó buzgósággal oktatta és nevelte az intézet bennlakó és bejáró növendékeit. 1875. október 21-ikén tarsuói az intézet főnöknőjévé választották, 1893-ban nyilvánossági jogot szerzett az intézet bennlakó növendékei részére szervezett négyosztályú felsőbb leányiskolának. Az egri intézet korszerű berendezésért és kitűnő vezetéseért nemrég a koronás arany érdemkereszttel tüntették ki. Haláláról értesítettek öccsét, *Toldy* Lászlót, Budapest főváros főlevéltárosát.

— **Zászlóértés.** Magyarország zászlaját meggyalázták s nem az ország határain kívül, hanem itt benn. Jó lenne, ha újság lenne ez a hír, de hát nem az. Folyton megcsiki. A legújabb eset O-Bécsen történt és pedig ma, a nemzeti ünnep délelőttjén. A szerb nemzeti népiszkolára (ugyan hát lehetne még a mi határainkon kívül ilyen népiszkolat csinálni?) — nemzeti zászlókat tűztek ki. Egy *Kodics* Milán nevű tizenhat esztendőszubuhancnak, mialatt a templomban ünnepi istentiszteleten áldoztak az 1848-iki törvényhozás emlékének, nem volt jobb dolga, mint hogy letépje a zászlókat. Ugy látszik azonban, hogy nála ez a jeles torna nem annyira a nemzeti-ségi differenciák kifogása volt, mint inkább egy kis cigarettára való kereset vele. A esztendőszubuhanc a zászlóértőt nyomban elfogta, aki azt vallotta, hogy *Peskaner* és *Gavrils* földmivések bérelték föl és pénz ígérték neki. Az előjáróságot a szerb hitközség előre értesítette, hogy merénylet készül a szerb iskolára kitűzendő zászló ellen. *Borota* esperst utganyis névtelen levélben megfenyegették, ha kifizeti a nemzeti zászlót, olyan vérengzés lesz, mondják a levélben, amilyen 1848-ban volt. Az előjáróság parancsára kirendelt rendőr télen nézte, amint *Kodics* felmászta a zászlóért, sőt az iskola erkélyéről a szerb pap és tanító is látta a csatornán felmászó legényt, de a legnagyobb nyugalommal engedték föl a tetőre. Eddig kilenc embert letartóztattak, mert nagyon valószínű, hogy a zászlóértés egy egész társaság lelkiismeretét terheli.

— **A pápa a világkékeről.** Rómából telegrafálják, hogy a pápa ma a szent kollégiumot fogadta. A szent kollégium legidősebb tagja üdvözölte a pápát felgyógyulása és koronázásának évfordulójára alkalmasból, mire a szent atya hosszabb beszédben válaszolt. Válaszában hálát adott istennek felgyógyulásáért és azért a vigasztalásért, amelyet a mindenfelől kapott szeretetteljes részvételylányításokból merített. Azután ezt mondta:

Gondolataink olyan esemény foglalkoztatja, amelyet régóta óhajtottunk s amely vigasztaló fényt vet a tünő századra, t. i. azzal, hogy a fegyverek jármát könnyebbé és kevésbé vérengző alaktúsk és nyugodt társadalmi életet készítsünk elő. Olyan feladat ez, amely annak, aki kezébe vette az iniciatívát, díszöségét szerez a civilizáció történetében. Örömmel üdvözöljük ezt az iniciatívát és kívánjuk, hogy ez a magasatos törekvés általában bőségesen hozzon gyümölcsöt. Adja isten, hogy ez az első lépés arra vezessen, hogy megkíséreljék, miként lehet a nemzetek között tisztán erkölcsi erővel és a meggyőződés hatalmával viszályokat megszüntetni. Az egyház, mint a nemzetek anyja és az erőszak ellensége, amely békes és békeszerző hivatását nemcsak a hit birodalmában, hanem szabadságához képest a társadalmi köztisztviselőknek is teljesíti, semmit sem óhajt oly nagyon, mint azt, hogy hagyják meg a szabadságot akciója végrehajtására. Valahányszor súlyos esetekben közvetlenül beavatkozott, mindig a kőjőzt biztosította. A pápák gyakran vetettek véget sanyargatásoknak s háborúknak és fegyverszüneteket, egyezményeket és békeszerződéseket hoztak létre. A pápa tekintély nélkül, amely az elbizakodásnak korlátokat szab és a józan észnek győzelmet szerez az erőszak ellenében, elpusztult volna a civilizáció.

A pápa azután megemlékezett III. Sándorról és Legnáról, majd így folytatta beszédét:

Elnyomással gyöngíteni lehet helyenkiut a vallás erejének hatását, de az egyház a méltatlanságokkal nem törődve, tovább is teljesíteni fogja az eget és földet felölő jótékony hivatását. A humanizmus magában soha sem biztosíthatna tartós, igaz jólétet. A civilizációt kivonni az egyház tanainak befolyása alól, hiábavaló kísérlet volna.

A pápa azzal végezte beszédét, hogy erős hangon megáldotta a jelenlévőket, akik között 18 bíboros, számos püspök, prelátus és más előkelőség volt.

— **Los von Rom!** Szakadjunk el a szentszéktől — ez a jelszó széles Ausztriában és mindenfelé hódít. A kormány végre szembeszállott a mozgalommal és utasította a rendőrséget, hogy azokat az egyesületeket, amelyek ezt a jelszót hirdetik, haladéktalanul osszassa föl. Ma is három ilyen társaság ugrattak szét Bécsben, az egyiknek *Wolf* képviselő az elnöke. Nagy feltűnést keltett, hogy az evangélikusok egy társaságát is feloszlatták, mert a legutolsó közgyűlésen egy szónok azt mondotta, hogy a katolikus egyház megérdemli, ha elpartolnak tőle, mert az evangélikusokat mindig üldözte.

— **Jótékony adományok.** Esztergomból táviratozták: *Horn* Károly ügyvéd, az esztergomi zsidó hitközség elnöke és a felesége 2000 koronát adományoztak az ujonnan építendő kózkórház javára. A szentgyelet és az esztergomi zsidó hitközség egy-egy ágyra örökös alapítványt tett.

— **Monte-Carlo.** Mint már jeleztük, a monte-carli játékbank legutóbbi üzletéve huszonötmillió frank tiszta jövedelmet hozott. Március 31-ikén tartották meg a játékbank közgyűlését, amely szokás szerint meglehetősen titokzatosan folyt le, csak azok a részvényesek vehettek benne részt, akiknek legalább kétszáz részvényük volt. A nagy titkolódzás ellenére is nyilvánosságra került az érdekes eredmény, amely szerint az 1898—99-iki tiszta jövedelem 24,500,000 frank volt, amihez járult a *Hotel de Paris* és a *Café de Paris* tiszta jövedelme, 600,000 frank, összesen 25,100,000 frank. Szóval egészen igazza volt *Blanc* Kamillrának, aki 1857-ben, egy esztendővel a kaszinó megalapítása után, mint egyik birtokosa a játékbanknak, ezt mondta:

— *Rouge* — veszít, *noir* veszít, *Blanc* — mindig nyer.

A részvényesek nyugodtak lehetnek, a jövedelem egyre nő. A részvényük, amelynek 1884-ben még csak ötszáz frank volt a névértéke, most már 4275 frankra emelkedett. *Albert* fejedelemnek 1600 részvénye van és az elmúlt üzleti évről félmillió frankot kapott osztalékban. Persze, ez nem a teljes nyeresége, mert az engedély meghosszabbításáért csak ebben az esztendőben tízmillió frankot kapott. Pedig csak tavaly költötték meg az egyezséget további ötven esztendőre. A társaságnak azonkívül 1900-ban új operaházat kell építenie *Monte-Carloban* s az éppen négy millióba fog kerülni és meg kell majd hoznia a fejedelemnek összes kormányzati költegeit. *Monaco* polgárai irigylésre méltók tudvaleg, nekik nem kell adót fizetniük. A bank előléte különben beleszólana néha a politikai események is. A játékbanknál a forgalom például január végén egy millióval csökkent, amit az angol-francia feszültség idézett elő. De februárban és márciusban fölpezdült az élet s nemcsak hogy a hiány pótlódott ki, hanem még eddig nem tapasztalt rekord mutatkozott. A múlt esztendőben kevés ugynevezett „szerencsés nyerd” akadt. A legnagyobb sikerrel működött egy gazdag newyorki szénkereskedő, aki háromheti játék után 265,000 frankot vitt haza. A leghatasosabb játéka egy orosz grófnak volt, amennyiben egy éjszaka állítólag 350,000 frankot nyert. A tömeg azonban ugy vesztelt, mint a parancsolat. De valahogy mégis azt figyelték meg, hogy az emberek kissé óvatosabbak s mérséklik a szenvedélyüket. A törzsvendégek között ott van például egy londoni bankár, aki minden esztendőben elutazik *Monte-Carloba*, játszik, de mihelyt 250,000 frankot veszít, fölkel és a legközelebbi vonattal haza utazik. De az ilyen játékosok hozzák is a bank biztos jövedelmét.

— **A tanító meg a szegény rokonság.** Valami nagyon szegény rokonoknak az a kétségbeesett ideájuk támadt, hogy husvét ünnepe-re a virjei tanítótól, az öcsésüktől, bátyjuktól kérjenek egy kis kenyérra meg peccenyére való. A tanító elolvasta a levelet és nagyon elszomorodott rajta. Ő maga is éhesen várta az ünnepet s mikoron tovább törte a fejét azon a bolond dolgon, hogy az egyik éhes ember a legjobb akarral se segítheti meg a másikat, vette a kalapját, otthagyta az iskolát, az egész gyönyörű pályát s kiment az erdőbe. Nem rablónak, ő nem, egyszerűen csak azért, hogy felkösse magát valami alkalmas fára. Meg is cselekedte s ez intő példa mindazoknak a szegény rokonságoknak, amelyek a tanító öcsésüktől-bátyjuktól várnak segítséget az ünnepekre. Né alkalmatlanokdjanak szegényeknek, mert hiszen nekik maguknak sincs peccenyéjük. S még az lehet a vége a korrespondenciának, ami ezuttal Virjében megesezt.

— **Vervad Osehozogássa.** *Német-Brod*-ból táviratozták: *Foma* mellett egy erdőben nagyszombaton iszonyuan megcsönkítva találtak *Iruza* Ágnes 19 éves varróno holttestét. A leánynak a mult hó 27-ike óta nyoma veszett. A gyilkos kinyomozására megindított vizsgálat mindeztideig eredménytelen volt, ellenben *Polnás* és környékén a lakosság körében azt kezdtek hiesztelni, hogy zsidók ölték meg a leányt. Ennek következtében komoly forrongás mutatkozott a lakosság körében, úgy hogy a németbrodi kerületi főnök 10 esztendőre küldött *Polnára* és nagyszabású intézkedéseket tett a kihágások megakadályozására. A községet is figyelmeztették, hogy tartsa fenn a rendet és nyugalmat. A gyilkossággal *Hulener* zsidó várgát gyanúsítják, akit le is tartóztattak.

— **Gyászünnap.** A pesti izraelita hitközség néhai *Wahmann* Sándor emlékének tisztelőtere a dohany-utcai templomban tegnap gyászünnepelet tartott. Nagy ajtóas közönség volt jelen az istentiszteleten. Az előjáróságon kívül képviselve voltak a Pesti szent egyelet, az összes fővárosi zsidó egyletek és iniezetek, valamint az elhunyt családja. *Lazarus* Adolf főként a templomi karral szoltárt énekelt, azután dr. *Lohn* Samuel rabbi hatatos emlékbeszédet tartott, az elhunyt jótévő gazdag érdemét méltányolva. A fiúarvanaz övendékeink kadis-imájával végezdött a kezeletes szászünnepelet.

— **Finnsország gyászol.** A finneknek nagy nemzeti gyászuk van. Oda az alkotmányuk. Amit évszázadok óta épségben meg tudtak őrizni a kolosszális muszka hatalommal szemben, azt egyszerre elvette tőlük az a cár, aki máskülönb-örök és általános világöket akar s kezdi ezt a munkát azzal, hogy egy kézvonnással eltörli azokat a jogokat, amelyeket egy nemzet még a hódító nagy cárok alatt is nyugalomban élvezett. A finnek tehát gyászban vannak. Egyelőre még nem szolt bele senki a nagy szomorúságba, tehát tehetik. (A lengyelek gyászt sokkal kevesebb toleranciával tűrte a fegyveres hatalom, pedig — vagy talán éppen azért, mert — azoknak még nagyobb okuk volt a szomorúságra.) Fátvult kötnék a kalapjaikra, gyászvirágokat viselnek s paraszt, ur egyesül a csapásban, ami a nemzetet érte. Nagyon el vannak keseredve a szenátus ellen, amely szó nélkül meghajolt a cár manifesztuma előtt. A kisebbség egy tagja a multkoriban kifejeztél is adott a szenátusban az általános fólháborodásnak s kissé csavaros logikával ezt kiáltotta oda a többségnek:

— Csodálom az urak bátorságát, akik oly merészek, hogy ennyire gyávan viselik magukat. Helsingforsból telegrafálják, hogy ott a napokban tüntetés is volt, de olyan finom formában, hogy bele nem köthetett semmiféle hatalom. A Szenátus-téren összegyűltek vagy tízezeren s bemutaták hódolatuat *II. Sándor* cárnak, aki mindig tisztelőben tartotta a jogaikat. Két gyerek, egy fiú meg egy leány megkoszoruzta az elhunyt éir szobrát s a hatalmas tömeg hosszú tapsviharban tört ki. Részt vett a tüntetésben egy énekkar és egy zenekar is, de ezeknek a működése messze mögötte maradt effektus dolgában annak a hatalmas kórusnak, amit az egész tömeg énekel. *A mi hazánk* című hazafias dalban. Szóval a finnek nemcsak gyászolnak, hanem szépen is gyászolnak.

Wiborg, április 11.

A *Wiborgs Bladet*nek jelentik Helsingforsból: Különbfe híresztelések cáfolatúl kihirdette a főkományzó, hogy a finn csapatoknak az eskütételnél nem kell megcsökólniök a keresztet és az evangéliumot, mert a luteránus egyház ezt a szokást nem ismeri.

— **A református konvent.** A református konventet ma a templomban tartott ünnepeles istentisztelet után folytatták. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Kenessey* Béla kolozsvári teológiai igazgató részlesen felsorolta a közalpból segítésre kijelölt egyházakat és lelkészeket. Azután előterjesztette a közalpi végrehajtó-bizottság jelentését a kongruáról. A lelkészi fizetésekre vonatkozó összeírás dolgában már tavaly részletes utasítás ment szét az espereségekhez. Ez az utasítás azonban nem volt kimerítő s azért a bizottság, tekintettel az ügy rendkívüli fontosságára, a beérkezett kongrua-iveket még egyszer visszaküldötte az espereségekhez, hogy tegyék meg egyszer részletes bíralat tárgyává. A revízió megtörtént, az iver másodszor is beérkeztek s most vannak földolgozás alatt. Azért kéri a konventet a bizottság, hogy az ügy tárgyalására rendkívüli konventet hívjon egybe. *Czike* Lajos megemlékezve *Tisza* Kálmánnak a kongrua ügyéről mondtott parlamenti beszédéről, azt indítványozza, hogy fejezze ki a konvent köszönetét *Tisza* Kálmánnak s kérje őt, hogy továbbra is vegye pártfogásába egyháza ügyét. *Tisza* Kálmán köszöno szavai után *Féjes* István azt indítványozta, hogy a gyámintézeti járulékok harmadfél százeleka ugy vonassék le a kiogésizandó lelkészi fizetések-ből, mintha mar most hatszáz, illetve nyolcszáz forint-ra lennének kieészítve. Ez az évenként visszatérő rektifikáció elkerülése végett volna célszerű. *Tisza* Kálmán ennek kimondását hajnosnak tartja, de szerinte föl kellene hívni a kongrua-bizottságot, hogy az összehívandó rendkívüli konvent elő szánt munkalataiban erre is tekintettel legyen. *Dokus* Ernő fölszólalása után a konvent ebben is megnyugodott. Ezután *Petri* Lajos terjesztette elő a gyámintézeti végrehajtó-bizottság jelentését, amelyet a konvent tudomásul vett. Délután az egyházi törvényszék ült össze, hogy öt fegyelmi ügyben ítélkezék. A konventet holnap folytatják.

— **Próbamozgósítás.** Bécsi tudósítónk jelentti, hogy a budapesti hadtest kötelékébe tartozó negyedik tüzerdandár parancsot kap a próbamozgósításra és valószínűleg a román határa indul gyakorlatra. A negyedik tüzerdandárhoz tartozik: a 4-ik hadtest-tüzerdandó, a 10-ik, 11-ik és 12-ik hadosztály-tüzerdandó, a 6-ik vartüzerdandó 2. zászlóalja és a 2-ik számú tüzerdandó. A próbamozgósításnak az a célja, hogy kipróbálják, vajjon a haderő az ellenség támadására vagy a védelemre a stratégia szerint helyesen és a taktikának megfelelően vonul-e föl.

— **Házasság.** *Kohn* Rudolf eljegyezte *Weinberger* Juliskát, *Weinberger* Mihály szarvasi terménykereskedő leányát. — *Dr. Singer* Miksa eljegyezte *Pollák* Teréz kisaszonnyt. *Pollák* Adolf bazulajdonos és nagykereskedő leányát. Iglón.

— **Öngyilkos hadnagy.** A morvaországi *Prosznitz*-ből táviratozták, hogy ott vasárnap éjszaka *Kallab* hadnagy a 4. Landwehr-ülanszred fiatal tisztje föbe lötte magát és súlyos sebet ejtett magán. Este még a színházban volt, aztán haza ment és maga ellen fordította a revolvert. Tettéknek okát nem tudták.

— Az örök béke a kávéházban. A márványasztal körül az örök békéről van szó.

— Amit eddig tetek, az semmi — szolt egy ur, mialatt az újságot kávécsészeje mellé tette az asztalra. — Itt is van egy cikk: A háború enyhítése. Nem enyhítés kell, hanem eltörlés!

— Igaz — mondta egy másik — de hát a dolog nem oly egyszerű!

— Persze, hogy nem. Az emberek esztét és kedélyét oly magas fokra kell művelni, hogy beismerjék azt, hogy minden, ami disharmónia és veszekedés: méltatlan és utálatos.

Egy harmadik ur e közben az újság után nyult:

— Pardon — szolt a békebarát — még nem olvastam végig.

A másik mégis elvette az újságot, mondván:

— De hisz ön most nem olvas!

— De fogok olvasni! Azt csak megengedi, hogy közben néhány szót váltsak barátaimmal! Furcsa!

— Ugy? Hát azt hiszi, hogy csak a magáé ez az újság?

— Kérem...

A szóváltás hangosabb lett, majd elhangzott itt-ott egy-egy sértő szó, kiáltás lett, lármá, pofonok...

— A kiszolgált csöngettyű. A francia képviselőház csöngettyűje nyugalmába vonul. Az elmúlt félésszázakon annyit használtak, hogy megrepedt s most újat kell venni helyette. A derek kis kolomp éppen negyvenkilenc éve segít az elnöknek csünet csinálni. Amikor 1850-ben először használta Dupin elnök, óriási lármá volt a képviselőházban. Az elnök az éleshangu jószággal valahogyan csinált is csünetet, de éppen, amikor a kiabálók elcsöndesedtek, zivatar tört ki s egymásután reszketette meg a palotát a sok mennydörgés. Dupin idegesen a csöngettyűjéhez kapott egy mennydörgés alkalmával s az erre kitört homéri nevetésre így felelt:

— Igazuk van az uraknak. Ezzel a közbeszólóval igazán nem bírok!

— Halálkozás. Dr. Gutmann Adolf ügyvéd, a fővárosi jogászlág egyik kitünősége, a Magyar Utazó Kereskedő szerkesztője, 34 éves korában hosszú szenvedés után április 10-én meghalt Meránban. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete tiszteletbeli titkárját veszté az elhunytján, kinek hült tetemet április 16-án helyezik Leván örök nyugalomra. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületét tiszteletbeli titkárjának elhunytával súlyos veszteség érte. Az egyesület gyásztilalmat tartott ma. Auer Róbert, az egyesület elnöke és Beck Géza alelnök könnyeket fakasztó szavakban emlékeztek meg azokról az emlékekről, amelyek a boldogult az egyesület körül szereztek. Az egyesület, amely külön gyászjelentésben ad hirt az őt ért veszteségről, küldöttséggel képviselteti magát a Leván végbemenő temetésen. A felejtetetlen emlékü halottnak díszes sírkövet állít, arcképét pedig megfesteti az egyesületi olvasóterem számára.

Szűllői Antal, békés-bánáti ref. egyházmegyei tanácsbíró e hó 10-én 74 éves korában Makón meghalt.

Id. Bettelheim Vilmos e hó 9-én 79 éves korában Budapesten meghalt.

Kassán elhunyt Wagner Ede, volt 48-as honvédtiszt, 78 éves korában.

Kyoss Géza, Eperjes sz. kir. város nyugalmazott főjegyzője, az Eperjesi Lopok egykori szerkesztője és alapítója, hosszas szenvedés után meghalt.

— Bűnkronika. A mannheimi rendőrségnél névtelen levélben feijelentették egy ismert nevű polgár feleségét, hogy csecsemőgyermekét 1896-ban a Rajnába dobta. A denunciació következtében a rendőrség megindította a kutatást, amelynek azonban semmi eredménye sem volt. Erre más módhoz folyamodott a rendőrség. Felhívta a Rajnamelléken fekvő községek hatóságait, hogy nézzenek utána, vajjon 1896-ban és azóta nem fogták-e ki a Rajnából olyan csecsemő holttestét, amelyet nem tudtak agnoszkálni. Így tudódott ki a bűnkronika. A községek bejelentették, hogy Ludwigshafentől a hollandiai határig 1896. óta harminc gyermekholttestet halásztak ki s jeltelen sírba tették őket, mert nem sikerült a bűnösöket kézre keríteni.

— Rablótámadás egy tiszt ellen. Kremsierben hétfőről keddre virradó éjszaka majdnem ál-ozata lett egy rablótámadásnak a harmadik gyalogezredben szolgáló báró Gussich főhadnagy. Aznap sok pénz volt nála, amelyet a legénységnek kellett kifizetnie. A szolgálja tudta ezt s hatalmába akarta kaparítani a pénzt. Elbujt a főhadnagy szobájában a pamlag alá és várta gazdáját. A főhadnagy a Concordia mulatságáról későn jött haza és már le akart feküdni, amikor észrevette a bakát s rávált. A szolga talpra ugrott s egy takarót csavart a főhadnagy fejére, aki a nem várt támadástól hanyatt vágódott. Dulakodás támadt a hatalmas erejű közlegény és a főhadnagy között életre-halálra. Közben báró Gussich segítségért is kiáltott, de ez nem használt volna, s ha véletlenül fel nem dönti a szenes ládát, talán megölték őt a szolgálja. Így azonban mégis figyelmes

lett a szomszédjában lakó Berg hadnagy s revolverrel rontott a szobába. Kettőn azian letepertek a közlegényt, s mialatt báró Gussich az őrségre futott, Berg hadnagy revolverrel szegzett a tiszt szolga mellének. Szuronyok között vitték el a helyőrségi fogházba a merénylő bakát.

— Dr. Kratter szökése. A lemergi sikkasztó ügyvédek, aki százezer forint elsikkasztása után megszökött, még mindig semmi nyoma. Károsodott ügyfelei, mint egy távirat jelenti, megbízták egyik társukat, hogy kutassa fel a sikkasztót. Az illető egy rendőrügynökkel el is utazott. Hogy milyen nagy bizalommal voltak dr. Kratter iránt kártársai, arról legjobban tanuskodik, hogy amikor néhány esztendővel ezelőtt az igazságyminisztériumban ankétet tartottak az ügyvédi díjszabás tárgyában, őt küldték ki oda. Közvetlenül a szökés előtt a leggyanútlanabbul viselkedett. Elutazása előtt egy nappal a legvidámabb hangulatban volt s még néhány barátját hivta meg házába, hogy harminchetedik születése napját megünnepelje. Néhány hónappal ezelőtt dr. Kratter biztosítani akarta magát, de a tiszt orvos dr. Paulowsky rossz véleményét mondotta róla, amennyiben az agylágyulás első tünetei állapototla meg rajta.

(X) A Zoltán-féle szag- és iznőküli osukamáj-olaj a legbiztosabb szer kiütőféle gyermekbetegségek (vérszegénység, angolkór, scrophulosis, tüdővész) keletkezésének elhárítására. Üvege 1 forint Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárban. Budapest, V. Nagykorona-utca 23.

Római epizódok.

Róma, április 9.

Az a tollat forgató ember, akit a multhoz legfőlebb még csak a tegnap fűz, és aki túlságosan elfinomodott modern idegzetével először került Velencébe, először Florenzbe, először Rómába, az most a temérdek klasszikus szobor és festmény által tönkretipott agyvelével hiába törli az a fejtét, hogy mi újat írhat még Olaszországról?

Négyszáz olyan ember került úgy össze három világrészről, akik lelki táplálék gyanánt eredeti Tiziánképeket faltak fel éhes szemükkel. De ez csak reggeli volt. Azután jött az ebéd eredeti Rafaelfestményekkel. Michel Angelo eredeti szobrai nagyon jók voltak szellemi vacsorának. Holmi Tintoretto vagy Canova már csak desszertnek volt alkalmas. És lelkünk úgy táplálkozott tíz napon át városról-városra és csak a római kollégák ünnepei dobtak vissza a mai életbe, eszünkbe juttatva a mélyen kivágott ruha és a himzett selyemmellényes frakk századvégi korszakát.

Turista cipőben végig gázoltuk azt a földet, ahol Ciceró beszédet tartott az erényről és annak fontosságáról. Pezsgőt, fájdalom, igazi olasz pezsgőt ittunk a Capitoliumban, talán éppen azon a helyen, ahol valaha a dicső Horácius. A Palatino dombján pedig ott, ahol az ősrégi Róma legnagyobb része felépült, egy nagynehezen véget ért monstre-lakoma után vagy huszszor kellett csoportba állanunk az olasz képes lapok pillanat-fotografusainak kedvéért.

A Colosseumban Catullo Mendés, az érzéki szerelem troubadourjának festett füllü felesége szecesszionista szobára hajával és keresztbe vetett lábakkal gyönyörködve ült már öszfűrtű férjével ugyanazon a helyen, ahol vad bestiák ipazhívó keresztényeket téptek szét hatvan ezer pogány egetrázó tapsaira...

De nem. Nem fedezem fel Rómát, hanem belenyulok uti jegyzeteimbe.

A sok össze-vissza benyomástól ime néhány esemény a mai koresnapokból.

Umberto haragszik.

Forró tavaszi napsugarak hatolnak be a Capitolium mesés fényű dísztermébe, amelynek minden poreikája klasszikus emlékekhez kötött. Itt van Európának minden nemzetisége, a kontinensnek összes asszonytipusai, és szórványosan akad angol meg amerikai nő is. Már az az ismert gombostű sem fér el. Az idő pont tíz óra. Az udvarról felhallatszik a híres carabinieriak zenekarának olasz himnusza. Szemben megnyílik az ajtó és belép Umberto király karján Margit királynéval. Azután bejön a nápolyi herceg (a trónörökös) és felesége a montenegrói hercegné. Az összes miniszterek, Umberto fekete

redingót kabátban jelent meg. Kurta, felfelé kékelt haja egészen ősz. Nagyon hosszú és hegyesen kipödört bajusza szintén. Szigorú, komoly és ideges.

A teremben hire terjedt, hogy Umberto király már értesült néhány olasz újságíró szándékáról. Hogyha nem ad kegyelmet a milánói lázadás miatt súlyos várfogságra ítelt kollégáknak, úgy botránnyal szétugrasztják az egész nemzetközi sajtókongresszust.

E hír behatása alatt lépett a terembe. Amikor Singer, a kongresszus elnöke, bécsies orrhangon ejtett franciasággal üdvözölte a királyt, ez halkán és röviden megköszönte a „szíves figyelmet.” Pedig Umberto beszélt volna az egész sajtó-közönséghez.

Erő főherceg halálhíre nagyon jó ürügy volt arra, hogy a Quirinal garden partyja elmaradjon. Az olasz minisztérium a sajtókongresszus vezetőivel tudatta, hogy Umberto király hajlandó volt már arra, hogy megkegyelmezzon az újságíróknak, de mert pressziót gyakoroltak rá, most nem teheti. A botránnyok elmaradtak, mert a sajtókongresszus reményét fejezte ki, hogy kegyelmet kapnak. Eddigél kegyelmet nem kaptak, és úgy látszik, Umberto király még mindig haragszik.

Pedig, ha csakugyan kegyelmet kapnak, úgy ez lesz a sajtókongresszus legmagasztosabb eredménye.

Margit királynőn nem látszik meg, hogy már huszonnyolc éves fia van. Kissé elgömbölyödött ugyan, és újabb idő óta világos szőke hajat visel, de még eléggé fiatalos. Tekintete nagyon jószágos, amikor világos barna szemével szétnéz a tömegben. Épp olyan szelid, mint amilyen szigorú Umberto. A nápolyi herceg igénytelen megjelenésű, kis vörösös bajszu, karsu fiatal ember. Nagyon értelmesnek látszik. Felesége a montenegrói hercegné a görög és szláv típusnak érdekes vegyülméke. Sötét szem, koromsötét sűrű haj, koszuor alakban fésülve.

Nagyon kíváncsian, mint az udvari illemszabályok örökös naivája, nézi folyton az idegen asszonyok ruháit. Sötét bánat ül az arcán. A királyi pár és talán az egész olasz nemzet türelmetlenül várja, hogy már mikor sugja azt a jól ismert édes titkot férje fülébe. Már néhány éve és — még nem sughat semmit...

Fagyalt a Capitoliumban.

Ruspoli herceg, Róma polgármestere estélyt adott a Capitoliumban a sajtó tiszteletére. Hát megjelentek vagy ötszázan az olaszokkal együtt. Michel Angelo eredeti szobrai közt sétálgattak fel és alá, mélyen kivágott ruhában, magyar, német, francia, svéd, norvég, orosz és angol asszonyok. A herceg megjelent (még erősebb termetű, mint budapesti kollégája, Márkus József), a városi zenekar játszott.

A herceg fel és alá járt a klasszikus termekben, büszkén, némán és mereven. Nem szólított meg senkit. Nem mutattak be senkit, senkinek. A hatalmas vállu szép római asszonyok unatkoztak és mindenki unatkozott. Azután kamális komornyikok fagylatot vittek körül. Egyszer, kétszer és mindig. Mi a fagylatot közvetlenül a Capitolium világhírű Venus-szobra mellett kaptuk meg. Oh, mily ismeretlen művész alkotta csodás szobor, és mily hideg fagylat! Igazán Horatius termében az ember megfagyhatott volna a sok fagylattól és a szíves fogadtatástól.

Igen, volt buffet is, de ezt városi carabinieri őrizték kivont lovassági karddal, (nehogy sokan menjenek be egyszerre!)

De annál fényesebb volt másnap a közoktatásügyi miniszter lakomája a Palatino dombján. Sziiciliai virágerdővel díszített asztalok a szabadban, lukullusi fényűzéssel és este a római műcsarnok tündéresen dekorált termeiben az olasz sajtóegyesületnek estélye, amely egymaga harmincezer lírába került!

De ne szóljuk meg a Capitolium fagylatját, úgy mint néhány olasz lap, csupán azt jegyezzük meg, hogy éppen ekkor oly hideg időjárás volt, hogy bundában mentünk Romának e leghisztorikusabb épületébe.

A kivágott ruha ellen.

Hogy Cicero ezt nem érte meg!
Diszeldadás volt a Costanzi-színházban.
Puccini-nek remek *Bohéméjében* énekel *Marcioni* (a legjobb olasz tenorista) és *Bellincioni Gemma*. Felvonásközben nem tudtuk, hogy mi-
ben gyönyörködünk, Olaszország legszebb szin-
házában, vagy a gyönyörűséges római asszo-
nyokban...

Egyszerre mozgás támad a földszint néző-
terén. Két-háromszáz frakkos olasz ur ösz-
szeáll egy csoportba és egy második emeleti pá-
holyra szegi tekintetét.

Igen, ott ült egy új római asszony kivágott
ruhában. De nagyon kivágott ruhában, majdnem
a lehetetlenségig. Először tüntettek némán. A
szépségével nagylelkűen tüntető asszonyka mit-
sem gyanított. Egyszerre morgás hangzott. Kiáltás,
füty, brava kiáltások. Mergés, kacagás, ordi-
tozás. Az idegenek elrémülnek.

— Igazán szép!

— Még jobban mutasson! hangzik fel a
diszeldáción.

Az asszonyka észreveszi, hogy ez neki szól.
Irtózatosan elpirul, magára veszi a köpönyegét és
megy haza.

— Da capo! Ujra! Hogy volt! — hangzik
fel vagy ezer torokból.

Azután végre csend.

A második felvonás után újabb tüntetés.

Egy híres francia írónak pikáns szépségű
leánya első emeleti páholyában vendéget fogad.
Feláll és hátat fordít a közönségnek. (A páholyok
nagyon alacsonyok.)

Újabb füty, taps, bravók.

— Mutassa magát elől is! — kiáltja száz
meg száz vidám római torok.

A párisi asszony megfordul, elpirul és mé-
lyen hátrahúzódik. Nem hiába, hogy Cicero oly
halhatatlan beszédet mondott az erényről, itt,
Rómában, a Forum Romanumon...

Salamon Ödön.

SZÍNHÁZ. MŰVESZET.

**** Nagy Ibolyka.** Nagy Ibolykát, a *Nemzeti Színház* e rokonszenves és nagytehetségű művésznő-
jét a saját kollégái szép kitüntetésben részesítették,
neki ítélték ugyanis oda erre az évre a *Farkas-Raskó*
alapítvány ösztöndíját, amelyet tudvalevőleg a leg-
szorgalmasabb művészeknek szoktak kiadni. Ez az
ösztöndíj ezuttal nagy és értékes szolgáltnak az
elismerése. Nagy Ibolyka az utóbbi időben nem egy-
szer mentette meg a Nemzeti Színházat a műsorvál-
tozás kalmitásaitól. Amikor egyik, másik művésznő
miatt el kellett volna halasztani az előadást, őt min-
dig készen találta a színház. Sokoldalúsága, mély
tudása és finom művészi érzéke eltüntette mind-
annyiszor az ugynevezett beugrás külső jeleit,
Nagy Ibolyka alakítása mindig gondos tanulmány
eredménye volt. A mai előadás előtt gróf *Festetics*
Andor igazgató az összes kollégák jelenlétében adta
át a kitüntetett művésznőnek az ösztöndíjat, aki meg-
hatva mondott köszönetet pályatársainak a kitüntet-
tésért. A Nemzeti Színház is, a közönség is csak
nyer vele, ha az intézetnek ez a nagytehetségű és
felelte ambiciózus tagja a játékrendben is megkapja
a művészi kvalitásainak megfelelő helyet.

**** Z. Bárdi Gabi Bécsben.** Z. Bárdi Gabi, a
Népszínház fiatal primadonnája, mint értesülünk, meg-
hívót kapott a bécsi *An der Wien-színház* igazgató-
ságtól hosszabb vendégszereplésre. A fiatal művésznő,
amennyiben a *Népszínház* repertoire-viszonyai meg-
fogják engedni, elfogadta a meghívást és bemutatja
magát a bécsi közönségnek.

**** A Robinsonok Berlinben.** Makai Emil egy-
fölvonásos vígjátéka, a *Robinsonok* külföldön először
Berlinben kerül színre. A berlini *Residenz-Theater* fő-
rendezője, *Waldemar* ugyanis tegnap végig nézte a
Robinsonok előadását a *Magyar Színházban* s nyom-
ban megegyezett a szerzővel a darab berlini előadá-
sának joga és a fordítás tárgyában. A fiatal poéta
pompás vígjátékát a németek nagy költője és dráma-
írója: *Fulda Lajos* fordítja németre.

**** Magyar szobrász műve Berlinben.** Klein
Miksa magyar szobrász szép megismerésében rés-
zesült. A kiváló mesternek egy márványkútját, amely
a legutóbbi nagy berlini látáron ki volt állítva —
mint berlini levelezőnk írja — megvette egy műbarát,
s a porosz államnak ajándékozta. Ez a márvány kút-
szobor a berlini *Nemzeti Múzeum* palotája elé került.

**** A Görög rabszolga első jubileuma.** Jones
Sidney operettje, a *Görög rabszolga*, amely a konti-
nensen márciusban először Budapesten került színre,
egy hónap alatt érte meg negyedszázados jubileumát.
A darab huszonegötödik előadása holnap, szerdán lesz
a Népszínházban. A címszerepet valamennyi ed-
digi előadásban *Küry Klára* játszotta, Irist huszon-
háromszor *Hegyi Aranka*, két ízben *Blaha Sárika*,
Antóniát Z. Bárdi Gabi tizennyolcszor, *Blaha Sárika*
batszor játszotta. Ezenkívül közreműködtek valamennyi
előadásban *Csatai Zsófi*, *Édtővs Stefánia*, *Solymosi-
siné, Németh, Szirmai, Solymosi, Raskó, Tollagi, Kiss*
Mihály, Lubinszky, Ujvári.

**** Mendelssohn oratoriuma Japánban.** Hogy a
kelet franciái mennyire civilizálódnak, ennek érde-
kes bizonyítéka, hogy *Yokohamában* előadták *Mendels-
sohn*nak *Éltés* című oratoriumát. Japán fővárosának
legnagyobb terme a szorongásig megtelt közönség-
gel s az oratorium, mint egy külföldi ujságban ol-
vasuk, leirhatatlan hatást tett.

**** Francia színelőadások Budapesten.** *Feld*
Zsigmond, a városligeti szinkör igazgatója szerző-
dést kötött *Dorval* párisi impresszárióval, egy első-
rangú francia művészekből álló színtársulat vendé-
gszereplésére. A társulat április 24-én kezdi meg
három, legfeljebb négy estére terjedő vendégszerep-
lését a városligeti szinkörben. A társulat elsőrendű
erőkből áll, akik között feltűnik *Sarah Bernhardt*
unokahuga, *Bruck Rosa*, a Théâtre Français volt
tagja. A szinkör igazgatósága legközelebb tudatja a
közönséggel a helyarákat és az előreváltás napját.

**** Az Országos Színész-Egyesületből.** Az *Or-
szágos Színész-Egyesületnek* ma délután *Pázmány Dé-
nes* elnöklete alatt ülése volt, amely a rendes folyó
ügyeket intézte el. A tanács, a legutóbbi közgyűlés
határozatahoz képest, kiutalványozta *Mészáros Kálmán*
irodaigazgatónak 446 frtnyi deficitjét, amely a Kon-
stantinápoly mulatóhelyen rendezett ünnepekből
eredt. Ezután a színgazgatói engedélyeket tárgyal-
ták s engedélyt kaptak *Hary Lajos, Fekete Béla, Hevesy*
József és Zoltán Gyula. Az egyesület rendes tagjai
közé felvette a tanács *Kresz Imrét, Murai Mariskát* és
Murai Juliskát. Ellenben elutasították felvétel iránt való
kérelmét dr. *Dalnokit*. A tanács elhatározta továbbá
Breznay indítványára, hogy a felvételei vizsgálatok ezen-
tel erősen megszigorolták, minthogy az amugy is elszá-
porodott magánszínészkolák csakugy ontják maguk-
ból a színpadra tóduló mindkét nembeli fiatalságot.
A tanács ezenkívül még több jelentéktelenebb ügyet
intéztél el.

**** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat**
ezévi rendes közgyűlése vasárnap ápril 23-án
délelőtt tizenegy órakor lesz a városligeti műcsarnok
tanácskozó termében.

**** Rakodczay Pál színtársulata** ez idő szerint
Nagy-Egyeden működik, a város intelligens közönsé-
gének rendkívül élénk érdeklődése mellett. A jeles
erőkből álló társulatnak fő vonzóereje *H. Novák*
Iren, a kitűnő naiva, aki első fellépésével mindjárt
a legnagyobb mértékben meghódította a közön-
séget. Először a *Próbaházasságban* lépett fel mint
Birike s úgy nagy tehetségre valló művészi játéká-
val, mint kedves énekeivel nagy hatást keltett. A
nagyenyedi *Közérdek* a következőkben emlékszik meg
erről az előadásról:

A naiv szerepkörben mutatkozott be ez es-
tén a társulatnak első vonzóereje, *Novák Iren* és
dicsőretére legyen mondva, e szerepkörben teljes-
sen otthonos. Szépen, finomul alakít, pompásan
játszik, hozzá szép színpadi jelenség; tegnap
megenni való *Birike*t mutatott be. Énekszámait,
ugy, mint *Székely Renée* szópele előadott dalait a
közönség megismerte.

Színre került ezenkívül a napokban *A velencei*
kalmár, a címszerepben *Rakodczay igazgatóval*, akinek
művészi alakítása sokáig feledhetetlen lesz a nagy-
enyedi közönség előtt. Maga ez előadás, amelyben
H. Novák Iren (*Jessica*), *Székely Renée* (*Portia*) és
Morvai (*Antonió*) voltak ki annyira megtetszett a
nagyenyedieknek, hogy felkérték az ambiciózus di-
rektort több *Shakespeare*-előadás rendezésére. A jeles
társulat most *Thakye Katonák* című színművére,
a *Gyurkovics leányokra*, s az *Élesre* készül.

**** Puccini kitüntetés.** Puccini, a hírnöves
olasz zeneszerzőt, mint egy párisi távirat jelenti, a
becsületrend lovagjává nevezték ki.

**** Szilágyi Dezső arcképe.** *Perczel Dezső* a
képviselőház elnöké szobája számára megfesteti
Szilágyi Dezső arcképét. A mű kivételével a ház-
elnök *Balló Edét* bizta meg, akinek *Szilágyi* már több
izben ült.

**** Dráma a szabad szerelomról.** Svédország-
ban, a *helsingborgi* színházban, egy nagy feltűnést
keltő drámát adtak elő a napokban. A drámának
Ébredés után a címe és a szabad szerelmet tárgyalja
merész koncepcióban. A *Swenska Aftonbladet* című
ujság azt írja, hogy a dráma szerzője minden észre-
méléssel menten tárgyalja a merész problémát s a
darab voltaképpen nem egyéb, mint egy felhívás a
egész nő nemhez, hogy a természet örök törvényei
ellen ne vétkezzék. Ami a darabban a legérdekesebb,

az, hogy a svéd női arisztokracia legmagasabb kö-
réről került ki, mert szerzője *Karadja* hercegnő.

**** Pálmay Ilka Grácban.** Mint Grácból sür-
gönyzik, *Pálmay Ilka* ma este kezdte meg az ottani
Stadtpark-színházban több estére terjedő vendégsze-
replését. Az ünnepektől megvészno ma *Denise de Flavigny*
szerepét játszotta a *Nebántsvirágban* és teljesen elra-
gadta a közönséget, amely több mint huszonötzör
hívta a lámpák elé. Az előadás végeztével az ifju-
ság hatalmas babérkoszorút nyújtott fel a színpadra,
A művésznő holnap este az *Operadálban* folytatja
vendégszereplését.

**** A szubrett parókája.** Miss *Hallon*, aki ven-
dég szereplési révén nálunk is ismeretessé vált, egyik
legutóbbi bécsi premijérén egy szöke parókát viselt.
A fodrász hetven forintot kért a parókáért — a mű-
vésznő egy krajcárt sem fizetett. Így lett a paróká-
ból pőr. A paróká-pört tegnap tárgyalta egy bécsi
bírósg s az angol szubrett maga jelölt meg a tár-
gyaláson. Miss *Hallon* angolul védekezett, de ez sem
használt, mert a bíró elmarasztalta a hetven forint-
ban és ráadásul harminc forint perköltségében. Így
legalább köztudomásra jut, hogy mibe kerül egy-egy
premiérén a szubretnek aranyzóke feje.

**** Napfogatokozás.** Ez a címe újabb *Bokor Jó-
zsef* legújabb operettjének, melynek szövegét is, ze-
néjét is ő szerezte. A versek szövegét hozzá *Makai*
Emil csinálta meg. Az új operett a jövő szezonban
fog a Népszínházban színre kerülni.

**** Duse Eleonora álma.** Ez alatt a cím alatt
egy Rómában megjelenő új színművészeti folyóirat,
a *Croniche drammatiche*, a következő érdekes dolgot
írja *Duse Eleonora*ról:

A művésznőnek szándékában volt minden esz-
tendő tavaszán Olaszország nagy városiban kör-
utat tenni és csupa eredeti, új darabot előadni. Az
előadásra kerülő darabokat egy íróból és színészek-
ből összealkotott bizottság választotta volna meg.
Ebből a célból *Duse* szívesen akart az olasz szin-
pad első rangú művészeivel s ezért társult *Zaccari*-
val is, akivel nemcsak a külföldi körútra indult.
A művésznő azt is tervezte, hogy Rómában kü-
lön színház épüljön, amelyben csak eredeti darabokat
adnak elő. *Duse Eleonora* azonban magának a cikk
írójának kénytelen volt beismerni, hogy mindjárt az
első lépésénél, amelyet szép almanak a megvalósí-
tása érdekében tett, meg kellett győződnie róla, hogy
terve nem egyéb egy szép álomnál, amely nem fog
megvalósulni. A nevesebb olasz szerzők közt, akik-
hez fordult, egyetlenegy sem akadt, aki csak felelt
volna is felszólítására.

**** Az Operaház előadása otthon.** A magyar
királyi Operaházban holnap szerdán este gróf *Zichy Géza*
dalműve a *Roland mester* kerül színre. A *Teleton* *Himnusz*
az előadás közvetíteni fogja s így az előszűk otthon is
végig hallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz
hallható a kagylókön.

VIDÉK.

— (Vármegyei gyűlések). Pécsről táviratozza
tudósítónk: Baranya vármegye tegnap tartotta báró
Fejérváry Imre főispán elnöklete alatt évnegyedes
közgyűlést. Az alispán indítványára elhatározták,
hogy *Székely Kálmán* miniszteri elnöknek bizalmat szava-
nak és *Perczel Dezső* leiratára, melyben mint belügy-
miniszter bucsuzva közönséget mond a támogatásért,
a közgyűlés lelkesedéssel elhatározta, hogy jegyző-
könyvileg mond köszönetet *Perczelnek*, aki Baranya
vármegye aljegyzőjé alásából emelkedett a hazai közi
tisztviség.

Sopron vármegye közigazgatási bizottsága *Simon*
Ödön főispán elnöklete alatt tartott ülésén az alispán
jelentést tudomásul vette. *Laón* alispán jelentette,
hogy felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter
a Németszágból beözönlő igaztórúpatortól, ha nyit
borítékban vagy keresztöltésben érkezik, a posta-
szállítást megvonta. *Sugár Sándor* indítványára az
igazságügyminiszterhez feliratot intéztek, hogy a
járásbírókhoz segédkezemélyzete szaporíttassék, *szabó*
tanfelügyelő indítványára bejárják a reppelői iskolát,
mert ott magyarul nem tudó tanító oktatja a gyereke-
ket. Végül még 17 iskola kibővítést határoztak el.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Szélszövegkongresszus.** *Berlinből* jelenti tudósítónk:
A berlini szélszövegkongresszus résztvevő Európa
csaknem valamennyi nevezetesebb sebésze. *Kronlein*,
Neuber, *Sprengel*, *Bunge*, *Kocher*, *Franke*, *Stuben-
rauch*, *Modinsky*, *Lederhose*, *Lexer*, *Kelling*, *Braun*,
Kader, *Beck*, *Koerte*, *Hadjich* és még számosan tar-
tottak hosszabb, rövidebb előadást a sebészeti mű-
tésekről. *Budapestről* *Haberern Pál* és *Herczel* *Mauro*
sebésztanárokat vettek részt a kongresszuson, az utóbbi
két ízben fel is szólalt. Többek között a következő
esetét mondta el: Tavaly megoperált egy fiatal em-
bert és a gyomrában egy acél-csipeszt talált. A harapó-
fogóhoz hasonló eszköz egy külföldi sebész fejeztette
a *fatalember gyomrában*, aki két évvel azelőtt meg-
operálta. A mulatságos eset elbeszélése után a se-
bészek megemlékeztek hasonló esetekről, egyik el
mondta, hogy ő egy *moltpágyát* talált egyszer egy
lányka gyomrában. A kongresszuson számos sebészeti
reformot is megvitattak

○ A Budapesti Orvosok Szövetsége ma délután hat órakor *Bécsy* Imre egyetemi tanár elnökléssel havi ülést tartott. Dr. *Flesch* Nándor egy főpolgármesteri rendelettel foglalkozott, amelyet sérelmesnek talál az orvosokra nézve, akiket a rendelet a köteles diskreció megsértésére kényszerít. Azután dr. *Sáeghy* József tartott előadást a massage tárgyában kiadott miniszteri rendeletről. Szükséges, hogy a laikusokat egyáltalában tiltás el a massage gyakorlásától mindenütt, amikor valamely betegség gyógyításáról van szó. Szükséges továbbá, hogy a mechanikus gyógy módokat az egyetemen tanítsák. Csak így kerülhet el a természetes gyógy módok hangzatos címei alatt felburjánzó és legtöbbször nem orvos felügyelete alatt álló intézkedések lábrakapása. Indítványozza, hogy a belügyminiszterhez memorandumot intézzenek, amelyben azt kérik, hogy a laikusokat tiltás el a betegek massagejától, csupán az épületi massage-t, az egészséges test masszírozását engedjék meg nekik.

A struccmadár.

— A berlini sebészkongresszus után. —

A tanár: Mivel lehetek szolgálatjára?

A beteg: Kérem, a tanár ur engem ezelőtt két évszázaddal operált...

A tanár: Áhá! És azóta bizonyos fájdalmakat érez?

A beteg: (buzgón) Igen, kérem! Nyomást érzek itt a jobboldaliom is...

A tanár: Kérem, kérem! Ön bizonyára kapott egy számot, mikor klinikámat elhagyta. Mert az én klinikámon példás a rend. (Egy vasos könyvre mutat.) Lásna, kérem: *Műtett betegekben felejtett tárgyak jegyzéke*. Kérem a számát!

A beteg: (remegve) Kétszázhetvenhárom!...

A tanár: (lapozva) Itt van! Tessék! Láthatja, itt példás a rend. Az ön gyomrában a következő tárgyakat felejtettük: a) a jeggyűrűmet...

A beteg: Jaj!...

A tanár: Kérem, legyen egész nyugodt, azóta már elváltam a feleségemtől, megtarthatja! b) Egy ezüst cigarettatartó!

A beteg: (gyomrához kap) Végem van!...

A tanár: Kérem, csak nyugalom! Láthatja, hogy itt példás a rend. c) A hivatalos lap egy száma. d) Az első asszistens frakk-mellénye...

A beteg: (zokogva) Kegyelem! Kegyelem!

A tanár: f) és g) néhány tampon, néhány acél-csipesz és két kilométer mollyzele! (becsapja a könyvet) Így, ezzel tehát tisztában volnánk. Ezek után mondja el, kérem a körtüneteket!

A beteg: (hajszékelve) Oh, kérem!... Én... én már nem is tudom... nyomás: érzek...

A tanár: (jegyez) Nyomást érez! Ez rendes tünet a műtett betegeknek. Tovább!

A beteg: És kérem... Valahányszor kellemetlen ösmerősökkel találkozom, valami leirhatatlan vágyat érzek, homokba dugni a fejem...

A tanár: (ujjongva) Hogy ne lássák!...

A beteg: (ámulva) Igen, hogy ne lássanak!...

A tanár: (magán kívül) Heuréka! Megvan! Uram, ön a legjobb uton van, hogy struccmadárrá változzék!

A beteg: (roskadozva) Strucc?

A tanár: Igen, struccmadárrá! Óriási felfedezés! A tudomány vívmánya! Intellektuális változás! Fiziológiai csoda! Uram, én önt be fogom mutatni! Láthatja, hogy klinikámon példás a rend... Telefonálni fogok! (Fejéhez kap.) Már azt se tudom, mit beszélnek!... Azonnal behívom az asszisztenseimet (elrohan).

A beteg: (gyomrát fogja) Kegyelem! Kegyelem! Ne operáljanak! Kérem, igazán nem bírok el többet! Nem bírok!... (A pamlag alá dugja fejét).

A tanár: (diadalmasan a betóduló asszisztensekhez) Ime, uraim!...

Fonográf.

EGYESÜLETEK.

(Magyar vasuti és hajózási klub.) A főváros számtalan társaságai közé hatalmas klub lép be még ebben a hónapban, 29-én alakul meg ugyanis Budapestben az összes hazai gőz- és villamos vasutak tisztikarának, valamint a hajózási vállalatok hivatalnokainak egyesült társasága, *Magyar Vasuti és Hajózási Klub* név alatt. Az új klub tagjainak száma megfogja haladniaz eddig létecsillt minden hazai klubét, amennyiben csak a m. á. v.-nál több 10.000-nél a tisztviselő, továbbá több ezerre megy a még nem államosított gőzerejű vasutak, villamosvasutak, a hajózási vállalatok alkalmazott tisztviselőinek száma, akikre, mint tagokra, az új klub számíthat. A klub célja: a hazai vasuti és hajózási tisztviselők szaktudományi képzettségének és társadalmi helyzetének emelése, a kartársi szellem fejlesztése, továbbá tagjai szellemi és anyagi ér-

dekeinek előmozdítása. A klub eszméje annyira népszerű a vasutak közt, hogy a legelső felhívást több mint kétezer tisztviselő írta alá belépési kötelezettséggel, úgy, hogy április 29-ikére az előkészítő szűz bizottság már össze is hívhatta az alakuló közgyűlést. A közgyűlés a jelzett nap délutánján lesz, a keleti pályaudvar érkezési oldalán levő nagy emeleti teremben, *Kotányi Zsigmond* vasuti főfelügyelő elnökléte alatt, aki az új klub létrehozása körül fáradságtalanul buzgólkodott. A klub fényes helyiséget fog berendezni, mintegy 22—25 ezer forint költséggel. Klubhelyiségül eddig három hely van kiszemelve: a Royal-szálló, vagy az Andrássy-uti Plasztikon, vagy az Operával szemközt levő m. á. v. nyugdíjintézeti palotának első emelete. A három hely közül majd a közgyűlés fogja kiválasztani az új klub szállását.

(Bemutató ülés.) Az Országos Iparégyesület összes szakosztályai csütörtökön, április 13-án délután 5 órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-utca 4. szám. I. em.) tartja meg második bemutató ülését. Az ülésen bemutatásra kerülnek: 1. *Róth Miksa* üvegmozaiái s opalescens üvegkészítményei. 2. *Rapport és társai* zománccsümitőgépei. 3. *Schwarz Lajos* kabátokba való selyemcímkei. 4. *Márkus Lajos* ablakzáró-, szellőző készülékek, ajtórugók és vaslezerszijkorong. 5. *Mátrai, Salgó* és társa új kézi (fém) furógépe. 6. *Resnován István* gyermekjáték újodásai. 7. *Ifj. Lutz Károly* lencsérőlből csomóztó cipője. 8. *Marnitz Károly* vonalozó géphez való réztollai. 9. *Teschauer V.* fazonok-munkái. 10. *Schomburg* és *Stegemann* fenyő-illatszerai.

(A Tisztviselőnk Országos Egyesülete) április 16-án, v. s. nap délután 3 órakor a székesfőváros új városházának közgyűlési termében tartja meg első rendes közgyűlését.

(A nőképző-egylet közgyűlése.) Az országos nőképző-egylet mai választmányi ülésen elhatározta, hogy évi rendes közgyűlését május 7-én, vasárnap tartja meg. A választmány elhatározta, hogy ha kellő anyagi támogatásban részesül, a polgári iskolát is fönn fogja tartani.

(A VIII. kerületi jösszefarosi kör) április 16-án délután fél 8 órakor a kör diszteremben rendes évi közgyűlést tart, mely után társasvacsera lesz.

SPORT.

Kirchhoffer.

— A Magyar Athletikai Klub vívóakadémiája. —

Budapest, április 11.

Magyar vívók, akik akár magyar, akár olasz, akár francia iskola szerint vívnak s akik szemtanúi voltak ma a francia és olasz vívóművészet akadémikus versenyének, verdikre hívom fel önöket: melyik iskola a férfiasabb, korrektebb, plasztikusabb s mindenek fölött eredményesebb, a francia-e vagy az olasz?

Nem is olyan régen történt, alig három esztendeje, hogy a millennárius nemzetközi vívóversenyen *Merignac Lucien* a francia iskola nemes allűrjeivel győzte meg a teatralis külöségekkel dolgozó olasz iskolát. Nem magyar fegyverrel, a karddal vívta meg ezt a diadalt, hanem az olaszok legsajátosabb nemzeti fegyverével, a vitérrel, amelyet annyira szeretnek a magukénak reklamálni. És különös jelenség, alig néhány hónappal később, egy fiatal elzászi franciá, a *Louis-Vigeant* francia iskola tanítványa, *Kirchhoffer Louis*, tizezer főnyi francia és olasz közönség jelenlétében, dicsőséggel végezte mérkőzését az olaszok világhírű nemzetközi vitér-championjával, *Pini Enrico* szembem. A nagy olasz törvívó, akit addig győzhetetlennek ismert a világ, nemcsak méltó ellenfelét, de egy szakértő jury véleménye szerint, mesterét találta meg *Kirchhoffer*-ben. Pini teljes vereségét csak a véletlen háritotta el. *Kirchhoffer* egy tünényes és mesteri atakk után, olyan erővel vezette be törét *Pini* szívének, hogy a kemény francia penge kettőtört s megsebezte az olasz ellenfél mellét. Pini akkor már kimerülve libegett, míg *Kirchhoffer* az ő saját mosolygásával jelezte, hogy még teljes erejében van s a döntést nyugodtan várja. Az érdekes küzdelem lelkes közönsége tombolva követelte a mérkőzés folytatását, s ebben az értelemben döntött volna a jury is, mikor *Pini* vérző mellét kitárta a pódiumon s elállott a viadal tovább folytatásától. És a francia udvariasság meghódolt a vendég joga előtt. A mérkőzés eredménye látszólag eldöntetlen maradt, de tizezer ember verdiktje *Kirchhoffer*-nek nyújtotta a palmát.

Azóta három év múlt el. *Kirchhoffer* párisi diadalát úgy látszik elfeledte már az olaszok versenygárdája. Bécsben teljes dicsőséggel uszott *Barbasetti* Luigi olasz vívómester. Arisztokrácia és katonaság ő benne ünnepele a vívás művészetének utóérhetetlen mesterét. Az öreg *Hartl*, a kinek az iskolájában nagygyá nőtt az osztrák nemesség, nemkülönben *Igaly*, aki az osztrák és magyar közös hadseregnek egész sorozatát nevelte a mestervívóknak, divatmult embarek lettek. Új iskola, új szisztéma-

vonult be Bécsbe diadalmasan, a *Barbasetti* olasz iskolája. Évekig erre esküdtött minden híve a vívó-sportnak. Addig, míg meg nem jelent Bécsben *Kirchhoffer*. Ő vele lehetetlen volt *Barbasetti*-nek sikra nem szállnia. És azóta az olasz iskola elvesztette Ausztriában azt a glóriát, amellyel körüláncolta a divát hóbortja. *Kirchhoffer* egyszer s mindenkorra megdöntötte azt az axiómát, mintha az egyedül üdvözítő menzura az olaszok hosszú, szabad menzura-ra volna.

A *Magyar Athletikai Klub* is egy végzetes tévedését expialta, mikor a nagy maestrót Budapestre meghívta. A nemzetközi vívóverseny óta, melyen a külső hatást vadászó olasz iskola szokatlanságánál fogva kétségtelenül dominált, valóságos olasz-láz dühöngött a magyar vívótermek parkettjén. A férfias, szép és plasztikus magyar vívást, mely francia bölcsöből emelkedett nagygyá s a Keresztessy-iskolában érte el tetőpontját, nemzeti jellegéből teljesen kiforgatta a divatosá vált olasz vívás: a lábak gimnasztikája s az alsó karban meghosszabbított öt vonalas kardpenge. A védelem azóta nem a vívó kar férfias munkája volt, hanem a lábak technikája, a támadás nem a személyes bátorsággal vértezett öntudatoság, hanem a véletlen sikerben bizakodó vakmerő vállalkozás volt. Egy *Kirchhoffer* kellett ide közénk, hogy kiábrándítson bennünket ebből a lázas tévedésből s a magyar vívóművészetet visszaterelje oda, ahol a bölcsője ringott, a francia iskolára.

Chappon, Frederic (Fridrich), *Vigard*, az öreg *Clair* és *Carl* szellemét láttuk ma visszatérni azon a nagyszabású vívóakadémián, melyet a *Magyar Athletikai Klub* véletlenül éppen azon a helyen rendezett, ahol a nevezett mesterek a negyvenes és ötvenes években diadalról diadalra vezették a francia iskolát.

Kirchhoffer Louis, a világhírű francia maestro, Európa legnagyobb vívókapacitásainak az ajánló levelével érkezett Budapestre. Páris, brüsszeli és bécsi osztalan sikerei után, kétségkívül nagy kíváncsisággal várta az egész budapesti sportvilág. A *Nemzeti Lovarda* hatalmas termében előkelő közönség gyűlt össze a mester tiszteletére. Ott voltak: gróf *Andrássy Géza*, a Magyar Athletikai Klub elnöke, gróf *Széchenyi Imre* és dr. *Krasznay Ferenc* alelnökök, dr. *Gerenday György*, *Lisznay Tihmér*, *Kossuth Ferenc*, *Bartha Miklós*, *Szabó István* országgyűlési képviselők, kisbáró *Kiss Ferenc*, dr. *Keresztessy József*, báró *Bothmer Jenő* honvéd huszár-kapitány, az ismert sportsman, *Solymsi Elek*, a magyar vívó-világ színe-java, az összes vívó-klubok testületileg, azonkívül a közös hadsereg és honvédség számos tisztje, a hadapródiskolák növendékei, a magyar és olasz vívómesterek teljes számmal, — köztük *Sztrakay Norbert* nyugalomba vonult jeles mesterünk is — és nagy hölgyközönség. Az érdeklődés központja természetesen az ünnepelel francia mester, *Kirchhoffer Louis* volt, aki két hatalmas ellenféllel mérte össze fegyverét: *Santelli Italo* és *Majone Vincenzo* olasz mesterekkel. Mikor a francia és magyar zászlókkal díszített pódiumon megjelent, tüntető tapsvihar üdvözölte. Alig huszonhat éves fiatal ember, csinos kis fekete hajusszal. Fehér-fejete dreszben állt ki a küzdelemre, mely nagy eleganciával simult alacsony, de minden ízében acélos ruganyosságú természetéhez. Boldog mosolygással honorálta a szíves üdvözlötet. Azután megvillant kezében a finom művü vitér. Balkézrel viv éppugy, mint *Merignac Lucien*. Kiállása is éppen olyan elkelően hangyag, de sokkal határozottabb és plasztikusabb.

Majone Vincenzo mesterrel szinte játszott. Egymás után adta be szebbnél-szebb szurásait, a nélkül, hogy ellenfele még csak meg is közelíthette volna. *Santelli Italo*val már sokkal erősebb munkája volt. A jeles olasz mester nagy erővel támadott a francia maestro ellen, aki azonban a legkomplikáltabb szurásokat is könnyed eleganciával és biztossággal háritotta el magáról. Általánosán feltűnt, hogy *Santelli*, aki pedig testi erőre nézve jóval fölötte áll *Kirchhoffer*-nek, következetesen lemondott a küzdelem folytatásáról, valahányszor a maestro közvetlen test-közelsébe (corps à corps) akarta produkálni szédületes pengejátékát, ami *Kirchhoffer*-nek európszerete ismeretes specialitása. Az érdekes mérkőzés különben, mely mindvégig lekötötte a jelenvoltak figyelmét, *Kirchhoffer*-nek olyan diadalával végződött, mely méltán sorakozik eddigi nagy sikereihez. Ime a végleges eredmény: *Santelli* kapott 19, *adott 5* voltot. *Santelli* maga is teljes hódolattal elismerte *Kirchhoffer* fölényét s a küzdelem után megköszönte francia ellenfelének, hogy megtisztelte őt ezzel a mérkőzéssel. A közönség pedig, a szakértők talán inkább, mint a laikusok, lelkesülten tapsolt a nagy franciának...

A mester tiszteletére rendezett akadémián a *Magyar Athletikai Klub*, a *Wesselényi-Vívó Klub* és a *Fővárosi Vívó Klub* tagjai magas színvonalon álló kard- és vitérasszantkat mutattak be. Igen szép volt

különösen *Iványi Gyula*, a legjobb magyar amatőr-nok mérkőzése *Santelli Italo* mesterrel kardra; *Ivanits Géza* két assaltja kardra, *Szántay Jenővel* és *Mészáros Ervin*rel; dr. *Porteleky László* vitörvívása *Akay Alajossal* és kardvívása *Majone Vincenzo* mesterrel. Akadémia után a *Magyar Athletikai Klub* bankettet adott *Kirchhoffer* mester tiszteletére.

Csár Vilmos.

Dal

Lady Harbertonról és a sportnadrágról.

Harberton angol lady híre
A nagy világban szerzte száll,
Mert rajta a bicikli-nadrág
Rendkívül szépen, fessen áll;
Harberton angol lady híre
És sportnadrágja most oda!
Mindkettőt végleg tönkre tette
A Hautboy című szálloda!

A Hautboy című szállodáért
Sprague asszonyág kezeskedik,
A Hautboy című szállodában
A sportnadrágot megvetik.
Sprague asszonyágnak szíve, hangja
És elvhűsége kőkemény,
A szállodáról, róla és egy
Nadrágról szól e költemény.

Spraguené szerint a szállodától
Fel és le országút vezet,
De Harbertonné enni kívánt,
Mivel nagyon megéhezett!
Spraguené, mint mondám, kőkeményen,
Ugy zárta le a rút vitát:
Hogy ajtáját nadrágos asszony
Csak testén által lépi át!

Harbertonné e sérelemre
Azonnal orvoslást keres,
S Spraguenét Kingstonban látja újra
Mint alperest a felperes.
S Spraguené, mint mindig, kőkeményen,
A bíróság elé kilép:
— Nadrágosan mutatja íme
A felperest e céda kép! —

— Bíró úr, hogy ha így beülhet
A szállodába, mondja ön,
Lehet hogy (tisztesség ne essék)
Egy szép napon trikotba jön! —
— Kérem, — felel buzgón a bír.
Feldöntve majdnem asztalát,
A felperest, a céda képet,
Ez fontos! Rögtön nyujtsa át!

És vizsgálják soká a képet
A bírú úr s a többi mind
És végezöül így ítélnék,
A mint leírom szó szerint:
— Az alperest bírói széken
Oly feltétellel menti fel:
Ha felperest trikotba jönne,
Ugy képet ismét hozza el! —

S a sportnadrág gyászvezérvetével
Itt véget ér e költemény,
És Spraguené asszony szíve, hangja
Marad tovább is kőkemény.
Nehogy miatta elveszítsünk
Minden sportnadrágos csodát,
Kerülje minden snecidig asszony
A Hautboy című szállodát.

Latszó Andor.

TÁVIRATOK

Bécs, április 11. A király ma déiben megnézte a szecessziós kiállítását, háromnegyed óra hosszat időzött ott és dicsőrettel és teljes elismeréssel szót a látottakról. Távozasakor a nagyszámú közönség lelkes ovációkban részesítette.

Bécs, április 11. A helytartóság az egyesületi törvény 24. §-a alapján föloszlatta az ausztriai német nemzetiek egyesületét, amelynek elnöke Wolf képviselő, továbbá a kerületi evangélikus német egyesületet és a Deutscher Ausflugs punkt des Bundes der Germanen nevű bécsi egyesületet.

Bukarest, április 11. Lascar Catargi, a konzervatív párt vezére, ma délután 75 éves korában szív-szélhűhdében hirtelen meghalt.

Berlin, április 11. Az esti lapok jelentése szerint dr. Raffel, Apia volt polgármestere ideérkezett. — Hohenzollern herceg birodalmi kancellár ma délután Baden-Badenből Mainz-Frankfurtba utazott.

Hága, április 11. Angolország, Amerika, Francia- és Törökország részt vesz ugyan a nemzetközi leszerelő konferencián, de csak bizonyos kikötések mellett. Így például Angolország nem akarja hajóhadának szaporítását elhalasztani, Franciaország pedig válasszajegyzékében közölte, hogy a tenger alatt járó torpedók beszerzését nem hagyja abba s egyáltalán csak a cár kedvéért vesz részt a konferencián. (nvt.)

Páris, április 11. Hivatalosan megerősítik, hogy Cuverville tengernagy, a haditengerészet vezérkari főnöke főképp azért adta be lemondását, mert Lockroy tengerészeti miniszter a flottatámaszpontokat a tengerészeti és gyarmattügyi minisztérium autoritása alá rendelte.

Cettinje, április 11. Montenegrót a leszerelő konferencián Oroszország küldöttje fogja képviselni.

Brest, április 11. Három halászcsonak törést szenvedtek. Husz ember vízbefullt.

A legújabb horvát sérelem.

Zágráb, április 11. A községtanács tegnapi ülésén a jogpárti Jusztics (tisza jogpárti) interpellálta akar a telefonelőfizetők két nyelvű jegyzéke tárgyában. Mosinszky polgármester azonban nem adta meg az engedelmet, hanem az országgyűléshez utasította az interpellálót.

Cecil Rhodes Berlinben.

London, április 11. Az alsóház mai ülésén Brodrick parlamenti államtitkár egy kérdésre válaszolva, Cecil Rhodes legutóbbi berlini látogatására vonatkozólag kijelentette, hogy Rhodes a tárgyalásokat a maga szántából indította meg a német kormányval.

Macleán azt kérde, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy Közép-Ázsiában az orosz vasuti hálózatnak és az indiai vasuthálózatnak végállomásai most már csak néhány pár angol mérföldnyire vannak egymástól és hogyha a tervezett orenburg-szamarikandi vasutvonal kiépül, könnyű lesz megszakítás nélküli vasuti összeköttetést létesíteni Calcuttától Kalkuttáig, az indiai tengerig, szándékozik-e a brit kormány tárgyalásra lépni az orosz kormányval ilyen szárazföldi összeköttetés létesítése iránt. Elkéintve attól, hogy ilyképpen az ut Londonból Kalkuttáig csak tíz napig tartana, lehetővé tenné ez az összeköttetés azt is, hogy India könnyebben hozzáférhessen azokhoz az óriási új piacokhoz, amelyeket az orosz vasut nyit meg Ázsiában.

Balfour, a kincstár első lordja azt válaszolta, hogy a kérdést sokkal szélesebb alapon kell eldönteni, mint a kérdésben említve volt. Nincsen abban a helyzetben, hogy a kormánynak ezt a tárgyat illető politikájától nyilatkozhassék.

Kormányválság Romániában.

Bukarest, április 11. Az Agence Roumaine jelentése szerint Sturdea miniszterelnök ma délután átadta a királynak a kabinet lemondását. A király megkérte a miniszterelnököt, hogy az új minisztérium kinevezéséig tovább kormányozzon.

A szociálisták győzelme.

Berlin, április 11. A berlini második választókerületben ma az eddigi szabadelvű párti képviselő helyébe Fischer szociálista jelöltet választották meg az első szavazásnál birodalmi gyűlési képviselővé.

Diákzavargások.

Lemberg, április 11. Varsóból jelentik, hogy az oroszországi egyetemeket egytől-egyik bezárták s a kormány új beiratásokat rendelt el, amelyeknek határideje április 25-ike. Az egyetemi hallgatók legnagyobb része nem iratkozik be, hanem elégtételt követel a pétervári rendőrség rendszabályai miatt. Moszkvában tüntetések voltak. Az elégedetlen egyetemi hallgatók berontották az egyetemre és megtámadták azokat a diákokat, akik éppen be akartak iratkozni. A járőkelő közönség a rendőrséggel szemben a diákok mellé állott és partjukat fogta. A Novoje Wremjé, amely az egyetemi hallgatókat korholta, mindenütt bojkottálják, még a tudományos társaságok, sőt az akadémia is visszaküldötték a beküldött kötelese példákat.

A német-angol-amerikai konfliktus.

Hamburg, április 11. A német kormány Angliától és Észak-Amerikától elégtételt kér az 1889-iki berlini szerződésben, Németországnak biztosított jogok megsértése miatt. Németország semmiféle lépéstől nem riad vissza, de reméli, hogy diplomáciai uton sikerülni fog a saunoi ügyet a rendes kerékvágásba tolni.

Az új-törökök üldözése.

Konstantinápoly, április 11. Hir szerint Murad bégét, a Detsi publique volt biztosát, aki új-török érzelmei miatt kénytelen volt külföldre menekülni, de azután kegyelmet kapott és visszatért, a napokban családijával együtt letartóztatották.

Umberto Szárdiniában.

Páris, április 11. Az Umberto király üdvözlésére indult hajóhadat Fournier altengernagy és két ellentengernagy vezényli. Diplomáciai körökben azt beszél-lik, hogy Fournier tengernagy Loubet elnök sajtókezü levelét adja át Umberto királynak. A hajóhad tíz napig marad Szárdiniában. Itt nagy jelentőséget tulajdonítanak a flottatüntetésnek.

A francia hajóhad Cagliariába érkezett.

Róma, április 11. A királyi pár holnap, kedden indul Szárdiniába. Utjokra Pelloux miniszterelnök és Laeava miniszter is elkísérik. Ha a tenger nagyon háborog, csak szerdán szállnak a hajóra.

A németek Kínában.

London, április 11. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A német csapatok nem léptek Icsaufu területére, de előrenyomultak egészen a város közelébe s ott elpusztították három falut, amelyekben a kínaiak megtámadták a németeket. A németek már visszavonulófélben vannak, Icsaufu községet azonban még most is megszállva tartják. Remélik, hogy a konfliktusnak ezzel vége van s hogy a német csapatok megvárhatják az eddigi rendszabályok hatását s ha az eddigi intézkedéseknek fognatjuk lesz, nem tesznek újabb lépéseket. Azt hiszik, hogy a német csapatoknak eltökélt szándékuk a most uralkodó törvénytelenségnek véget vetni. Ugy látszik, hogy a lakosságot a községi mandarinok is támogatják magaviseletében.

A Vatikán haragszik.

Róma, április 11. Minthogy a pápa nem kapott meghívást a hágai békekonferenciára, monsignore Tarnassi németalföldi pápai nuncius, aki a párisi nunciusi állásra van kiszemelve, nem marad Hágában, hanem egy hollandi zarandokcsapattal Rómába jön és a konferencia végeig itt marad.

A Fülöp-szigetek.

Washington, április 11. Otis tábornok mai távirata szerint Mac Arthur tábornok hátsó vasuti összeköttetést tegnap éjjel a felkelők jelentékeny haderővel megtámadták, de Wheaton tábornok visszaverte őket. A felkelők nagy veszteségeket szenvedtek. Wheaton vesztesége 3 halott és 20 sebesült.

Közzgazdasági táviratok.

Hamburg, április 11. A Neubauer és társa régi import-cég beszüntette fizetéseit.

Bécs, április 11. A gabonatörszde felírt az osztrák kormányhoz a magyar hajószállítási díjtételek aránytalan magassága ellen, amely szerfelett káros az ausztriai piacra nézve. A beadványban összehasonlító számításokat tesz a gabonatörszde és kézzelfoghatólag bebizonyítja, hogy a román és a bolgar gabonát az átmenő forgalomban már régen elterelték a Dunáról s most a magas díjtételek még nagyobb károkkal fenyegetnek.

Berlin, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázalékos magyar aranyjárdék 100.40. Magyar koronajárdék 97.30. Osztrák hitelreszvény 223.—. Osztrák-magyar államvasut 151.50. Déli vasut 28.50. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készrész 216.05. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultime.) Lombard —.

Frankfurt, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelreszvény 223.10. Osztrák-magyar államvasut 154.70. Déli vasut 28.60. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ezüstjárdék —. Osztrák papírjárdék —. Bécsi bankjegyesület —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járdék 94.70. Diskontó-bank 193.60. Laura-kohó —. Harjeni 191.60. — Csöndes.

New York, április 11. Liszt helyben 2.80. Buza májusra 76.3/8. júliusra 75.4/8. szeptemberre 73/8. Tengeri májusra 39.3/8.

Chicago, április 11. Buza márciusra 71.3/8. Tengeri májusra 34.3/8.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Hajna'ka. A későn jövő vendég üdvözölje a háziasszonyt külön s a vendégeket együttesen. Az zavaró is, ha valaki a vacsoránál vagy uszonnanál ülő társaságot körüljárja. A távozásnál szokásos az ugynevezett angolos eltűnés, az-itt egykor megszokásnek neveztek s amit most a németek egymásra fognak. Mi a franciák után angolosnak nevezük, de az angolok franciának mondják. A modern világ egyik kevésbé illendő, mint inkább praktikus és okos találmánya.

F. M. Budapest. Az egyleti alapszabályokat három példányban, továbbá az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét kell mellékelni a kérvényhez; melyet az alispánnál, illetőleg a polgármesternél kell benyújtani a belügyminiszterhez címezni

Kis tudatlan. Mondjuk — mondja ön — hogy valamely fiatal ember szerelmes belénk, lányokba. Hát jó, mondjuk. Most már — kérdezi ön — honnan tudjuk meg ezt mi, fiatal lányok? — Ha fiatal ember kérdezte volna ezt, még nem volna oly nagy hiba mint most, hogy lány kérdezi. A férfi a szerelomben az aktív elem, a nő a passzív. Tehát a nő mindig hamarabb tudja meg, hogy valaki szerelmes belé, mint a férfi. A férfi nemcsak önkéntlenül árulja el vagy sejteti az érzelmeit, hanem egyenesen meg is mondja, hogy szerelmes. A nőnél titokban marad jó ideig a dolog, ha csak a férfi éles szemmel nem leplezi le, mielőtt még határozottabb formában vehetne tudomást a dologról. Ön, kedves kisasszony, csak úgy tudhatja meg, mily impressziót tett valakire, hogy megfigyeli az illetőt. Ha van érzése arra, hogy a szerelmes férfi viselkedését meg tudja különböztetni a nem szerelmesétől, okvetlenül hamar rájön a dologra. Ha pedig ehhez nincs érzése, nincs az a használati utasítás vagy kis házi tanácsadó, amelynek segítségével kiérzeze egy emberből azt, hogy szerelmes-e vagy sem.

K. J. Derecske. Magánvagyonától az arra eső pótdíjakat föltétlenül köteles viselni, a nélkül, hogy erre külön határozat kötelezné, miután a törvény a kivételeket határozza meg s amely adótárgyat ilyenül fel nem sorol, az nem is részesülhet kivételes elbánásban.

K. B. F. Gyarmat. Leginkább célravezető kereset indítani az ügylet hatályon kívül helyezése és a már lefizetett összeg visszaadása iránt.

Dr. L. Méltóztassék a dolgot minden elfogultság nélkül nézni és a mi véleményünkre tér. Különben a level írójában nem egészen ismertük fel a level aláíróját.

S. J. 1. Váci-körút 34. szám alatt lakik. Ott megtudhatja, hol tartózkodik jelenleg s azt is, mikor fogad. 2. Párisban laknak, közelebbi címeket nem tudjuk. — **St. L. Rozsnyó.** Általában elfogadott szabály az, hogy az ellenfél utolsó mezeiére felvitt *paraszt helyett* akármilyen más *figurát* felállíthat. — **Vadmadár.** Az Országos Színművészeti Akadémia (VIII. Kerepesi-ut 1.). Főelvélti föltételek: betöltött 16 év, általános műveltség, szép alak és hang. A főelvélti vizsgák szeptember utolsó hetében vannak. — **Pankotai előfizető.** Igen, az üzenet önnek szót. — Másik kérdésére is válaszoltunk már, de az elkerülte a figyelmét. Ha a kérdést ismétli, mi is megadjuk újból a választ. — **N. S. Alsó-Kubin.** Sorsjegye elvesztette már az érvényességét. — **Elektra.** Az első előadás 1890. december 30-án volt a Nemzeti Színházban. — **Tanítóné. 1.** Széll Kálmán eszládós ember; két gyermeke és két unokája van. 2. Az idei nyári szezon kalapjaiban a közepnagságu karimájuk lesznek divatosak, egyik felükön felcsapva, a virágok közül pedig a rózsá a legkülönbözőbb színűekben. 3. A sárga cipőket viselik még, a zöldet nem. 4. Igenis, áthelyezhető. Többi kérdéseire már válaszoltunk. — **B. F. Nagykanizsa.** Ápril 29-től május 4-ig bezárólag. — **Szivar.** Rébuszok megfetéssel nem foglalkozunk. — **K. S. Arad.** Cégek, különösen pedig külföldi cégek elvből nem ajánlunk. — **W. J. Upest.** Nem kötelesek, mert törvény nincs rá, de illik bezárniok. — **H. S. Katonai orvossal** vizsgálta meg magát s annak a bizonyítványával igazolja magát a sorozó bizottság előtt. — **K. M. 30657.** 1. Csak úgy juthat a bizonyítványhoz, ha leteszi a vizsgát. 2. Miniszteri engedéllyel lehet mind a két vizsgát. 3. Összevont vizsgára is csak a közoktatásügyi miniszter által engedélyt, a tankerületi főgazdát ajánlatára. 4. Csak abban az iskolában lehet vizsgázni, ahol az előbbi osztályokat vezette. — **Malom klub.** A Budapestnek. — **Andrássy-ut.** Budapest székesfőváros legújabb statisztikai adatai szerint, 2313 méter hosszú. — **Nagy-Szent-Miklós.** A budapesti iródt most Hercezl Mária urnó vezeti. Lakása: VI. Lázár-utca 18. — **Eem.** Minden valószínűség szerint megadja a vizsgaengedélyt. — **Bécsi magyar asszony.** 1. A budapesti kelenföldi, a marosujvári, a szovathai, a görgény-sóaknai (Szászréteg mellett) sósfürdők. Idény, az elsőt kivéve, mely egész éven át nyitva van, a nyári hónapok alatt. 2. A kérdzett lap kiadóhivatala Kerepesi-ut 54. Athenaeum-nyomda. 3. Pósa Lajos: Képes abc, színes képekkel és versekkel 1 forint. Pósa Lajos: Arany napusár, szép színes képekkel és versekkel 3 forint 80 kr. Mind a két könyvet megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatala útján. 4. Móra bácsi szeretettel viszonozza szíves üdvözlését. — **K. J. Illetőségi helyének** alispáni hivatalának, vagy városoknál a polgármesternél kell megjelennie s ha több tanu eskü alatti vallomással be tudja bizonyítani, hogy az anyakönyvbe hibásan írtak be a nevet, vagy hogy eddig is más név alatt szerepelt, kiigazítják az anyakönyvet. A családi név magyarosítása sokkal könnyebb. Ötven krajcaros bélyeggel ellátott folyamodványban a belügyminiszteről kell kérni a magyarosítást. Mellekelni csak a születési és az illetőségi bizonyítványokat kell. — **G. Gy. Eperjes.** Nem albumot, hanem *almanachot* küldünk szét előfizetőinknek minden negyedéven. Mire ezeket a sorokat olvassa, bizonyára már meg is kapta. — **F. J. Zala-Egerszeg.** Olyan alkalmi költeményt nem ismerünk. — **S. B. Budapest.** 1. Maria-Dorottya Egyesületi sorsjegye nem nyert. 2. Egyszer már megüztük s most csak ismételtük, hogy kizarokt visszakkérdésére nem vállalkozhatunk. Még kivételesen sem tehetjük ezt, mert akkor naponként átlag negyven ilyen kivételes szívességet kellene elvőgeznünk, ez pedig a szerkesztőségi munka mellett teljes lehetlenség. 2. Ami az ön levelében említett esz-

tet illeti, azért nem irtuk meg, mert nem akarjuk vele a husvéti ünnepek kegyeletét megzavarni. — **Kertész-utca.** Nem a hölgyeket önnök, de önt kellett volna a hölgyeknek bemutatni. — **Esztergom előfizető.** Az almanachot most küldi szét a kiadóhivatal. — **Kreol barna.** 1. Tegyen vele kísérletet, mi nem ismerjük a hatását. 2. Lefekvés előtt dörzsölje be a kezét tiszta glicerinnel. 3. A citromsavnak erősen maró hatása van, tehát nem ajánlatos arcomosához használni. 4. A kiképzett kenőcsöt használják, csak dícsőretet mondanak róla. — **Sürgős Ss. 1.** Mindenkinél joga van a magánbeszélésen ejtett sérelmet lovasias uton megtorolni. 2. Ha a kivívást a sértő nem fogadja el, pörölje be becsület-sértésért a bíróságnál. 3. Igen, följelentheti és ez esetben meg is indíthat a kihívó ellen a büntető eljárást. — **Szeccszító.** A Művészvilág kiadóhivatala: VI. Podmaniczky-utca 5. — **Beteg iparos.** A keleti pályaudvaron kell elutaznia s Budapest-Győr-Fehérgyarmat közti Gleichenbergre. Az utazás költsége fölül akármelyik vasúti kalauz adhat utbaigazítást. — **Hü olvasó.** Olyan munka magyarban nincs. Németben Terch József Essig-Fabrication című könyve ajánlható. A *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál 1 fnt 80 krajcárért megrendelheti. — **Berlin.** Simonyi Zsigmondnak van egy ilyen műve, de ez már a könyvtársági forgalomban elfogyott. Más hasonló könyvet pedig nem ismerünk. — **Somogy-Nagy-Bajom.** Az elsőt nem ismerjük, a másik már megszűnt. Ellenben van egy *Földművelési Ertesítő*, amelynek Egyetem-utca 4. száma alatt van a kiadóhivatala. Ez a lap teljesen megfelel a földművelő szakgyeletek céljainak. — **79.855. számú előfizető.** Ha bizalmas barátságban van a házaspárral, revansirozhatja, különben nem. — **F. A. Gyékényes.** A budapesti cím- és lakjegyzék szerint, IV. Szépe-utca 4. szám alatt lakik. Ott megtudhatja, mikor fogad. — **F. J. Csáktornyai.** A folyamodvány a belügyminiszter nevére címzendő s az illetékes szolgabírósnál adandó be. Mellekelni kell a születési és illetőségi bizonyítványokat. Az ön határoz, hogy ön horvát, a névmagyarosítási kedvezmény a magyar szent korona összes állampolgáira kiterjed. Ha mégis valami nem vált akadály merülne föl, küldje föl a folyamodványt és mellékelje Telkes Simon miniszteri számtanácsoshoz, a Névmagyarosító Társaság elnökehez (Budapest, I. Atilla-utca 137.), az majd elvégzi a föbbit, minden díjazás nélkül. A folyamodványra 50 kros, a mellékletekre 15 kros bélyeg teendő. — **Egy előfizető. Kovácsna.** Irodalmi értékük szerint honorálják. Mindig csak a papír egyik oldalára kell írni, az megkönynyíti a nyomda munkáját. — **77.995. számú előfizető.** Kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete, VII. Erzsébet-körút, Royal-szálloda. — **Náci.** Szerezze meg a Toussaint-Langenscheidt levél szerint októdi angol-német nyelvtanát. Ára 10 forint. Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatala útján. — **Sárga rózsá.** 1. Azt nem tudjuk, de azt igen, hogy nekünk nagyon rokonszenves. — 2. Privát passzió dolga. 3. Most földük szét. 4. Ha bizalmas ismerősök, illik, másképp nem. — **Szegény leány.** Forduljon a báró Hirsch Mór jótékonyági irodához (VI. kerület Lázár-utca 18.). A folyamodáshoz hatóságú szegénységi bizonyítványt kell csatolni. — **Ó. A. Sopron.** Olvassa át annak a szövegét, amelynek alapján a befizetett összeget visszakövetelheti, írjon meg egyszer a szövegetek igazgatóságának s követelje vissza a pénzt. Ha levelét ismét válasz nélkül hagynák vagy követelését nem teljesítik, forduljon panaszával a rendőrséghez.

Rezeda 18. A gróf Állandó lakása: II. Krisztina-utca 12. Ha levelét oda címezi, okvetlen megkapja. — **Kisbéri előfizető.** Igen, szabad. — **Szinész I. 1.** Az Országos Színészeti Akadémiában szeptemberben vannak a főelvételek. Helyisége: VIII. Kerepesi-ut 1. szám. 2. Tehetség, szép alak és tisztán csengő hang. Azonkívül általános műveltség és kifogástalan előélet. 3. Az akadémia tanfolyama négy évre terjed. 4. Önkéntesi joggal nincs összekötve. 5. Nem kell folyamodni, hanem személyesen jelentkezni. 6. Az bizony nagy baj, ha se hangja, se hallása. Ilyen körülmények közt aligha veszik föl, hiszen annyi jelentkező van rendszeren, hogy válogathatnak közülük. — **Etel 1.** Az emlékkönyv tulajdonosának kell felkérnie azokat, akiket óhajta, hogy emlékkönyvébe írjanak. 2. Meg kell várni, míg a táncosnő kúszói meg a táncot. **W. K. Szolnok.** Újságíró sorsjegyei már elvesztették érvényességüket. — **H. J. Beregszász.** Ha mind a három képességi bizonyítvány megvan s rabbavá történt kinevezését is mellékelni (a járási tisztviselő hitelesítésével), a póttartalék nyilvántartásba vezetik. A kérvényben, mely még a sorozás előtt, a járási tisztviselő ntján az illetékes hadkiegészítő parancsnokhoz nyújtandó be, azt is bele kell tartozik, hogy tartalékos tábóri lelkészre való kinevezését óhajta-e. — **K. I. Az Óbór** nem tót, hanem horvát lap, Ziarabban jelenik meg s a horvát Strossmayer-féle ellenzék partlapja. — **Vackor.** A vackor tulajdonképpen vadkörte, a vad körtefának fanyar ízű gyümölcse. — **K. L. Budapest.** 1. Az újszülött gyermek megölését a törvény gyermekölésnek minősíti és jelentekeny enyhében bünteti, mint az emberölést. 2. Az utcákról és közterükről a főváros, a házakból a háztulajdonosok kötelesek eltakarítani a havat. 3. Biz az nem helyesen van mondva, mert az Lustreise. — **Rajtanárjelölték társasága.** Igen, a felszólaló azonos azzal a gyógyszerész-szűlyápp. Kis betűkkel irandók. — **Gazdász.** Igen, válaszolunk, de csak a fontosabb kérdésekre, amelyek esetleg előfizetőinket is érdeklik. — **Apró hírek.** Mindig szívesen veszünk. — **Ss. N. E. 1.** Néhány hónap alatt megtanulhatja. A tanfolyam havonként 10 forintba kerül. 2. Van használatban Yost-gép is, Remington-gép is, vegyesen. — **R. S. Orosháza.** Igenis magyar gyártmány. A Braun-tastérok budapesti cég csinálja. — **G. J. Miskolc.** Erre a célra külön lap nincs. Minden napilap közül apróhirda-

téseket. — **H. J. Tessék** a térparancsnokságnál kérdzősködni utána, ámbár alig hisszük, hogy már megérkezett volna a nyári táborozásra vonatkozó parancs a hadügyminiszteriumból. — **Lánczy.** Annak a kis leánynak is, az ön barátjának is igaza volt. A két kifejezés közt nagy a különbség. Az a kifejezés, amelyet ön használt, nemcsak merész volt, de sértő is. Sieszen azért a bűnbánattal s kéren bocsánatot. — **Sz. K. Hatvan.** Nem ajánljuk, hogy azzal az egyesülettel bármilyen összeköttetésbe is lépjen. — **W. K. Ebben** a rovatban minden kérdésre szívesen válaszolunk. — **Klotild.** Mária Dorothea egyesületi sorsjegye nem nyert. Többi sorsjegyre nézve a napokban ugyanezen a helyen kap választ. — **D. J. Somla.** Korábban elutazhatik, de azzal a jeggyel az utazást félbe nem szakíthatja. — **F. D. Miskolc.** Az ideai ifjúsági tornaversenyeket Pozsonyban tartják meg. — **F. J. Sápplakon.** Egész nyugodtan folyamodhatik a posta-altszti tanfolyamra, fölveszik. A vasutnál is legfeljebb altszti állásokra pályázhatik, mert a tiszt állások a vasuti tiszt tanfolyam sikeres elvívését követelik, erre a tanfolyamra pedig érettségi vagy más egyenrangú vizsga szükséges. — **Talmudista.** Csak a tekintetes cím illeti meg. — **S. Z.** Az tartozik elégtételt kérni, akit a súlyosabb sértés ért. Ebben az esetben B. tetteleg bántalmazta A-t, tehát A. tartozik elégtételt kérni. — **Bécs.** 1. Briseist Bécsben *Renard* kisasszony énekelte. 2. A kérdzett művészről elváltan él az urától, akit ez idő szerint egy ausztriai ideggyógyintézetben ápolnak. A művész nő férje nevét viseli. 3. Meg van engedve gyermekeket is elvinni. — **N. F. Laol.** 1. Szülői engedély nélkül csak a teljesen nagykorúak folyamodhatnak névmagyarosításért. 2. A Hirsch-iroda VI. Lázár-utca 18. szám alatt van. Szegények, akik hatóságú bizonyítvánnyal tudják igazolni szegénységüket, romélhetnek tőle segélyt. — **Tóni.** Nem tarthat igényt a kitüntetésre, de ha fölttes hatósága föltterjeszti, minden valószínűség szerint meg is kapja. Az említett esetben az illető csak a törvényesnek elnöke terjesztheti föl az igazságügyminiszterhez kitüntetésre. Ha aztán ezt az előterjesztést a miniszter is approbálja, akkor az ügy a minisztertanács elé kerül s ott döntenek. — **Névtelen. Budapest.** Tévedésben van, mert a szabadkőművesség nem titkos társulat. Alapszabályai belügyminiszteri jóváhagyással vannak ellátva. A kérdéses társulat csak a titkos társulatokhoz szól. — **Agriola.** Forduljon a tulhízási konzultációra végett dr. Stiller Bertalan tanárhoz (V. Sas-utca 21.), számbaja dolgában pedig dr. Juhász Lajos orvoshoz (VIII. Sándor-utca 7. sz.)

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Vesebajoknál,
a húgyhólyag bántalmainál
és közhvényénél
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai!

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsza, máj- és vese izgatási tünetek** nyekben vagy **húgsavas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

• Főraktár: •

ÉDESKUTY L. urnál BUDAPESTEN,

az a hír. udvari szállító és szorb. hír. udv. szállító.

Kereskedők és iparosok banktársasága

m. sz. Budapest, VI., Deák-tér 6.

Hitelképes budapesti kereskedőknek és iparosoknak előnyös föltételek mellett hitelt nyújt.

Személyhitelt 100 ftről 8000 ftrig.
Tárcsahitelt 500 ftről 8000 ftrig.
Bekelvezési hitelt úres telkeknel I-ső helyre,

házaknál II. helyre is.
Előleg az értékpapirokra.
Takarékhitelt 4½ százalékkal kamatoztatnak.

Ezen intézet 12 évi fönnállása óta hitelügylet tevékenységét egyszer sem kért utánfizetést. A részjegyek évek óta 6%-ot jövedelmeznek.

Az igazgatóság nevében: Kohn Gábor elnök.

KÜLÖNFELEK

Meg fogok halni...

— A Szinek című kötetből. —

Vorrei morir,
Quando tramonta il sol.

Meg fogok halni ősznek kezdetével,
Mint hegyek közt lehűnyő napsugár,
Mely, mielőtt ellepné a vak éjjel,
Fájó rezgéssel tájra jár.
Végig csókolja az erdők világát,
A házakat, a tenger kék vizét,
És búcsuzó aranyugár-virágát
Az alkonyba reszketve hinti szét.

Mi haszna, hogy a nap felkél megujra,
Hogy kábítón int uj sugárzón?
A tünt napfényt nem hozza vissza útja,
Átszáll gyengülve felhőkön, ködön.
Mindég gyengébb a fénye, rezzenése,
Mint káprázat, álomfény, úgy repül;
Aztán beér a borús, néma éjbe,
Sötét felhők mélyébe szenderül.

Mi voltam én!... A napnak egy sugára...
Ha elmúlok, ki gondol majd reám?
A kelő nap új fényt szór a világra,
Bimbót fakaszt, új lombot hajt a fán.
Hervadt lomb sár csak, ha eljő az éjjel,
Hulló virág nem vár új fényre már.
Meg fogok halni ősznek kezdetével,
Mint hegyek közt lehűnyő napsugár.

Pásztor Árpád.

— A törött láb. Április elsején még mindig
űzik a tréfát, az igaz, hogy nagyon rosszul, alig
akad egy-két igazán jó vicc. Amit Ankonában köve-
tett el néhány jókedvű ur, az legalább eredeti volt.
Egy kiesít kegyetlen, de párja nem igen volt még.
Tehát március 31-ikén este egy előkelő városi hiva-
talnok együtt mulatott a barátjaival. Mikor éjfél-
tájkán hazafelé mentek, mind be voltak egy kissé
csipve, de különösen a városi hivatalnok, úgy, hogy
kocsit kellett fogadni. A városi hivatalnok nyomban
elszenderült és eközben társai pokoli tervet főztek
ki. Azt mondták a kocsisnak, hogy barátjuk lá-
bát törte és vele együtt fölvitték lakásába. Fönn a
lakásban jobb lábára gipszkötést tettek és azt
mondták szolgálójának, hogy virrasztson ura ágyánál,
mert eltörte a lábát. Megmozdulni egyáltalában nem
szabad. Másnap délelőtt majd újra eljön az orvos.
Ezután a jóbarátok hazamentek, lefeküdtek és azt
hiték, hogy a tréfa csak a jó ismerősök között mar-
rad meg. De a kocsis még akkor éjjel elment a vá-
rosi lapok szerkesztőségébe és elmondotta, hogy az
illető tisztviselő az éjjel a főtérnen elesett és eltörte
mindkét lábát, úgy, hogy eszméletlenül szállították
lakására. Másnap reggel persze a város tudott már

a sajnálatos balesetről, amikor a tréfa áldozata egy
kilenc óra tájban fölébredt. Szörnyen fájt a feje és
amikor szolgája elmondotta a lábtörés történetét és
látta lábát gipszkötésben, a lábában óriási fájdalmat
érezte, jajgatott és panaszkodott.

— Az istenért meg ne mozduljon, intette a
szolga. Az orvos lelkemre kötötte, hogy nyugodtan
maradjon.

— Ezer szerencse — vizsgálta magát a beteg,
hogy orvos volt a társaságban. Isten tudja, mi lett
volna belőlem, ha nincs ott.

És így a szegény ember délig mereven és
mozdulatlanul fektült ágyában. E közben mindenhon-
nan táviratban és levelben kezdezősködtek, hogy
jobban van-e már és délfelé már közel száz résztvevő
levél és távirat fektült előtte. Végre megérkezett az
orvos és a három jóbarát. Az orvos levette a kötést
és azután fölkiáltott:

— Ez aztán a csoda! A láb már meggyógyult!
Ilyesmí is csak április elsején eshetik meg az em-
berrel!

A beteg előbb dühösködött, de azután együtt
nevetett a nevetőkkel.

— Művésznek kedves itala. A művészneknek
mindenesetre vannak kedves italai, vannak aztán
emberek, akik szeretnek következtetéseket levonni és
a művésznek kedves italaikat kapcsolatba hozzák az
illető művész temperamentumával, művészetével.
Szembe állítják például Patti Adelinát és Materna
asszonyt. Patti Adelinának kedves itala a pezsgő, míg
Materna asszony legjobbnak talál egy pohár sört. És a
következtetők szerint nagyon jól van ez így, mert a
Patti Adolina gyöngyöző, habzó koloraturáján jobban
megfér a pezsgő, míg a jóra való német alaposságnak
jobban megfelel a tartalmas bajor sör. Sarah Bern-
hardt szintén nagyon szereti a pezsgőt, de legked-
vesebb itala mégis csak az „orgeade”, olyan málna-
szörpféle ital. Rejane többre becsül mindennél egy
jó kávé, finom champagny konyakkal. És Ivette, a
nagy Ivette! Ő róla azt mondják, hogy abszintot
iszik jeges vízzel, hogy a kellő hangulatra jusson az
előadáshoz. Reichenberg kisasszony, a Théâtre Français
művésznője, lelkes barátja a német tojásos puncsnak,
Duse ellenben megvet minden szeszes italt. Sandrock
Adél itt-ott egy pohár jó sört, pezsgőt, vagy egy pohárka
vörös bort iszik. Általában a sörnek adnak nagy
előnyt a műv. szók. Bellincioni is szívesen issza.
Luoca asszony nem mer sört inni, mert attól fél,
hogy még természetesebb lesz tőle. Azért sohasem hiány-
zik az asztaláról valami jóféle osztrák bor. Palmay Ilka
ebben a tekintetben megmarad hű magyarnak s erő-
sen ragaszkodik a magyar borokhoz. Ellen Terry,
Angolország legnagyobb művésznője mindent iszik,
s mindent el is bír, még az „any drops Whisky”-t is.
Stojan kisasszony is neveztes arról, hogy nem vá-
logat az italokban. Geistinger Mária, aki tíz eszten-

dővel ezelőtt lépett vissza a színpadtól, nem árulja
el, hogy mi a kedves itala. Azt mondják, hogy örök
ifjúságban tölti napjait s az az ital, amit olyan titok-
ban élvez, valami életelixir.

— Meg kell halnia. Sarah Bernhardt hiába
ellenkezik, neki meg kell halnia. Így kívánja az ő
hálás közönsége, amely rajong az ő elhalálzásaiért.
E miatt aztán különös dolgok történnek Sarah Bern-
hardt színházában. Mostanában ott a Dalila című öt
felvonásos drámát adják, főszerepében az igazgató-
nővel és bár nagyon komoly e dráma, nagyon külö-
nös jelenetek kerülnek a végére. A végén ugyanis
ezt a végsőt mondja egyik szereplő:

— Most elírszem leányomat Németországba.
Azzal legördül a kurtina utóljára. Csakhogy a
közönség ekkor nem távozik el a színházból, hanem
makacsul kitart. Ezzel a bazafiatlan szándékkal nem
lehet vége a darabnak. A vége a dolgoknak az, hogy
Sarah Bernhardtnek meg kell jelennie és meg kell
halnia. Egyik előadás végén a minap a rendezőnek
kellett előállnia. Azt mondta:

— A darabnak vége van.
— Soha! Soha! — kiáltotta egyik néző —
Sarah Bernhardt még nem ölte meg magát!

Az csak nem előadás, amelyben Sarah Bern-
hardt szerepel és nem hal meg. Az nem is volna
szép a nagy tragikától, ha be nem látná ezt. Olyan
nagy ez a közönség, hogy legközelebb a Sarah
Bernhardt-Színház színlapjain ez lesz olvasható:

KÖZKIVÁNTATRA BERNHARDT ASSZONY
A DALILA VÉGÉN IS BEMUTATJA AZ Ő
HIREL MEGHALÁSÁT. A NAGY ÉRDEMŰ
KÖZÖNSÉG KÉRETIK, HOGY A HELYÉN
MARADJON.

Akár csak a záporpróba megtekintésére való
felhívás.

— A nap, mint hajóerő. Kauffmann német
fizikus a napsugarakat direkt villamos áramlásba
hozta nemrégiben. Két fényesre csiszolt rézpalat állí-
tott egymással szembe és ezeket egy drótszállal ösz-
szekapcsolta. Mikor a napsugarak ráestek a két
lemezre, a drótszállban gyöngye villamos áram indult
meg. Kauffmann kísérleteinek még gyakorlati haszna
nincs, de ha egykor ezt a kis kísérletet sikerül a
nagyipar gépeinek a hajtására felhasználni, akkor
több nem kell gondoskodni arról, hogy a bányák
mélyéből szentet fejtsenek, mert a gépeket a nap fogja
hajtani. A német szakkörök nagy buzgalommal fára-
doznak a találmány tökéletesítése érdekében.

REGÉNY.

Edith bosszúja.

(20) — REGÉNY. —

Írta: SZÁNTÓ KÁLMÁN.

Lelkében már éreznie kellene fogamzani e
jobb világ ujjongó népeit, már éreznie kellene álma-
ban e sejtelmes üdvöt s a fagyos huroknak a
szívében, mint napkeltek a Memphis szobor-
nak, messzezenegő szózáttal kellene érezkedniük.
Nincs, nincs, az ő szíve minderről nem tud
semit.

Miről tud hát? Hazugság-e mindaz, amit
szok ezer év művészei hangban, szóban, köben, a
sok édes gyönyöreiről, reszkető üdv boldogító
mámoráról szent ihletben megalkottak? Hazug-
ság-e mind, amitől a természet-fogantatás sejt-
telmes, nagy pillanataiban megszerkeszt a lég, he-
gyek megindulnak, csillagok hullanak? Hazug-
ság-e mind, vagy a megteremtett lények közül
egyedül neki jutott egy érzékel kevesebb, meg
nem érezni, ami mindenki másnak legfőbb érzé-
sül jutott? Miről tud? Magányos órák eltöltött
kétségbeeséseiről, szívnek és léleknek végtelen
elhagyatottságáról, melynek sötét vizsgálatansá-
gában senki sem osztakozik. Az éjszaka komor-
képű árnyékairól, melyek rátámadnak, mikor ma-
gára zárja az ezüstös-kék hálósóbát, melynek
merőben suhogó sejlme. omló nehéz bársonya
mind nem tudják vissza tartani a társalan magá-
nyosság rémeit; mint a csevegő testére önmaga
zárna le a koporsót! Miről tud még? Végtelen
lelki undorról és utálatról, mely összehoronzgatja,
valahányszor múltjába visszatekint. Oh, ha csak
egy napot nem élt volna át! ha azt az egyet tehetné
létlenné: vagy legalább lemoshatná az emlékét

lelkéről, hogy sepletlennül és tisztán állhatna is-
mét maga előtt, mint amaz egy nap előtt. Az az
egy nap ölte ki szívéből az érzést s amaz egy
émlék győtré szüntelen tilalommal minden jó ér-
zés ellenében. S még csak átkot sincs kire szór-
nia miatta, ha csak a maga fejére nem s gyűlölnie
se lehet érte senkit, ha csak önmagát nem. Csak
utálnia, utálnia szíve legfenekéről az embert, aki
durván és jogtalanul — jogtalanul! — brutális
érzékkel és állati ösztönnel neki esett, hogy
megölje benne a lelket s letaroljon róla
mindent, ami annak életet ad. Csak utálni
tudja véget nem ismerő utálatával s benne az
egész világot s abban legislegjobban magát.
Ifjuságot, szépséget, vagyont, mindent cserébe
tudna adni azért az egy emlékért s úgy érzi,
hogy határtalan szeretettel tudná akkor egyszerre
keblére ölelni az egész világot, kiesinyét és nagy-
ját, mind, aki él és mozog körülötte, amaz egy-
forma, változatlan szeretettel, mely felmagasz-
talja azt, aki osztja, és üdvözíti azt, aki kapja.
Mert szeretet az élet s akinek abból nem jutott,
élő tetemmel is halott.

Összerázkodik. Két keze feje fölött össze-
fonva, az egyike ráhajítja arcát, pompázó avar-
szin ruhájá redősen omlik le róla, s könnytelen,
kiégett szemei nagyra nyilva néznek maguk elé,
szinte iedős-mereven: az éjszaka árnyékai rátör-
nek világosan. A napfény megaranyozza ruhá-
jukat s csillogóvá teszi fekete arcukat. Így még
jobban tudnak kínozni. Csábításuk nagyobb fájd-
almat szerez, s csalóka játéku, mely délibábót
vet, még mélyebbre vág az elevenbe. Szívárvá-
nyos tükrükből gyermekmesék világbiro király-
fiának képét mutogatják s azzal hitegetnek. Aki
szép és erős, nemes és da lás, szerető és gáncs-
nélkül való s diadalmasodik ellenelhatlanul li-
derceken, melyek megrotonának, és sárkányokon,
melyek szüzeket rabolnak. Diadalmasodik és
megváltja az igézet alól az elrablott királyleányt,
ha mindjárt kővé vált is a szíve, ha mindjárt
undok szörnyeteggé igéztetett volna is. Megváltja
és visszaadja önmagának s nem kér jutalmat.

mert tudja, hogy mi vár rá. Gyermekekmesék
aranyal ékes királyfia! Miként sáranany, ra-
gyog az orcad, kárunkulsként villog két sze-
med, rubin az ajkád s gyöngyszemek pergése az
áttalad kiejtett szó. Aranyszóttés biborbárony a
palástod, damask a kardod, suhíntes vele s belé-
vakul villanásába az egész világ. Mintha hirte-
len villámfény érte volna, Edith leszorítja kezei-
vel két szemét, hogy eltakarja maga elől a déli-
bábos képet, s fölpattna helyéről, hogy szétker-
gesse az egész csalóka árnyéksereget.

Az ablakhoz lép, sárga-piros aszu leveleket
kap hátára az északi szél, a nyugati égen kor-
mos-fekete, lomha felhők kerekednek s hirdetik,
ami már közeleg, a telet. . . .

Györgyöt csak szelíd mosoly kísérte utján,
a melyben, mint ő hitte, volt egy kis meghitt-
ség, egy kis félny, talán egy kis odaadás is,
sok báj, sok jóindulat. Édes mosoly, ha annak az
ajkán jelenik meg, a kién legszívesebben látjuk!
A néptelenebb utcákat kereste vele, hogy belé-
ne akadjon valaki. Egyedül akart maradni a
mosolyával mindaddig, amíg látja maga előtt, s
úgy érezte, hogy látni is fogja, míg ki nem za-
varják belőle. Mint ahogy lehunyt szemben meg-
marad a belezsorult fény, míg ural fel nem nyit-
ják. Kísértette az a mosoly. Dobogtatta a szívét
és felgyújtotta az arcát. Rugalmassá tette a já-
rását, ragyogva ült ki a szemébe, s visszatükröz-
dött a saját ajkán.

Fiatalabbnak is érezte magát az éveinél s
eszébe jutott az az éjszaka, melyet huszonkét
éves korában egy professzorának háza előtt töl-
tött, akinek szökehajó leánya, Gertrud, muskátlit
tartott az ablakában. Holdvilágos, német éjszaka
volt, a Rajánál sellők kergetőztek, a Lurley esu-
csán aranyhaját fésülte, egy ő pedig járt fel s
alá s nézte a muskátlikat. Tíz esztendő telt el
azóta. De ma úgy érezte, hogy képes volna egy
muskátlis ablak alatt egy éjszakán át, fel s alá
járni megint.

— Nem születtem hódítónak, gondolta ma-
gában s elmosolyodott reá.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Budapesti áru- és értéktőzsde. Az országos ünnep miatt a tőzsdék ma zárva voltak. A m. kir. Államvasutak igazgatósága április 8-án 500.000 forintot szállított be pénztári feladásokból a központi állampénztárba. A folyó évi beszállítás összege ezzel 4.500.000 forintot tesz. A magyar királyi államvasutak vonalának hossza 1898. év végéig 7680 kilométer, a helyi érdekű vasutaké pedig 5968 kilométer volt. A folyó évben az államvasuti hálózat csupán a Ghymes határszéli 8 kilométer hosszú vonallal fog szaporodni; 1900-ra nincsen tovább szaporodás kilátásba véve. A folyó évben azonban mintegy 600 kilométer hosszú új helyi érdekű vasút épül, úgy hogy a folyó év végéig 14.900 kilométer vasút lesz az államvasutak kezelésében.

Küldetés a pénzügyminiszternél. A szesz italok korlátozott kimerése és elárúsítása ügyében kidolgozott törvényjavaslattal az érdekelt fővárosi kereskedők nincsenek megelégedve s nevükben ma több fővárosi kereskedelmi testület együttes küldöttsége jelent meg a pénzügyminiszternél, hogy a törvényjavaslat szerelmére felhívja a figyelmét. A küldöttség a sérlemeket felsoroló hosszabb feltevéseket nyújtott át a miniszternak, aki meg is ígerte, hogy az abban foglaltakat megvizsgálja és méltányolni fogja.

Fizetésekreptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekreptelenségeket jelenti: Tuleschhoff Károly, Trajnoschhoff Christó, Radu J. Grossu Braila, Lehnhofer József és Társa papírgyárosok Bécs, Rotbischek Ede kereskedő Prag-Smichom, Rezin I. R. és Társa cég Pankota, Borbalk Ferdinand vendéglős Pilsen, Grobtsch Schiffró cég Tarnow, Patek József kereskedő Prága.

Pestmegye Gazdasági Egyesülete tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a vármegyeház nagyszobájában Beniczky Lajos alispán elnökléte alatt.

Az Országos Iparegyesület házipari szakosztálya Gyöcsy Béla elnöklete alatt tegnap ülést tartott, amelyen az elnök és dr. Kovács Gyula alelnök, az elnökség intézkedéseiről és egyéb folyó ügyekről tettek előterjesztéseket. A szakosztály az összes előterjesztéseket tudomásul vette. Targyalásra került a szakosztályi költségvetés tagjának dr. Neumann Arminé által előterjesztett indívány, hogy május havában a városi ünnepi bazar rendezésére a költségvetésben és az erre külön felkérőző költségvetésben kiegészítést tegyen. A szakosztály nagy lelkesedéssel karolta fel ezt az indíványt. Dr. Neumann Arminé, dr. Kovács Gyula alelnök, Gyöcsy Béla elnök, Hollós Oszkár, Gád Jenőné, Ráth Károlyné, Matkovszky Artúrné és Beck Dénes felszólalásai után elhatározták, hogy a terv részleteinek megbeszélése végeztet meg az érdekeltek részvételével tartandó városi ünnepi iparcarnokban, amely valószínűleg a bazar színhelye is lesz.

Közgazdasági Híradó. Ennek az érdekesen szerkesztett hetilapnak a legutóbbi száma önállóan

Arra gondolt, hogy milyen előkelő nyugodalommal, hideg fölényvel szótkták a kaszinó asztalai körül letárgyalni a donjuának sereges hódításait. Ugy képzelte és ugyanis határozta el, hogy az ő szíve hideg és nyugodt marad s felsőbbbsége hideg tudatával fogja magához csábítani az asszonyt. Azt nem határozta el, mivel fog hatni rá: tán a férfiaságával, a rangjával, az előkelőségével. De a férfiaságát, úgy látszik nem sokta vette s az előkelő rangja egész határozottan nem imponált neki. Az ő szíve ellenben megmozdult; el se tagadhatná. Mindegy. Ha szívére fogja a szépséges szép asszonyt szoríthatni valaha, együtt érezve vele, csókját annál édesebbnek, ölelését annál forróbbnak fogja találni. De vajjon fogja-e valaha? fogja, minden áron. Záloga annak az édes mosoly, mely most is lekébe világít. Utána veti magát ennek az asszonynak s magáévá teszi szerelmét az élete árán is. Micsoda édes szerelme lehet, ha már mosolya is ilyen édes. Az már is egy kis ígért volt. Nem a leány öntudatlanul bájosa mosolya volt az, ártatlan és értéktelen; tudós mosolya az asszonynak, aki ismeri a vágyat és annak kielégését. Ezért a mosolyáért magáért érdemes meghódítani. Vajjon kijár-e az másnak is? Emlekébe idézte, amit látott. Nem, nem, más mosolytalan fogadja vendégeit, mással felel az udvarlóereg üres bókjára, s egészen más volt az is, melylyel nagyon kedvesen és bájosan, anyja előtt meghajolt. Ezt a mosolyt, úgy látszik, neki tartotta fenn s nem kapta még tőle talán senkise. Bizonyosan nem. Ha valaki, Zemplényi bizonyosan tudna felele, s ha tudna, rosszakaratu, rideg kritikája bizonyosan föl is találta volna. Mindenről beszélt, csak arról nem. Ez a Zemplényi! nem rossz izlése van. Kivánczik az asszony pénze után. Mifele társakkal szemben kell versenyeznie! De még jobb! Nagyon fájna a szívének, ha féltelmetes versenytársakkal állna szemközt s minduntalan vereségtől kellene tartania. Mert ügyetlen azért egy kicsit, érzé, és bizonytalan. Gyakorlott legény könnyen elűthetné előle a prédát.

(Folytatás következik.)

jelent már meg. Szerkesztője V. Olasz Lajos a gazdasági írók nagy gárdájának közreműködése mellett tartalmas és változatos szemléjét adja gazdasági életünknek. A lap előfizetési ára hat forint. Szerkesztője és kiadóhivatala Budapesten V. Hold-utca 15. szám alatt van.

Szesztétel. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lefolyt héten azt a nem mindennapi jelenséget észlelhettük a szeszüzletben, hogy a finomított szesz ára szilárd irányzat mellett változatlan maradt, ellenben a nyersszesz jegyzése napról napra csökkent. Az egész különben nem egyéb, mint egyrés gyárosoknak ügyes manőver, amelynek célja az, hogy korábban kötött, azonban csak most szállítandó nyersszesz olesó napi jegyzés szerint vehessenek át. A mezőgazdasági szeszgyárak rendezése a bécsi árat alapján adnak el nyersszeszt budapesti finomítóknak, ha tehát a szállítás ideje megérkezik, az átvéve érdeke azt kívánja, hogy a bécsi árjegyzés olesó legyen, arra törekszik tehát, hogy ezt az árat esetleg olesó eladások által is csökkentse. Így történt az most is. Egyes gyárosok olesón adtak el szeszt Bécsben, hogy otthon nagyobb mennyiségeket olesón átvehessenek. Az árnak ezen mesterséges alakítása természetesen az egész üzletre benőtöltag hat és rendszeren sokanuk árt és csak egyeseknek hoz bő hasznót. Az érdekelt jobban mondva megkárosított felek megnyugtására szolgálnak, hogy az e fajta üzletnek a jövőben nem fognak többé előfordulni, mert az új szeszadótörvény, mely már szeptember 1-jén életbe lép, nem engedi meg, hogy adóval terhelt szeszt szállítsunk Ausztriába, vagy onnét Magyarországra, ami által az itteni árak alakulására tisztán belőltől tényező lesznek a mérvadók. — Jegyzetek: nyersszeszt finomított részére 16.75—17.— forinton, bécsi jegyzés 16.80—17.— forinton, finomított szeszt nagyban 54.75—55.25 forinton, kicsiben 1/2 forinttal drágább, 10.000 literfokonként, hordó és forgalmi adó nélkül, készpénzfizetéssel, helyben. A denaturált szesz ára változatlan; jegyzése nagyban 18.—18.50 forinton, kicsiben 1 forinttal drágább, 10.000 literfokonként, ingyen hordóban, helyben.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete élénk, az árak szilárdak.

Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 22.50 forint, orosz három csillagos petroleum 20.50 forint, fumei két csillagos petroleum 19.50 forint, ipari három keresztes petroleum 20.25 forint, első rendű standard petroleum 19.50 forint, amerikai császárólaj ottani finomítás 30.— forint, amerikai császárólaj belőltől finomítás 26.— forint. Az árak 100 kilonként készpénzfizetés mellett hordóval együtt 20 százalékos gőngyúsly az iteni vasuthoz szállítva értendők. Kékgália I-ső rendű vasmentes 29.50 forint, zöldgália 4.— forint, carbolineum I-ső rendű 10 forint, carbolineum II-ső rendű 9.— forint.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése a Budapesti Napló számára.) Piacunk e cikkben teljesen a budapesti gabonajegyzésekhez alkalmazkodott e héten és mivel a tengeri ellanyhult, denaturált szeszben is nagyobb kínálat volt észlelhető. A vevők tartózkodók voltak, mert a bécsi tőzsde szeszjegyzései is estek. A forgalom tehát nem öltethet nagyobb mérvet, a fogyasztás sok kívánni valót hagy maga után. Ma nagyban jegyzése: 19.25—19.50 forint, 10.000 literfokonként, ingyen barrelben, ab budapesti állomás, készpénzfizetésre, engedmény nélkül.

Repeceolaj és repeceogácsa. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Repeceolaj. A mult heti fagyok révén amelyek a repeceolajnyert károsan befolyásolták, e cikk irányzata szilárdabb jellegűt öltött. Kész áruban az üzlet csendes, míg határidőáruban a kereslet mindjohban nyilvánul. Készaru jegyzése 32—32 1/2 forint, határidőár 1/2 forinttal olesóbb 100 kilogrammonként, engedmény nélkül Budapesten. — Repeceogácsa. E cikk továbbra is lanyha, bár a kereslet kevésse javult. Jegyez nagyban 5.40—5.45 forint métermázsánként Budapesten.

Takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése.) Felhozott a szokott községekben 161 szekér réti széna, 15 szekér muhar, 31 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, 2 szekér takarmányzalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány, (lucerna, zabos búkköny, sárju stb.) 600 zsak szécska. A forgalom élénk. — Árak q-ként a következők: réti széna 230—320, muhar 300—350, zsupszalma 150—180, alom-szalma 140—150, takarmány-zalma 150—150, — kéve tengeri szár —, egyéb takarmány —, zabos búkköny 280—280, löhere —, lucerna 300—300, köles —, sárju 280—280, szalmaszécska 200—210. Összes hozsám 226. Összes suly 226.000 kilogramm.

Borjvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belőltől első borju 1179 darab, leőt borju — darab, növendékmarha 27 darab, kecs e első 3 darab, leőt bárány 20 darab. Árjegyzés azonos tetelekből: Árjegyzések: Belőltől első borju 28 kr-tól 40 kr-ig, elsőrendű kivételesen — kr. leőt borju — krajcárig kilonként. Növendék marha — krajcárig kilonként. — Első rendű — krajcártól — krajcárig. Elő bárány 0.— forinttól 0.— forintig, leőt 0.— forinttól 0.— forintig, paronként. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A tenyészvárosi petroleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1899. április 11-en. Készlet 69 darab. Érkezett 851 darab. Összesen 920 darab. Eladott 710 darab. Maradt 210 darab. — Napi árak: 120—150 kgr. sulyban 50—51— krajcár, 220—250 kgr. sulyban 49—51— krajcár, 320—380 kgr. sulyban 48—51— krig. Öreg nehez paronként 400—500 kilos 45—46 krajcár, Malacok 32—40 krajcár kilonként. A vásár hangulata élénk.

Szcsi sertésvásár. A st.-marzi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9256 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak:

2752 darab fiatal sertést, 6010 darab magyar hizott sertést, — nehez sertést, összesen 8762 darabot. Nagy felhajtás. Üzlet hanyatlott. Árjegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 42—43— kr, kivételesen — krajcár, közepminőségű sertés 39—41— krajcár, könnyű sertés 36—38 krajcár, fiatal sertés 40—47 krajcár.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza tavaszra 9.01. Buza május—júniusra 8.73. Tengeri május—júniusra 4.71—4.72. Repece augusztus—szeptemberre 11.80—11.90 forinton.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdei gyenge az üzlet, tekintettel a realizációkra.

A déli tőzsdén jelentékeny a javulás berlini híreire. Forgalom azért most sem erősbödött.

A zárlat külföldi hírekre szilárdult.

Bécs, április 11. (Magyar értékek zárlata.) 4° arany járadék 119.00. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.20. Magyar leszámlolt és pénzügytőzsdán 255.—. Rimamurányi vasműrészvény 309.50. Magyar koronajáradék 97.30. 4°-os Magyar földterhm. kötvény 95.80. Magyar hitelbank részvény 383.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 183.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 188.—. Magyar kereskedelmi bank 1402.

Bécs, április 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4° papírjádék 100.80. 4°-os osztrák aranyjádék 120.10. 1860-léi sorsjegye 129.20. Osztrák hitelrészvény 199.—. Angol-osztrák bank 152.75. Bécsi bankgyűléslet 269.25. Osztrák-magyar bank 918.—. Déli vasut 62.50. Dunagőzhajózási részvény 440.—. Dohányrészvény 130.—. Császár és királyi arany 5.60.—. Német bankváltók 59.05. 4°-os ezüst járadék 100.50. Osztrák koronajáradék 100.65. 1864-léi sorsjegye 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 358.—. Unionbank 308.25. Osztrák Länderbank 236.50. Osztrák-magyar államvasut 362.50. Elbavölgyi vasut 257.50. Alpesi bányarészvény 241.50. 20 frankos arany 9.56.—. Londoni váltóár 120.72. Bécsi tramway 502.—. Az irányzat javult.

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magántorgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 357.25 Magyar hitelrészvény 383.—. Angol-Osztrák bank 153.—. Unien bank 307.75. Länderbank 239.50, bankgyűléslet 268.—, osztrák magyar államvasut részvény 362.50 eszacknyugati vasut részv. 246.50, elbavölgyi vasut 258.—, dunagőzhajós részv. —, alpesi bányarészvény 240.30 májusi járadék 100.80, osztrák koronajáradék —, magyar aranyj. —, magyar koronajáradék 97.30 német bírodalmi márká februára 59.05 márciusra —, török sorsjegyek 55.80, rimamurányi vasmű 210.50 déli vasut —, dohányrészvény 130.—, Napoleon d'or 9.56 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, április 11. (Tőzsdéi tudósítás.) Az előtőzsdéi értékek piacán, aminek főlka a Raia-vidékről, Vesztfáliából és Felső-Sziléziából jelentett kedvező konjunkcióban volt. Kohó- és közénérészvények százalékszámra emelkedtek. Külföldi járadékok szilárdak. Dortmund-Gronau részvények jó bevételre 1/3 százalékkal emelkedtek. A többi értékpapir nagybárra esüdes és jól tartott volt. Magánleszámláiás kamattal 3 1/2%.

Berlin, április 11. (Zárlat.) 4°-os papírjádék —. 4° osztrák aranyjádék 101.80. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 97.40. Osztrák-magyar államvasut 154.50. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.25. Alpesi bányarészvény 101.75. Disconto-Commandit 193.60. Általános villamosági Edison 295.60. Gelsenkircheni 196.50. Laurakohó 236.50. 4°-os ezüstjádék 100.25. 4° magyar aranyjádék 100.25. Osztrák hitelrészvény 223.10. Déli vasut 28.90. Károly Lajos vasut 100.30. Orosz bankjegy 216.05. 4° új orosz kölcsön 100.30. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 94.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 179.25. Harpeni 191.50. Az irányzat gyengébb.

Páris, április 11. (Zárlat.) 3° francia járadék 102.—. Francia járadék 95.12. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járadék —. 4° magyar aranyjádék 101.45. Török dohányrészvény 282.—. Osztrák Länderbank 505.—. 3 1/2% francia járadék 103.60. Osztrák földhitelintézet részvény 1300. Déli vasut —. 4° osztrák aranyjádék 101.10. Ottomanbank 574.—. Párisi bankrészvény 1033. Alpesi bányarészvény 518.—. Az irányzat tartott.

Hamburg, április 11. (Zárlat.) 4° osztrák járadék 100.20. 1860. sorsjegye 147.—. Déli vasut 28.50. 4° osztrák aranyjádék 102.—. Osztrák hitelrészvény 223.—. Osztrák-magyar államvasut 154.25. Olasz járadék 94.50. 4° magyar aranyjádék 100.40. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 11. (Zárlat.) 4° papírjádék 100.45. 4° osztrák aranyjádék 101.85. Magyar koronajádék 97.30. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasut 28.80. Elbavölgyi 134.50. Villamos részvény 161.60. 3°-os Bécsi bankgyűléslet 134.50. Villamos részvény 161.60. 3°-os magyar aranykölcsön 85.50. 4°-os ezüstjádék 100.10. 4° magyar aranyjádék 100.40. Osztrák hitelrészvény 223.20. Osztrák-magyar államvasut 154.70. Eszacknyugati vasut —. Bécsi váltóár 169.25. Párisi váltóár 810.5. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 241.50. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Április 11. A hizott sertés üzletirányzata csendes. A Hizott sertés ára. I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehez (paronként 400 kilogramm felüli sulyban) 47 1/2—48— krajcár, Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) 47 1/2—48 krajcár, Fiatal nehez (paronként 320 kilogramm felüli sulyban) 51 1/2—52 krajcár, Fiatal közép (paronként 251—320 kilogramm való sulyban) 50—51— krajcár, Fiatal könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 49—50— krajcár. — II. Magyar szedett: Nehez (paronként 260 kilogramm felüli sulyban) — krajcár, Közép (paronként 340—260 kilogramm sulyban) — krajcár, — Könyvű

(párónként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — — — — — kraj-
 cárig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilo-
 grammon felüli súlyban) — krajcárig. — Közép
 (párónként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) —
 krajcárig. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő
 súlyban) — krajcárig. — IV. Romániai eredeti
 (Stachl. Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő
 súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párónként 250 kilo-
 grammig terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai:
 Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 40/2 — 50
 krajcárig. — Közép (párónként 240—260 kilogramm ter-
 jedő súlyban) 49/2 — 50 krajcárig. Könnyű (párónként 240
 kilogramm terjedő súlyban) 47/2 — 48/2 krajcárig.

Szerzési lista máj 1899. április 9. napján volt
 készlet 37.498 darab, 1899. évi április 10. napján felbajta-
 tott 163 darab, 1899. évi április 10. napján elszállított
 603 darab, 1899. április 11. napjára maradt készletben
 37.056 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 10. —

Küldetések. A király Barnard H. Vince kereskedőt
 Bristolban fizetetlen alkonzullá ugyanoda, a farfaraszi
 konzuli illetmények szedésének jogával kinevezte. — Az
 igazságügyminiszter Sörös Ferenc pancsovai törvényszéki
 irodai igazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési
 osztály 3-ik fokozatába irodai igazgatóvá nevezte ki.

Athetézis. Az igazságügyminiszter Balogh Ágoston
 magyar-csekei járásbírósi irnokot a nagyszabenyi járásbíró-
 sághoz helyezte át.

Nemzetközvetlenek. Kohn Fülöp temesvári illetőségű,
 ugyanottani lakos, valamint kisköru fiai Mór, Lipót és Hen-
 rik Kapos-ra, Sorák Imre dabi illetőségű budapesti lakos
 Fojes-re, Pospisil Antal budapesti illetőségű, ugyanottani
 lakos Pál-ra, Steinbok Adolf egyházzeljei illetőségű, ugyan-
 ottani lakos Széké-re, kisköru Fischer Béla szegedi illető-
 ségű, ugyanottani lakos Faludi-ra, Herz Elia várapolai
 illetőségű, budapesti lakos Hajdu-ra, Pauer (Bauer) István
 veszprémi illetőségű, ugyanottani lakos, valamint kisköru
 gyermekei Mária, Károly, Erzsébet és István Bányai-ra,
 Feyertsaller Lajos dunaföldvári illetőségű, városbírói
 lakos Füredi-re, kisköru Kaperl Vilmos magyar állami
 vasuti díjok budapesti lakos Kádár-ra, Fünfarek Béla
 magyar állami vasuti művezető szolnoki lakos, valamint
 kisköru leánya Katalin Faludi-ra, kisköru Federer Imre
 lesencei illetőségű tisztifüredi lakos Fodor-ra, Feisner Géza
 temesvári illetőségű budapesti lakos Székliás-ra, kisköru
 Borek Mária kishartai illetőségű, ugyanottani lakos
 Barta-ra, Horacek Miklós szécsényi illetőségű budapesti
 borbélysegéd és kisköru Ferenc fia Erdős-re, Rauch
 János budapesti illetőségű ugyanottani lakos és kisköru
 Margit leánya Rolonczi-ra, idős Kupetz Jenő bucsonyi ille-
 tőségű galgóczi állami polgári iskolai tanító, valamint kisköru
 gyermekei Kálmán, Margit, Gyula, Jenő és Dező
 Kunosira, Szilvka András magyar állami vasuti pályáőr bérsei
 lakos, valamint kisköru gyermekei Sándor és Lajos Szil-
 vásra, kisköru Friedmann Sándor felsőkereskedelmi iskolai
 rendes tanuló budapesti lakos Földvárira, kisköru Singer
 Jakab felsőkereskedelmi iskolai rendes tanuló budapesti
 lakos Szántóra, Rosenfeld Sándor nagy-kőrösi illetőségű
 budapesti lakos, valamint kisköru gyermeke Margit Halászra,

kisköru Bircsics Róza rómaszéki illetőségű ugyanottani
 lakos Bánatosra, Schlosinger Ignác visontai illetőségű hatvani
 lakos, valamint kisköru gyermekei Adél, Arnold és Margit
 Szendére, kisköru Weisz Tibor, Weisz Gábor és Weisz
 Ákos kolozsvári illetőségű ugyanottani lakosok Várra vál-
 toztatták nevüket beüzemvárosi engedélyvel.

Pályázatok. Számítási állásra a szegvárdi pénzügy-
 igazgatóságnál 2 hét alatt; — három tanári állásra az erzsé-
 betvárosi állami főgimnáziumnál június 1-éig; — tanári
 állásra a pancsovai állami főgimnáziumnál június 1-éig; —
 aljegyzői állásra a fumei törvényszéknél 3 hét alatt; —
 telekkönyvi átalánydíj díjnoki állásra a nyárad-szeredai és a
 nagy-ajtai járásbírósnál 14 nap alatt; — telekkönyvvezetői
 állásra a gyulai törvényszéknél 2 hét alatt; — tanári állásra
 a beregszászi állami gimnáziumnál június 1-éig.

TÁJÉKOZTATÓ.

A ki tartós és
erős öltönyöket
 Jutányos áron akar vásárolni, az szabómester által csak a
Stikarovszky János, Budapest
 (V. Erzsébet-tér 16. szám)
 cégnél miniatyúrt hagyja előtűntetni.
 Ezen cégnél szigorúan szolid öltöztetésre kereskedik a ki-
 elégité kiszolgáltatást.
 Sem magas rabotok, sem másféle megvezetősegek által nem
 szerzettetnek vérvök. — Szaklap szabónak ingyen.

Napirend.

Napló. Szerda, április 12. — Római katolikus:
 Gyula pp. — Protosztás: Gyula. — Görög-orosz: (március
 31.) Hípác. — Zsidó: Ijar 2. — A nap két reggel 5 óra
 2 perckor. — Nyugszik délután 6 óra 28 perckor. — A
 hold két reggel 5 óra 42 perckor. — Nyugszik este 9 óra
 32 perckor.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig.
Pestvármegye közigazgatási bizottságának rendes havi
 ülése délelőtti tíz órakor a vármegyeház disztermben.
Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) reg-
 gel 8 órakor. Sorra kerülnek az első korosztályból 801—1000
 sorszámig.

Az osztályországtól utolsó húzása délelőtti 9 órakor a
Vigadóban.

A Népszínházban a „Görög rabszolga” huszonötödik
 előadása.

A Nemzeti Színházban délután fél 3 órakor ifjúsági
 előadás. Színtre kerül Molière „Képzelt beteg” című vig-
 játkája.

A magánújszervezők országos nyugdíjintézetének választ-
 mány ülése este 7 órakor saját helyiségében.
Nemzeti Múzeum: Képtár és Néprajzi osztály (Csillag-
 utca 15-ik szám). Nyitva van délelőtti 9-ötől d. u. 1 óráig.
 A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett megte-
 kinthetők.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállítás az Akadé-
 miában. Nyitva délelőtti 9 órától délután 1 óráig.
Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtti 9 órától
 12 óráig és délután 3—5-ig.
Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat
 állandó bazárja, nyitva délelőtti 9—1-ig.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtti
 9—1-ig.
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, ke-
 reskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsar-
 nokban délelőtti 9—12-ig és délután 8—6-ig van nyitva. Az
 igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtti 9-ötől délután
 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerespesi-ut 22.
 1. emelet délelőtti 9-ötől déli 1 óráig és délután 3-ötől este 7
 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kere-
 pesi-ut 20. szám alatt, délelőtti 9 órától 12-ig.
 3—6-ig. Vasár- és ünneppnapokon délelőtti 9 órától 12-ig.
Iparművészeti Múzeum könyvtára nyitva este fél 7 ór-
 aól fél 9 óráig.
A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvá-
 nos könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtti 10—1-ig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtti 9—12-ig. Délután
 3—8-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva délelőtti 9—1-ig.
A Hódolói díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc örösi kör-
 képe, látható Városliget, Andrásy-ut végén, reggel 9 órá-
 tól este 6 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy
 20 krajcár.
Allatkert nyitva egész nap.

Vizállás.

Apr. 11.	Apr. 10.	Apr. 11.	Apr. 10.
And	0.92	0.92	0.93
Duna	0.28	0.28	0.28
Passau	0.17	0.17	0.17
Lins	0.37	0.37	0.37
Böcs	0.27	0.27	0.27
Komárom	0.27	0.27	0.27
Budapest	0.28	0.28	0.28
Paks	1.93	1.93	1.93
Mohács	0.28	0.28	0.28
Gembes	0.79	0.79	0.79
Újvárad	1.04	1.04	1.04
Pancsova	0.28	0.28	0.28
Orovea	0.28	0.28	0.28
Magyarfalva	1.34	1.34	1.34
Zalaica	1.04	1.04	1.04
Szered	1.45	1.45	1.45
Sz.-Gothárd	0.28	0.28	0.28
Sárvár	0.28	0.28	0.28
Győr	0.28	0.28	0.28
Péttan	0.28	0.28	0.28
Zákány	0.28	0.28	0.28
Barca	1.00	1.00	1.00
Eszék	0.28	0.28	0.28
M.-Szerbiai	0.28	0.28	0.28
Zágráb	1.14	1.14	1.14
Belcsk	0.28	0.28	0.28
Mitrovia	0.28	0.28	0.28
Dobó	0.28	0.28	0.28
Szatmár	1.48	1.48	1.48
N.-Majtény	0.28	0.28	0.28
Latorca	0.28	0.28	0.28
Homonna	0.28	0.28	0.28
Ungár	0.28	0.28	0.28
Tisza	M.-Szeret	0.93	0.93
	Tekohána	1.03	1.03
	V.-Nemény	0.28	0.28
	Tisza-Füred	2.12	2.12
	Szolnok	1.41	1.41
	Öngörög	1.73	1.73
	Szeged	2.13	2.13
	Török-Becse	1.40	1.40
	Titöl	2.80	2.80
	Bárta	0.65	0.65
	Óro	0.45	0.45
	Topolya	0.28	0.28
	Bodrog	1.82	1.82
	Sajó	1.82	1.82
	Hernád	0.28	0.28
	Bertotyó	0.44	0.44
	Ujfalva	0.28	0.28
	Csanca	0.28	0.28
	N.-Várad	0.28	0.28
	Bolényos	0.28	0.28
	Tenke	0.28	0.28
	Gurabona	0.28	0.28
	Borostyén	0.28	0.28
	Bákás	1.08	1.08
	Gyoma	1.82	1.82
	Gy.-Fehérvár	1.24	1.24
	Békáscsaba	0.28	0.28
	Fokorska	0.28	0.28
	Árad	0.28	0.28
	Makó	0.28	0.28
	K.-Kosztály	1.20	1.20
	Bécs	1.10	1.10
	Temesvár	0.16	0.16
	Beszterek	0.28	0.28

Vízgyógyintézet „Priessnitzthal”

Bécs mellett, 48 éve áll fenn, 20 év óta Dr. Weiss
 József vezeti. — Kintűn gyógysikerek belső be-
 tegségeknek és idegbajoknak. — Vízkurák
 — Villamos kurák. — Hízaló kurák. — Mersékel
 árak legjobb ellátással. Prospektusok kívánatra
 ingyen.

SANTAL MIDY
 Készítette a copalvát, ku-
 bába és befokendése-
 ket: 24 óra alatt meggyógyítja
 a kifolyást. Igen hatékony hó-
 lyagbajoknak a legavarsosabb
 vizeletet is megszüntíti. Jót-
 állás jeléül minden
 tokeoshan rajta van
 a név MIDY.
 Egy 6 tokeoshát tar-
 talmaszó üveg ára használati
 utatással együtt 2 frt 10 kr.
 Vidékre 2 frt 30 kr. beküldése
 mellett, bérmentve vagy utánvéttel.
 Budapest. Török József gyógyszerüzében,
 1772 Király-utca 12. szám.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek
 elnevezése alatt rejlik különféle legelgyógyol-
 tabb bántalmak, a vér infektionális betegségei,
 valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok
 (impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai
 folytán legemelőbben ajánljuk

DR. MITZGER TIVADAR
 HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
 RENDELŐ-INTÉZETÉ

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
 Az intézet, mely a maga nemében páratlan-
 nul áll, a modern kgyia és orvosi technika
 elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkotó
 „Kataphoresis” gyógymód alapján nagyszabású
 gyógytermekkel van berendezve és a legrovi-
 dobabb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyu-
 lást biztosít.
 Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán
 honorárium teljes gyógyulás után fizethető.
 Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.
 Lavelekre díjmentesen választhatik.
 Külön váró- és gyógyterem, külön be- és
 kimenet.

BUTOR részletfizetésre

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-
 férfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező
 részletfizetések mellett kapnak szállár
 gyártmányu asztalos- és kárpitozott
 butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
 Sas-utca sarok, I. em.
 Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel beküldése ellen bér-
 mentve küld fentül cég H. osztálya. 5107

A modern embernek
 szüksége van, hogy ismerje a
 társas élet szabályait. A ki
 olvassa
A pesti művelt társalgó
 című könyvet, abban megtalál
 mindent, a mi a társaságba
 való, finom és illedelmes
 fellépésre, könnyed, szel-
 lemes és mulattató tár-
 salságra megtanít.
 Fiataloknak és öregeknek, le-
 nyoknak és asszonyoknak egy-
 aránt nélkülözhetetlen!
 Ára csinos vászonkötésben
 1 frt 20 krajcár.
 Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
 kiadóhivatalában,
 VIII., József-körút 18.

Verne Jules művei:

Az eddig megjelent 5 kö-
 tet címei:
A győzedelmes
Robur.
A kárpáti kastély.
Egy sorsjegy.
Robinsonok isko-
lája.
Lángban álló szig-
gettenger.

E gyűjtemény egyöntetű
 kis 8° alakú és pompás
 színnyomatú borítékkal
 van ellátva.

Ára 2 frt 50 kr.
 Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
 kiadóhivatalában,
József-körút 18.

Most jelent meg!

Korhadt
fakeresztiek

Írta:
Rákosi Viktor.

A szabadsághar-
cunk névtelen hőseiről
 szól ez a kötet, akik kor-
 hadt fakeresztiek alatt,
 szerzetesek az országban
 alusszák siri álmukat. Ér-
 dekes, stóten színezett,
 fantasztikus novellákban
 vezet elünk a szerző a
 nagy nemzeti épszt, a
 hang, feifogás, földolgozás
 annyira új és eredeti,
 hogy ez a könyv a maga
 nemében páratlan a ma-
 gyar irodalomban.
Ára 1 frt 40 kr.
 Postai bérmentes küldés-
 sel 1 frt 50 kr., ha az üz-
 szeg előre utalványoztatik.
 Megrendelhető: a „Bu-
 dapesti Napló” kiadó-
 hivatalában.

Azok a szenvedő férfiak,

akik sok más szerrel való próbáztatás után hasz-
 nálták a **Dr. EGGER-féle**
injectió Hamamelis Virginica-t,
 meggyőződtek arról, hogy ezen szer felülmúlja
 hatásában a többi hasonló készítményeket, mint-
 hogy a belső bántalmakat, legrovidebb idő alatt
 iyogyt. **Dr. Egger-féle Injectió ára 70 kr.** Vidékre a
 pénz előleges beküldése mellett bérmentve 1 frt 5 kr.,
 két üveg 1 frt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár:
 Gyógyszertár a „NÁDORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

**Gyógyszertárim készítményel a pá-
 risi, bordeauxi és brüsseli kiállítás-
 kon nagy arany érmekek és diszok-
 levéllel lettek kitüntetve.**

Fontos tudóbetegeknek

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légszervi szervezet
 megbetegedése ellen a **Kanton pater lenyó-kivonat.** A fiatal
 ember Számos elismertől és nagy orvosoktól és előbből
 egyénekkel. Ára 1 liter 25 frt. — 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter
 6 frt 25 kr.

Arapol feltöltött szappan, elillóított minden felírt
 (szőr, sebor, kockásodás, fésűl) bármely ruhából. Ára 25
 kint világs ruga részére 2 korona, szét ruhá részére 2 korona.
Störin rozsdá feltölt. elillóított minden rozsdafoltot a
 felhármasból a szövet rongálás nélkül. 1 üvegcse 2 korona.
 Tisztító szerem ártalmatlanságáért és hatásáért jótállók.

Utánítás ingyen. Valódi egyedül a készítőent.
BECKER JÁNOS gyógyszerész.
 BILLED. (Forontalmegye.)
 Post. és távirtdiákoms.
 Főraktár: Török Józsefnél, Budapest, Király-utca 12. sz.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle
injeckió és labdacok

a legjobb és leghatásosabb szerök új és régi hgy-
 esbántalmaknál — hgyesgyulladások és fo-
 lyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt,
 kellemetlen utóbagok nélkül. — Pontos haszná-
 lati utatás minden megrendeléshez mellékelte-
 dik. Egy adag ára, friss bajknál 1 frt 50 kr.,
 idült régi bajknál 2 frt 50 kr., postán küldve
 csomagolásiért 25 kral több, portó nélkül.
 A valódi készítmények egyedüli megrendelési helye:
Szt.-György gyógyszerüz, Wien, V., Wimmergasse 33.
 Raktár:
Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.
 Sziveskedjék ezen hírdetést kivágni és megörizni.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása postaből 2 kr. Címelt ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegét kell mellékelni. Tudakozóknak a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18. számig

valamint a következő csempényvezetők: Breuer névrek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarak.

Adler Leona, Lipót-körút. Nemesek-féle tőzsde Pesti-tér.

Özv. Wehr V. Viln sém, Váci-körút 15.

Feldmann Mór, Marokkó-utca 1.

Kürthy Kálmán, Harmincad-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda József, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 38.

Schneller Mór, Dob-utca és Károly-körút sarkán.

Sopronyi V., dohány-szarvas-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Özv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálmán-tér sarkán.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkán.

Pécs. Minerva édes boldogságom miért nem? Ha regszel? Vagy már elfelejtett? Kérem ne hagyjon késéskedőben, akármiről is. Csókolja az önkéntes magácska édes első szerelme. 2338

36! Nővérem ott volt, siettem feljöttél azon alkalommal megakadályozni. Ne aggodj semmit, de semmit! Intézkedtem. Ha holnap lapban választ kapok csütörtök délután 4 órakor csak ötven percet, melyben a temetőből való jövetlen voltam. Ma jelzett levél elveszett. Sirig imádkozni. J-d. 4100

Szép utcai lakások
Lónyay-utca 50. alatt májusra olcsón kiadó. 407

Szobalányok!
Hálás lesz irántuk vidéki lény, ha szobalányi állásba jutnak. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 4102

Veszek nagyobb birtokot, nem bap, ha terhelés van: részletes ajánlatok a lap kiadóhivatalában küldendő „Nagyobb birtok” címen. 4103

Képes levelező lapok. 20 db ritka szép Egyiptomból és Szentföldről. 20 db Olaszországból. 20 db Svájból. Egy csoport előfizetési ára 5, három csoporté együtt 12 frt. Előfizetéseket elfogad Propper utcai irodája, József-körút 15. 4098

Szerény havi fizetés mellett keresek egy vállalatnál, részvételre szánva, vagy nagyobb kereskedő cégnek könyveket írok munkák elvégzésére biztos állást. I. rangú referentiaként rendelkezem csejnes és szép irással.

Rothschild
ha elvesztené millióit, úgy szeretné vissza, hogy rendelje egy ötvenre való 3 méter gajpuzsolyt 3 forintért hibátlan, kifogástalan árut. Kapható minden szombat. Minták nem küldetnek, de a nem tetsző visszaküldjük. Epstein-féle posztó gyári raktár Sümegh. 4095

Különböző butort
egész szobaberendezéseket óhajtok olcsón venni. Kiseb részletekben is vásárlók. Ajánlatokat „Butor” jelleggel kérek a laphoz.

Mesónét
keresek ki olcsón jól mos és a ruhát nem ronja. Cím a kiadóhivatalban.

Csinos kis szoba
butor nélkül teljesen külön bejáratú április 15-ére kiadó, hol? megmondja a kiadóhivatal. 2231.

Mészárszék átadó.
Egy szabad királyi városban, egy jó forgalmú mézársházát átadó. Havonként kímér 20 drb nehézkört, 60 drb borjút és évenként 600 drb juhot. Átvétel május 15-ikén. Címét megmondja a kiadóhivatal. 2233.

Tisztesleges
fiatalember hivatalosigancnak ajánlók, ki már ily minőségben volt alkalmazva. Címe a kiadóhivatalban. 2200

Jó és szépírású
fiatal ember bármint megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Egy fiatal
electrotechnikus, ki húzomossab ideig külföldön dolgozott, társat keres 4000 frt tőkével egy vállalatigazgató, távirás-telephon-berendező vállalat megkezdéséhez. Ajánlatokat „Electrotechnikus” íge alatt a kiadóba kérek. 2280

Elköltözés
miatt az összes butork, konyhaberendezések minden elfogadható árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2229

Kifűzés
nagy forgalmu helyen eladás miatt sürgősen olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4099

Magyar ruha
teljesen jó karban és sarkantus lakcizmák olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2228

Szép írásu
hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, másolásokat németül és magyarul szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5005

Angolt
alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlati bíró nyelvmesterrel, ki az itteni jobb köriokban már fényes eredményt ért el hallgatónál. Ajánlatok „Angol” jellegre a kiadóba kérek, ahol a cím is megadható.

Egy majdnem
új pedálos cimbalom elkölözés miatt olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2184

Francia, olasz,
magyar, német és román nyelveket beszélek, zenélek képzett (fuvolán, zenede, zeneakadémia, katonai zenekar) szép írásu, kereskedelmileg képzett művel, 35 éves ötletlen fiatal ember, ki rajzol, fest, fényképez stb., magántájkari, felolvasó, utazótársi vagy ezekhez hasonló állást keres, szerény igényekkel. Szíves ajánlatokat kér „Árpád” címen a lap kiadóhivatalban. 2160

Egy bolthelyiség
a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Kossuth Lajos
(1848.) életnagyságu mellképe (olajfestmény), aranyozott keretben olcsó áron 100 frt-ért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2159

Egy intelligens
megjelentető riember (kereskedő) raktárnoki, pénzbeszedő, vagy más megfelelő állást keres. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2171

Gyors és gép-
vezető (Yost-féle) irást kitűnően végzett fiatal lény nagy irásbeli irásban alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2172

Kereskedő
szaktudományt kitűnő jártással végzett szép írásu fiatal lény magyar-német levelező, alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2154

Megvételle
kereslek egyenletet a ház Budapestben, ára lehet 35000 frt, ajánlatok „B.S.” jelleg alatt kiadóhivatalba küldendők. Közvetítő: kizárva. 2219

Nagyon szegény
munkás családunk II. oszt. gimnazista fia csekély fizetéssel akármilyen alkalmazást keres, hogy segíthesse szegény szülőit. Cím a kiadóhivatalban. 2198

Nyári lakást
keresek egy vagy két szoba és konyhából álló „Szarvas” környékén vagy a Gollértheyen a villamos közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „S.A.” jelleg alatt. 2227

Fuvola-
leckéket ad zenédét végzett, volt katonai fuvolaszakaszvezető fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 2158

Egy intelligens
megjelentető ri ember pénzbeszedő, raktárnoki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadék is rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 2220

Midervarráshoz
gép- és közvarrónók, valamint ifutó és tanuló lányok fizetés mellett felvételt. Cím a kiadóhivatalban. 2222

Szolid
tisztességes fiatal lény keres pénztárnoki, irodai, vagy más megfelelő állást, esetleg óvadék mellett is. Cím a kiadóhivatalban. 2217

Egy varróleány
felvételt. Cím a kiadóhivatalban. 2191

Kiadó nyárára
idősebb magyarszó hűgry részére egy csinosan butorított szoba egy Herminia nyasában. Jó gondozást, esetleg teljes ellátást is ad jutányos árt. Cím a kiadóhivatalban. 2133

Fiatallal
ki döntőnönként zenekiskolába jár, keresne délelőtti irásbeli foglalkozást, esetleg hűgrydőrököt, ki adna szerény díjazásért. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2125

Csinos
butorított különbejáratos szoba április 1-re (Sándor-utcaiban) kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2202

Üzlethelyiség,
Legelőnebb forgalmu helyen, villamos társállónál, irodának, óra, vízüzletnek stb. legalkalmasabb, május 1-ére, — esetleg azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2206

Földbirtokosok-
nak fontos! Jelzőalkölcsonöket (konvertálásokat) eszközöl minden magas ságban ötven éves amortizációra a legkedvezőbb feltételek mellett. Közvetítő: C. B. A. alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2218

Gyárhelyiség
400 □ öles udvarral, irodahelyiséggel és istállókkal augusztus hó 1-ére rendkívül jutányos áron kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2211

Makulatura papir
eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Nevelőnőket
idegen nyelv- és zeneművel, vagy egyszerűbbeket jó bizonyítványokkal, kitűnő nyelvtudással, kettővel vagy e nélkül, minden nemzetségi bonnekokat ajánl és elhelyez lelkiismeretesen Szechenyi S. Lujza, Budapest, Andrásy-utca 23. 5822

Gyümölcsfák
mindenféle, valamint fenyőfák és rózsák sok fajjalban kaphatók Petrovay György faiskolájában Nagy-Kürüben. Név- és árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik. 7127

Butor
részletre vagy készpénzre ér legelőnebb kapható GONDA S. Butor-raktárban VII. Isván-tér 7.

NARANCS
valódi cattanál vörös narancs. Helyben száza 2.50. 3.50 és 4 frt. Vidékre vasúton egy eredeti láda ca 150 - 160 darab vörös narancs narancs 5 frt.

1164-órás piros 80-110 dróble	4.00
1164-órás sárga 80-110 dróble	3.50
Vörös piros narancs	1.75
Vörös piros narancs	2.00
Jaffa óriás narancs	1.50
Besszélés gá narancs	1.40
Citrus szép termés 50 db	1.20
Carroll, olasz 6 róza	1.45
Idéi máltai burgonya	1.10
1 kiló Pascat detulya. fr.	1.40
1 kiló Csokon gyümölcs fr.	1.90
Gárdnői vörös Bismarck-áfonya	1.40
1 kiló Malaga-szőle	1.40
1 kiló Szalon borból 1.30 és 1.60	1.40
1 kiló Csokoládé borból	1.40
1 kiló Woproyó felteje	1.10
Liptói franci turó 1.60 és 1.90	1.20
6 db franci imperial sajt	1.20

Az árak egyenesen is rendelkezhetők. Vidékre ingyen csomagolva küld a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett

PINTER GYULA
magy. kir. udvari szállító BUDAPEST, Kecskeméti-utca 15. sz. Részletes fűszer-árlap ingyen.

Eltűnt
a reumatizmus, az idegesség, álmatlanság, étvágytalanság, influenza, neuralgia, sápkór, bűzűlások, hárgorvások, gőrcs, szívgörcs, fejfájás, fejből való vérdőlés, szeszma, ke-z és lábödégesség, agyvérzés, hérbetegségek, rosszgyógy lehetett, kökka, forrás, néi bajok stb. a Feltárási feladott szabadalmazott elektro-galvanikus Voltakérettel viselő folyton Ára 1 frt 20 kr. Tessek prospektust az alkalmazásokról kértel a kiadóhivatalban.

M-FEITH, Boc II., Taborstr. II/B.
Olvasóink figyelmébe!

MIRJAM
Ira: Dr. KISS ARNOLD. veszprémi főrabbi.

Romek nyelvzettenl nők számára írott magyar nyelvű zsidó Imádságos Könyv.

ÁRA: Vászonnkötésben 2 frt 50 kr. Bőrötésben 3 frt 50 kr. Bőrötés, igen díszes csattal 6 frt. Csonttámasztó kötés 3 frt 50 kr. Elefántont kötés, igen díszes 6 frt.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

Olcsó arany és ezüsteladás,
részletfizesésre is, valamint a legszébb ékzetárgyák, u. m. arany férfi láncok grammja 8 kr., arany női órák 10 forintért megvásárolhatók, félvevélők, bronztűk, 6 frt 50 kr-tól kezdve.

12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 1/2 25 kr., étkezésszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frt-tól kezdve.

Girandolok, gyertyatartók, tálcák és ezüstárba vázó cikkek grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat.

Grunberg-er A. Béla örökösai
Budapest, Városház-tér 9. (Hars-bazár) l. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

EGYETEMES REGÉNYTÁR
a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetem-es Regénytár eddig megjelent kötetekinek.

Schultz Jeanne. A forradalom-50

Serao M. Isten hozzázáradel-1.00

Serao M. Bün és büntetés-1.00

Sudermann H. A kegyenc-1.00

P. Szathmáry. Balassa Bálint-50

P. Szathmáry. A legszébb hercegnő-1.00

P. Szathmáry. A kiengeztelt átok-50

Szántó Kálmán. Alkonyat-50

Szomaházy I. Nyári felhők-50

Szomaházy I. Ella k. a. ötte-50

Tábori Róbert. Nagy játé-1.00

Tábori Róbert. Korhadat oslópok-50

Tábori R. A negyven éves féru-50

Tarchetti. A szív kizdeime-50

Theuriet. Veszedelemes búhá-1.00

Theuriet. Angela. Regény-1.00

Tineau L. A hírek Tineau L. a Tlalom Tineau L. Göröngyos utakon-1.00

Tolnai. A jubileások. Regény-50

Turgenyev. Első szerelem. Kipp kopp. Elbeszélések-50

Tutsek Anna. Viola története-50

Uchard. Blaisot kisasszony-50

Várady A. Elmúlt évekből-50

Verga. Egy apaca története-50

Warden Florence. A rejtélyes ház-1.00

Werner. Szent-Mihály Werner Gy. Andrásfalva-1.00

Zola Emil. Álom. Regény-1.00

Zola Emil. Három elbeszélés-50

A gyűjtemény havi részletfizesésre is megszerezhető és pedig: 40 kötet tetszészerint választva (ára 50 frt) 1 frtos havi részletekben való törlesztésre, az egész gyűjtemény 252 kötet (ára 126 frt) 6 frtos havi részletekben való törlesztésre. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. szám. 2 frt-ig terjedő megrendelés csak az az összeg előleges beküldése ellenében teljesíthető.

VALÓ.
di francia különlegesség (gumi) és halhólyag, ugyancsak a Berguerand fiú legիրnevesebb párisi gyártótelegőnebbesben beszerezhető: POLGÁR SÁNDOR-nai BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletek a „Kereskedő” lapján ingyen is kaphatók. Ezen hirdetés beküldése esetén 100% engedmény. Kivágott: a „Budapesti Napló”-ból.

Mindennemű régi de új divatu
kereszt-, szárny-, és balon-ajlékok, befelű nyílbalakokat spallaták vagy a nőktől, rendelésért mérték szerint, teljesen a befalászára alkalmas állapotban, jutányos áron kápszit

TENESVÁRY GÉZA
Ujvási-tér 4. sz.

Kétfőtan komoly, nem szedőgés, a legnagyobb titoktartás biztosítása mellett közvetlen házasságot minden rangban és stát. sikerrel Schmidt F. L. B., Düsseldorf.

CSIZ
leghatásosabb Jód-Brom fürdő.

Jód-víz kivétel Amerikába. Eghalja száraz, meleg, gyűgyeredményeket megiepít. Fürdő-árad május 1-től szentemere végéig. 180 kényelmes lelése-elt lakások: szantórium, gyógyfürdő, szungara, órási-állás-terem: law-tenis: tőrsze. Katonatiszok, államhivatalnokok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdő-dőlő telekintés 50% kedvezményben részesülnek. Kimerítő prospektusokat kívánatra szolgát a fűgőszolgátság Cisz per-telek. Az évad alatt posta-ostá-írd helyben. Cisz-Fűkök: Miskolci vasútvonal állomása.

Olcsó ezüsteladás
valamintéskozerek, órák, legszébb arany fagyatárgyak. Naponta reggel 8-tól este 8-ig Váci-utca 10. sz. I. em. 5., eladóknak 13 latos ezüst evőeszköz-letek 5 kr. grammja, gyertyatartók, girandolok, háltafcák, tálcák 6 kr. grammonként 8 pár jobb evőeszköz 68/4 frt, étkező service 12 személyre (complet) 142 frt, 14 kar. arany urilánok kis függő-ekkel 85 kr. grammja, tömör gyűrűk 3 frt, aranyórák 7 frt, ezüst-órák 4/3 frt, tulárok 8/4 frt.

Veszék zálogcédulákat a legmagasabb áron. Legújabb alkalmi aján-dok.

FUCHS DÁVID.